

REIS-RAPPORT SMALDEEL VIER

Op de redactie is onlangs een prachte bundel (nog helemaal getypt) afgeleverd over de reis van H.M. de Koningin en Z.K.H. Prins der Nederlanden.

1950

Deze bundel is thans door mij gekopieerd en met medewerking van André Hoogerwerf gedigitaliseerd. Het is een uniek inblikje daar menigeen er waarschijnlijk nooit bij stil heeft gestaan wat voor een organisatie achter zo'n 5 daagse reis staat en vooral wat een aanpassingen het zijn op een oorlogsschip.

Reis H.M. de Koningin

en

Z.K.H. Prins Bernhard

Met Hr. Ms. Jacob van Heemskerck naar Engeland

20-25 november 1950

AAN:

de Commandant der Zeemacht
in Nederland.

Aanbieding Reis-Rapport Smaldeel vier.
Reis H.M. de Koningin en Z.K.H. Prins Bernhard met
Hr.Ms.Heemskerck naar Engeland 20 - 25 November 1950.

Ik heb de eer Uwer Excellentie hierbij aan te bieden het Reisrapport met bijlagen van Smaldeel vier betreffende de reis van Hr.Ms. Jacob van Heemskerck begeleid door Hr.Ms. "Tjerk Hiddes" en "Marnix" van Rotterdam naar Dover- Porthmouth en terug ter gelegenheid van het officiële bezoek van Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden aan Londen van 20 - 25 November 1950.

Wanneer dit reis-rapport uitvoeriger is dan voor een dergelijk rapport gebruikelijk, is dit omdat ik meen dat het voor toekomstige referentie van belang kan zijn van een dergelijke bijzondere reis een zo nauwkeurig mogelijk verslag te boek te stellen. Het komt immers juist bij een dergelijke gelegenheid in voorbereiding en uitvoering aan op de schijnbare kleinigheden, welke succes of een minder goede beurt bepalen.

In dit verband moge ik met grote erkentelijkheid gewagen van de bijzonder vlotte medewerking ondervonden van velerlei autoriteiten en instanties der wal-organisaties in Nederland en in het bijzonder ook aan de nauwkeurig sluitende voorbereidingen in Engeland, waarvoor zeer zeker een bijzonder woord van lof toekomt aan de Marine Attaché Londen en zijn Staf.

Het spreekt welhaast vanzelf dat de officieren, onderofficieren en manschappen zowel van Hr.Ms. Jacob van Heemskerck als van de begeleidende torpedobootjagers Hr.Ms. Tjerk Hiddes en Marnix bijzonder hun best deden de Koninklijke marine bij deze bijzondere gelegenheid, op waardige wijze te vertegenwoordigen. In deze opzet zijn de opvarenden van Smaldeel vier, naar mij ook van Britse zijde werd verzekerd ten volle geslaagd.

Waar deze bijzondere opdracht tevens waarschijnlijk de laatste is, welke ik als actief dienend zeeofficier in dienst van Hare Majesteit de Koningin mocht vervullen, moge ik hierbij mijn diepgevoelde dank betuigen voor de hoge eer welke mij aldus te beurt viel.

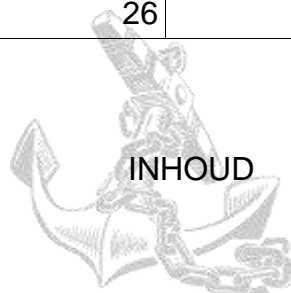
Aan boord Hr.Ms. Jacob van Heemskerck

7 December 1951,
De Kapitein ter Zee,
Commandant

C.J.W. van Waring.

Distributie d.t.v. CZM Ned

MVM MINMAR	5	Transport	26
BDZ/CMS	1	C.Z.M.	4
plv CMS	1	C.K.M.	3
VOMAT	2	D.R.W.	3
VOPERS	1	H.K.K.	2
HIZ	1	H.D.Z.	2
S.C.S. (inl.)	1	MNX.	2
S.C.S. (Ops)	1	Kapt. v.Waning	1
S.C.S. (Org.en Pl.)	1	CMMRD	1
Historische sectie	1	CMMAD	1
MARVO	1	Reserve	5
Chef Mil.Huis H.M.	3		
Adj.H.M. Kapt.luit. t.z. C.brn van Boetzelaer	1	Totaal.	50
Chefv.d.Staf Insp.Gen. K.M.	2		
M.A.L.	2		
Dir. Stafcursus	2		
	26		

INHOUD

Pagina

1. Inleiding, kort reisoverzicht.

Hoofdstuk I. De voorbereidingstijd 12 Oct. - 20 Nov.

2-3 Gezagsverhoudingen.

4 Ceremonieel.

5 Meerrol en paradeerrol.

6-7 Saluten.

8 Regeling escorte en "saluting ship."

8 Tijdschema.

8-11 Personeelsvoorbereidingen.

9 Tenues.

9 Avondtenues in Engeland.

10 Detachement Mariniers.

11 Marinierskapel der Koninklijke Marine.

11-14 Materieelsvoorbereidingen.

12 Uitgevoerde voorzieningen.

11-12 Schilderwerk.

12 Verblijven- en inventariskajuit.

12-13 Sierzilver en tafelzilver.

13 Hut Eerste Officier, Longroom en hutten.

14 Damesverblijven.

14 Verblijven onderofficieren en manschappen.

- 14 Voorzieningen Radio-omroep.
- 14 Platvorm aan dek.
- 14-15 Voorlichting, algemeen organisatie.
- 15 Radio-rapportage.
Diverse voorbereidingen.
- 16 Aftrimmen schip.
- 16 Britsche Loods.
- 16 Britsche Douane en immigratie.
- 16 Regeling vertrek Rotterdam.
- 17 Regelingen Hofhouding en Dep. Hofmaarschalk.
- 17 Accomodatie.
- 17 Hofmeester aan boord.
- 18 Verbindingen met Londen.
- 18 Bezoek aan Portsmouth.

19-28 Hoofdstuk II. Reisverslag.

- 19 Vertrek Rotterdam.
- 20 Rotterdam - Dover. 21 November
- 21-22 Aankomst Dover. Traject. Dover - Portsmouth, 21 Nov.
- 22-24 Te Portsmouth 22 - 23 November.
- 25 Deelname aan ontvangsten te Londen.
- 25 Ontvangst in Middle Temple Hall 22 November.
- 25 Ontvangst in Westminster City Hall 23 November.
- 26 Ontvangst Smalldance at Buckingham Palace.
- 26-28 Traject Portsmouth - Dover - Rotterdam. 23 - 24 November.

Bijlagen

- 1-26 Inhoud Zie pag. 29.
Verzonden en ontvangen telegrammen.

Reis-Rapport van het Smaldeel vier onder bevel van de Kapitein ter Zee C.J.W. van Warning, betreffende de reis met Hare Majesteit de Koningin van Rotterdam naar Dover op 20 en 21 November, vervolgens naar Portsmouth en op 23 en 24 November terug via Dover naar Rotterdam.

Inleiding.

1. Het Smaldeel vier werd geformeerd ingevolge telegram CZM 031451.A. en ingevolge zijn Reis Instructie ddo. 9 November 1950 CZM/OO3739 voor de periode van 13 tot 25 November 1950, ter gelegenheid van het officiële bezoek van Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden aan het Verenigd Koninkrijk van 21 tot 24 November 1950.
2. De samenstelling van het smaldeel was als volgt:
 - a. Hr.Ms. Jacob van Heemskerck – commandant Kapitein ter Zee C.J.W. van Waning tevens Smaldeelcommandant.
 - b. Hr.Ms. Tjerk Hiddes – Commandant Luitenant ter Zee der 1e klasse J.F.G. Haentjens.
 - c. Hr.Ms."Marnix" – Commandant Luitenant ter Zee der 1e klasse J. van Staveren – R.M.W.O.
3. De schepen bevonden zich bij het formeren van het smaldeel op 13 Nov. ten 0930 te Den Helder en gingen na voorbereidende besprekingen uiteen voor het vervullen van individuele taken.

Op 20 November werden zij opnieuw verzameld te Rotterdam, vanwaar op de E.W. ten 21.35 A na aan boord komst van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid werd vertrokken naar Dover.

Op 21 November ten 12.35 Z meerde Hr.Ms. Heemskerck in de haven van Dover, alwaar Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid debarkeerden.

Ten 15.00 werd de reis vervolgd in Smaldeel verband van Dover naar Portsmouth alwaar dien zelfde avond ten 22.30 de drie schepen meerden op de Royal Dockyard.

Op 22 en 23 November bleven de schepen in Portsmouth, terwijl de commandanten aan enige ontvangsten in Londen deelnamen.

Op 23 November tussen 16 en 17 uur vertrok het Smaldeel van Portsmouth.

Op 24 November ten 11.00 meerde Hr.Ms. Heemskerck in Dover Harbour; alwaar de vice admiraal N.A. Rost van Tonningen en het civiele gevolg van Hare Majesteit ten 12.30 embarkeerde. Hr.Ms. Heemskerck vertrok ten 13.00 van Dover begeleid door Hr.Ms. Marnix.

Het smaldeel werd tijdens de overtocht ontbonden.

Hr.Ms. Heemskerck meerde ten 21.45 aan de Parkhaven te Rotterdam, waar het gevolg van Hare Majesteit debarkeerde.

Hoofdstuk I

De voorbereidingstijd 12 October - 20 November

Omdat voor de uitvoering van een opdracht tot vervoer van Hare Majesteit de Koningin voor een officieel bezoek aan een vreemd land, zeer veel aankomt op een goede voorbereiding, zal aan dit punt meer aandacht worden besteed dan in een reisrapport gebruikelijk is.

Op Donderdag 12 October 1950 werd ik ontboden bij de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten, vice admiraal Jhr. E.J. van Holthe, die mij opdroeg hem op Zaterdag 14 October te berichten of het mogelijk zou zijn Hr.Ms. Heemskerck voor een korte reis met Hare Majesteit van 20 - 24 November, voldoende te bemannen. Hr.Ms. Heemskerck lag toch na beëindiging van het schietseizoen op 1 October te Den Helder stil en was druk bezig geweest met het afgeven van inventarissen in verband met de toen waarschijnlijke spoedige uitdienststelling, terwijl de bemanning reeds geleidelijk werd overgeplaatst.

Op Zaterdagmorgen 14 October kan aan BDZ dtv CZM worden gerapporteerd dat het tijdelijk weder voldoende bemannen van Hr.Ms. Heemskerck voor deze bijzondere reis, mogelijk was. Toen deze twijfel was opgeheven werd de mondelinge opdracht ontvangen in overleg met de Directeur Rijkswerf het schip materieel gereed te maken voor deze reis en alle verdere voorbereidingen te treffen voor zover deze het schip betroffen. Vanwege de vlagofficier materieel werd de Directeur Rijkswerf gemachtigd die materiële voorzieningen te treffen welke nodig zouden blijken om het schip in materieel opzicht behoorlijk voor de dag te doen komen.

De gezagsverhoudingen

De gezagsverhoudingen bij een dergelijke reis waren aanvankelijk niet geheel duidelijk. Er waren ook geen gegevens van precedentes, die er overigens uit de laatste eeuw weinig of niet zijn.

De marinestaf meende aanvankelijk, dat in een dergelijk geval het schip als het ware geheel vaarklaar zou worden ter beschikking gesteld van Hare Majesteit, die dan zelve het hogere bevel zou voeren, welk hoger bevel dan zou worden uitgeoefend namens Hare Majesteit door de Chef van het Militaire Huis de vice admiraal N.A. Rost van Tonningen.

Tot deze theorie werkte mede het feit, dat inderdaad alle correspondentie vanaf 14 October, rechtstreeks met mij werd gevoerd. Mijn directe chef de Commandant Zeemacht werd, weliswaar door mij op de hoogte gehouden, mondeling en door middel van afschriften der correspondentie, doch geheel bevredigend was dit uiteraard niet.

Na een bespreking op hoger niveau werden de gezagsverhoudingen tot klaarheid gebracht, waarbij deze als volgt werden geregeld.

- a. De bevelsverhouding blijft normaal.
BDZ - CZM - Cdt. Heemskerck.
- b. De Commandant Heemskerck krijg ingevolge een opdracht van BDZ aan CZM, een normale "Reis-Instructie" waarin aan Cdt. Heemskerck tevens wordt opgedragen de nodige voorbereidingen te treffen.

De commandant der zeemacht machtigde mij daarbij voor alle regelingen aan boord Hr.Ms. Heemskerck rechtstreeks in contact te treden met de chef van het Militaire Huis van Hare Majesteit en met de Marine Attaché Londen.

Deze regeling welke aanvankelijk mondeling en op 9 November ook in de Reis-instructie werd vastgesteld door de Commandant Zeemacht, werkte geheel bevredigend. Het gaat bij dergelijke

voorbereidingen meestal om een onmiddellijke vraag of beslissing welke i.v.m. een meeting in Engeland of een bespreking in Den Haag veelal telefonisch moet worden behandeld en snel afgedaan. Gedurende de gehele voorbereidingstijd bestond gelukkig een volmaakt en hoogst aangenaam driehoeksspel tussen het Militaire Huis der Koningin, de Marine Attaché Londen en zijn bureau en Hr.Ms. Heemskerck. De chef van het Militaire Huis gaf daarbij alle nodige aanwijzingen voor wat betreft ceremoniële aangelegenheden naar buiten. De admiraal stipuleerde echter nadrukkelijk dat Zijne Excellentie zich aan boord slechts beschouwde als lid van de hofhouding en als gast, waarbij Zijne Excellentie erop wees, dat ik mij als gastheer van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid moest beschouwen, ook in de kajuit.

Ceremonieel

Het nieuwe Reglement Eerbewijzen is nog niet vastgesteld en het oude geeft voor een geval als dit, niet steeds voldoende houvast.

In het Reglement Eerbewijzen zijn ietwat te globaal geregeld "in de nabijheid vertoeven" en aan boord komen en van boord gaan van de Koningin en leden van het Koninklijk Huis.

Niet duidelijk geregeld zijn b.v. het ceremonieel bij aankomst op een vreemde rede, met de Koningin aan boord, zulks in tegenstelling met b.v. de aankomst op een rede, waar een staatshoofd aanwezig is, waarvoor wel voorschriften bestaan.

Daarbij kwam, dat de Britsche "Kings Regulations" evenzeer leiden aan overjarigheid en onduidelijkheid als ons huidige Reglement Eerbewijzen. Daarnaast speelden uiteraard speciale instructies van het Nederlandsche- en Britsche Koninklijk Huis een zeer belangrijke rol.

Zo was er een strenge richtlijn van de Britsche Koning, dat slechts een minimum aan honneurs aan de Duke of Gloucester mocht worden gegeven wanneer HDZ, ter verwelkoming van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid te Dover aan boord kwam.

Aanvankelijk mocht zelfs geen gewapende macht worden gegeven, maar waar laat men zo'n reeds opgestelde wacht zolang op een lichte kruiser wanneer deze wacht over enkele minuten weer wel nodig is?

Met wat heen en weer telefoneren werden deze ceremoniële puzzles ten slotte allen op bevredigende wijze opgelost.

Een andere puzzle was de inpassing van het "Wilhelmus" en de Parademarsch en het overfluiten in het ceremonieel bij het van boord gaan van Hare Majesteit te Dover, waarbij bij het ceremonieel aan de volgende eisen zou moeten worden voldaan.

- a. Het "Wilhelmus" mag niet de voortgaande beweging bij het van boord gaan van Hare Majesteit onderbreken.
- b. Het moment waarop Hare Majesteit bij de valreep afscheidt neemt van de commandant moet het zo stil mogelijk zijn,
- c. De Parademarsch of enig signaal mag niet gelijktijdig klinken met het "Wilhelmus."
- d. Het "Wilhelmus" aan de wal mag niet direct op het "Wilhelmus" aan boord volgen en het Wilhelmus aan boord móet zoveel mogelijk blijven een intern ceremonieel; dat niet met het welkomst "Wilhelmus" aan de wal kan worden verward.
- e. De begroeting van de Britsche autoriteiten aan de wal moet niet worden opgehouden, laat staan verstoord, door het afscheidsceremonieel van het schip. Hiertoe moet ondermeer geen muziek of signaal meer klinken, nadat het Koninklijk gezelschap het schip verlaten heeft.

Opnieuw bleek geen eenstemmigheid te bestaan over de vraag of de Koningin en de leden van het Koninklijk Huis worden overgefloten, of wel, de Parademarsch dit overfluiten vervangt. Het Regl. Eerbewijzen is in deze niet duidelijk geredigeerd, het ontwerp "De Meester" was in dit opzicht evenmin duidelijk.

Naar mijn opvatting zijn overfluiten en valreepsgasten naar Nederlandsche marinetraditie onverbrekkelijk aan elkaar verbonden

De oorsprong van dit eerbewijs brengt dit bovendien mede (binnenboord hijschen van autoriteiten door valreepsgasten op het signaal "halen" van de schipper).

Naar mijn mening bestaat geen traditiebezwaar tegen het gelijktijdig overfluiten en slaan en pijpen van de Parademarsch, immers deze combinatie kennen we ook bij het sloep oplopen.

Deze puzzle werd als volgt opgelost, waarbij als een gelukkige omstandigheid genoemd kan worden dat de hoogte van de steiger in Dover meebracht, dat de Koninklijke gasten vanaf het tentdek van boord moesten gaan, in plaats van het lagere kleinere en het zo dicht bij de kajuit gelegen halfdek.

De Duke of Gloucester kreeg de eerbewijzen verschuldigd aan zijn legerrang (generaal), doch zonder muziek en zonder roffels d.w.z.

4 matrozen valreepsgasten
overfluiten door de chef d'equipage
gewapende wacht, met presenteert geweer.

(His Royal Highness werd binnen boord ontvangen en wel door Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins, de Commandant en de Eerste officier en door Zijne Koninklijke Hoogheid naar de kajuit geleid).

De bemanning, welke stond aangetreden volgens meerrol, ging onmiddellijk hierna over in de paradeerrol, waarbij mede door ruimtegebrek de marinierskapel op het halfdek opgesteld bleef, terwijl de gewapende wacht achter de valreep op het tentsdek stond.

Nadat de bemanning was opgesteld volgens paradeerrol (duur ± 7 min.) waarschuwde de Eerste officier, de Commandant in de kajuit alwaar inmiddels de begroeting van Hare Majesteit in het voorstellen van HDZ. Britsche toegevoegd gevolg plaats vond. De commandant waarschuwde Hare Majesteit dat alles gereed was voor HDZ. vertrek; wees Hare Majesteit de weg (na het halfdek naar de trap, boven de longroom), waarbij Zijne Koninklijke Hoogheid en H.R.H. The Duke of Gloucester volgden en daarna het Nederlandsch en het Britsche gevolg. Zodra Hare Majesteit op het halfdek kwam zette het Wilhelmus in, dat 54 seconden durende, precies de tijd vulde tot na het passeren van de erewacht.

Aldus was er aan boord volmaakte stilte tijdens het afscheid bij de valreep. Bij het betreden van de valreep door Hare Majesteit begon de "Parademarsch" en gelijktijdig het overfluiten.

De Parademarsch werd slechts eenmaal geblazen en eindigde aldus toen Hare Majesteit Britsche bodem betrad. De Eerste officier buiten de valreep op de wal staande, verzocht daarop Hare Majesteit, Zijne Koninklijke Hoogheid en "Duke of Gloucester" zich nog even naar het schip te wenden voor het afscheids-eerbewijs, waarna de Commandant binnenboord op het verhoogde valreep bordes staande, het joelen inleidde met "Leve de Koningin."

Aldus werd aan alle wenschen voldaan; ik geloof zonder inbreuk op de voorschriften en werd tevens bereikt dat de begroeting van Hare Majesteit aan de wal slechts enkele ogenblikken behoefde te wachten op de beëindiging van het afscheids-ceremonieel van het schip.

Het gevolg van Hare Majesteit wachtte binnenboord, tot na het "joelen". Uiteraard is een kanonsaloot van het schip in een dergelijk geval na het van boord gaan niet aangewezen, daar dit de verwelkoming door de Britsche autoriteiten aan de wal zou storen, en bovendien ernstig zou ophouden.

Uiteraard werd omtrent het doen vervallen van dit afscheidssaloot vooraf het welnemen van Hare Majesteit verzocht.

Meerrol en paradeerrol.

De meerrol wordt beschouwd als een (inwendige) scheepsdienstrol, de paradeerrol als een ceremoniële rol. De meerrol wordt genoemd in 2 VKM V, de paradeerrol in het Reglement Eerbewijzen.

Er bestaat in onze Marine geen organisatorische verband tussen beide rollen.

Toch wordt dikwijls de meerrol in meer uitgebreide en ceremoniële vorm eveneens gebruikt voor ceremoniële gelegenheden als het afgeven saluten aan vlagofficieren en andere autoriteiten, bij het passeren van vlaggeschepen of vreemde oorlogsschepen en bij andere gelegenheden waarbij een bijzonder correct uiterlijk van het schip gewenst is; ook wanneer niet gemeerd zal worden.

Deze ceremoniële meerrol kent de Britsche marine kennelijk ook als officiële rol, doch het viel mij hierbij op, dat de Britten kennelijk in enkele seconden tijd kunnen overgaan van deze ceremoniële meerrol (Manning Ship) en de paradeerrol (to man and cheer ship).

Toen n.m.l. Hr.Ms. Heemskerck op 21 November ten 12.05 H.M.S. "Cleopatra" naderde, was de bemanning van "Cleopatra" tijdens het afgeven van het Koninklijk saloot voor Hare Majesteit aangetreden volgens de (ceremoniële) meerrol, waarbij de bemanning divisiesgewijs op twee of meer gelederen stond aangetreden op de bak, in de midscheeps en op het halfdek.

Even voor "Heemskerck" - "Cleopatra" passeerde zag men op een signaal, de gelederen zich in de looppas ontbinden en de bemanning de hun aangewezen plaatsen langs de lijnen van het schip innemen, waarbij de Britsche schepelingen de reeling met de armen in spreidstand vasthouden.

Het effect van deze plotselinge overgang van meerrol naar paradeerrol is bijzonder aardig en in dergelijke omstandigheden ook noodzakelijk. Voorwaarde is echter een nauw verband tussen de ceremoniële meerrol en paradeerrol, een overgang die omdat dit verband niet bestond a/b Hr.Ms. Heemskerck ook na meer malen oefenen in de looppas, nog 7 minuten duurde, om de eenvoudige reden, dat een deel der bemanning bepaalde nauwe trappen en doorgangen moest passeren om op hun nieuwe paradeerrolpost te komen.

De wijze van paraderen verschilt eveneens van de onze, doch dit is een verschil in traditie, dat gehandhaafd moet blijven,

De ceremoniële meerrol werd ook vooraf besproken met de commandanten van "Hiddes" en "Marnix" teneinde te bereiken, dat de drie schepen van het smaldeel, gelijktijdig zouden overgaan in een zoveel mogelijk uiterlijk gelijke meerrol, b.v. bij het innemen der escorte posities door de Britsche jagers.

De ceremoniële meerrol, de paradeerrol en het joelen werd te Rotterdam dagelijks beoefend, enkele dagen met de Marinierskapel en steeds met de Eerewacht en wel zolang, dat een juiste en gelijktijdige uitvoering was verzekerd.

Dank zij deze vooroefening ging ook alles correct bij aankomst in Dover.

Saluten.

Bij dit bezoek werd door Hr.Ms. "Heemskerck" in 4 dagen tijd 3 maal het Britsche gouvernement gesalueerd, waarbij 2 maal op dezelfde reede n.m.l.

Dover 21 Nov. 1200A bij aankomst ter reede

Portsmouth 22 Nov. 0900A (na vlaggenparade en voorafgaande aan saluut voor Cinc.
Portsmouth.)

Dover 24 Nov. 1030A bij aankomst ter reede.

Zonder aandrang van Britsche zijde via M.A.L. (marine attaché Londen) zou ik volstaan hebben met éénmaal een nationaal saluut en wel bij aankomst Dover, en daarbij de aankomst in Portsmouth en opnieuw in Dover hebben beschouwd als voortzetting van hetzelfde officiële bezoek aan het Verenigd Koninkrijk.

In het bestaande Reglement Eerbewijzen is ook dit opzicht niet overduidelijk.

Het ontworpen nieuwe reglement geeft naar ik meen zelfs duidelijk aan dat met een eenmalig nationaal saluut moet worden volstaan, zoals dit hele onderwerp der kanonsaluten trouwens wordt behandeld in een geest van zodanig uiterste zuinigheid met saluten, dat men zich bij het lezen afvraagt of deze regels niet zijn gesteld in een tijd, dat men "die dure saluten" liever helemaal wilde afschaffen. Hoe dit zij, de Britsche voorschriften en gebruiken dekken deze halfslagtigheid kennelijk niet.

De Marine attaché Londen, deelde mij desgevraagd in dit verband mede:

- 1e. dat de "Kings Regulations" (K.R.-.A.I.) een nationaal saluut in elke haven waar een saluutbatterij is, voorschrijven zonder beperkingen bij een voortgezet bezoek aan verschillende havens van een vreemd land.
- 2e. dat volgens Britsche opvatting, (binnen de territoriale wateren), geen persoonlijke saluten kunnen worden gegeven of beantwoord, zonder dat vooraf een nationaal saluut is afgegeven door het bezoekende schip. Waar onze voorschriften in deze niet voldoende duidelijk zijn, en dit allerminst de geschikte gelegenheid was over dit onderwerp in discussie te treden, heb ik mij geheel neergelegd bij de Britsche wensen in deze materie.

Bijzonder correct en aardig acht ik dat nadat het nationaal saluut van "Heemskerck" was gegeven en door Dover Castle was beantwoord, Hr.Ms. "Cleopatra" een Koninklijk saluut afgaf, als het ware namens de Royal Navy, en terwijl "Heemskerck" nog buiten de haven voer. Dover Castle opende daarna de verwelcoming van de wal (leger) door het afgeven van een Koninklijk saluut, aanvangende op het moment dat "Heemskerck" de havenmond passeerde.

Van Britsche zijde werd na M.A.L. medegedeeld dat Hr.Ms. "Heemskerck" tijdens dit laatste Koninklijk saluut gewoon moest doorvaren en voorbereidingen treffen voor meren. Dit saluut van de wal kwam toch in karakter overeen met het Koninklijk saluut bij het openen van het Parlement. Afgescheiden van traditionele verschillen in de uitvoering bestaan kennelijk nog te grote verschillen in voorschrift en opvattingen in deze ceremoniële zaken, zelfs op het gebied der Saluten. Het nieuw ontworpen Reglement Eerbewijzen is ongetwijfeld op vele punten duidelijker, maar hierdoor ook strikter, waardoor het weer moeilijker wordt overeenstemming te bereiken met de opvattingen in andere landen.

Ik herinner in dit verband aan het internationaal bepaald ongebruikelijke salueren voor 0.800 voormiddag zoals in het huidige Reglement Eerbewijzen nog steeds voorgeschreven.

Ik moge dan ook ten sterkste aanbevelen het "Ontwerp Reglement Eerbewijzen" al ware het slechts voor enkele weken naar de Marine Attaché Londen te zenden, die door de

voorbereiding van dit bezoek, een grote ervaring kreeg omtrent de Britsche voorschriften en opvattingen, waarmede wij toch het meest te maken hebben in de huidige internationale marinepraktijk.

Regeling Escorte en "salutingship."

Als Nederlandsch escorte werden aangewezen Hr.Ms. "Tjerk Hiddes" en "Marnix".

Van M.A.L. werd zeer tijdig (zie schrijven van 24 October 1950) bericht ontvangen dat de admiraliteit als Britsche escorte had aangewezen 5 torpedobootjagers van de 2nd Training Flotilla onder commando van captain (D) J.F. Whitfield D.S.C. R.N.

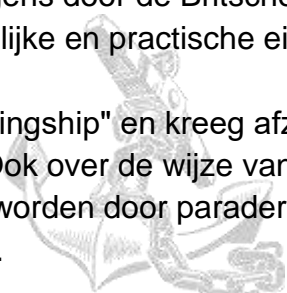
Hierbij werd tevens bepaald dat de Britsche escorte zich op 21 November op 51-12.5N, 01-40E bij Heemskerck zou voegen. Door mij werd ingevolge het door de admiralty gedane verzoek, de aan te nemen formaties telefonisch besproken met M.A.L., die dienovereenkomstig de "Admiralty" inlichtte. Zie tgm. 031841 z/Nov. van Admiralty (D.Ops.Div.) aan BNA Hague info C in C Nore - C en C Portsmouth-Neth Naval Attaché.

C in C The Nore gaf vervolgens zijn "Orders for Escort" in zijn "memorandum" No 612/3/50 van 9 November 1950.

Hierop werd door mij bij operatieorder No. 1 dd. 11 November de escorteorders voor het smaldeel vier geregeld.

Opgemerkt zij, dat met deze cirkelgang waarbij de suggesties van het escorte van Nederlandsche zijde kwamen, vervolgens door de Britsche Marine werden uitgewerkt en weder door mij overgenomen aan alle vormelijke en praktische eischen werd voldaan.

H.M.S. Cleopatra fungeerde als "salutingship" en kreeg afzonderlijke orders in bovengenoemd memorandum van C in C The Nore. Ook over de wijze van afgeven van dit 1e Koninklijk saluut, dat zo mogelijk direct gevolgd moest worden door paraderen en joelen werd tevoren telefonisch door M.A.L. met mij overleg gepleegd.

Tijdschema.

Het spreekt vanzelf dat de correcte uitvoering van het ceremonieel en de saluten bij het aanlopen, binnenlopen en meren van Hr.Ms. Heemskerck het noodzakelijk maakte, dat gevaren werd volgens een zo nauwkeurig mogelijk tijdschema.

Ondanks de minder gunstige weers- en vooral lichtomstandigheden, bleek het mogelijk dit tijdschema op de minuut te volgen, waardoor niets op enig punt behoefde te worden geïmproviseerd en alles volgens orders en voor allen duidelijke afspraken, verliep.

De personeelsvoorbereidingen.

Zowel van het Bureau Officieren van het Ministerie van Marine als van de Stafofficier Personeel van Commandant Zeemacht werd van de aanvang der voorbereidingen af, de grootst mogelijke medewerking ondervonden. Verscheidene officieren moesten uiteraard hun nieuwe bestemming volgen of althans gelegenheid krijgen zich in hun nieuwe functies in te werken. Dit was o.m. het geval met de Eerste officier. Alle voor deze reis aangewezen officieren, waaronder gelukkig de meesten tot de oude état major behoorden, kwamen uiterlijk 13 November aan boord; dus tijdig voor het vertrek van Den Helder naar Rotterdam. Dit waren slechts 20 officieren tegen normaal 35, gelukkig, want daardoor slechts was er ruimte voor zoveel gasten. Om de onderofficieren en manschappen bijeen te verzamelen c.q. als kern

aan boord te houden, was zeker veel overleg nodig bij de afdeling Personeel te Den Helder.

Tenues.

Een belangrijk punt in de voorbereidingen was uiteraard de tenues.

Alle betrokken commandanten, waarvan tijdelijk personeel aan boord zou worden gedetacheerd, werden aangeschreven en hun medewerking verzocht teneinde op de vitale punten tot de nodige eenheid en netheid in de tenues te komen. Dit beroep was niet vergeefs. Het probleem der lange en korte jekkers viel in dit opzicht mee.

De korte jekker begint het weer te winnen en overigens komt men met de lange jekker een heel eind als men voorschrijft de kraag boven de jas te dragen tijdens het ceremonieel aan boord. De sabels, voor de officieren moesten nog goeddeels worden geleend, hetgeen alleen mogelijk was dank zij de nieuwe verstrekking van sabels in het detail artillerie, waardoor het Hoofd Geschutmakerij een aantal nieuwe sabels in voorraad heeft. Ik hoop dan ook niet, dat deze mogelijkheid geen nieuwe aanleiding zal zijn om het weder verplichtend stellen van het bezit van een sabel voor alle officieren langer uit te stellen.

Avondtenues in Engeland.

De Britsche Koning had als zijn wensch te kennen gegeven dat ook de officieren bij alle officiële gelegenheden des avonds in (burger) rok zouden verschijnen.

Gelukkig werd de suggestie dit roktenue ook te bepalen voor de Nederlandsche officieren, niet door de Chef van het Militaire Huis der Koningin overgenomen.

In de eerste plaats hebben de Nederlandsche officieren zelden een rok en is huren in Nederland niet zo gemakkelijk en gebruikelijk als in Engeland.

In de tweede plaats bracht de admiraal als bezwaar naar voren dat de Nederlandsche officieren van hofhouding en de commandanten dan te onherkenbaar in de menigte van in rok geklede heren zouden opgaan.

Het bleek mij inderdaad dat dit laatste motief juist was. Zowel bij de ontvangst in Middle Temple Hall als in Buckingham Palace was het uniform een goed herkenningsteken tusschen zoveel Britten, die zich nu opvallend veel moeite gaven, om de enkele Nederlanders in uniform te introduceren.

Daar bij de Britsche Marine de "broek met lat," thans niet bestaat, werd door vice admiraal Rost van Tonningen verzocht eveneens broek zonder lat te dragen bij het avondbaadje, zelfs in Buckingham Palace.

Detachement Mariniers.

Na overleg met de commandant van het Korps Mariniers werden door deze aangewezen een detachement Mariniers voor deze reis bestaande uit:

- 1e Luit, der mariniers Borst
- 1 Sergeant
- 2 Korporaals
- 24 manschappen
- 4 tamboers
- 4 pijpers.

Hiervan waren 4 manschappen speciaal bestemd om dienst te doen als lijfwacht van Hare Majesteit bij de kajuit. Zij waren hiertoe niet ingedeeld bij de erewacht.

Dit detachement werd gekleed in de blauwe groot-tenu (behalve de officier) met wit leergoed. Aldus gekleed en met degelijke exercitie vooraf, werd een keurige erewacht verkregen.

Marinierskapel der Koninklijke Marine.

Op verzoek van de chef Militair Huis van Hare Majesteit werd de complete Marinierskapel mede geëmbarkeerd.

Weliswaar is de sterkte van:

1 officier

30 onderofficieren (sergeant en hoger)

20 korporaals en manschappen

wel rijkelijk groot voor een lichte kruiser, maar tenslotte was er voldoende accommodatie, en viel de ruimte voor de opstelling op het halfdek mee nu de vorstelijke personen niet van het halfdek, doch van het tentdek van boord gingen.

Jammer genoeg was de tijd te kort om in het reeds overvolle programma te Portsmouth nog een concert van de Marinekapel aan de wal in te lassen.

Materieels-voorbereidingen.

Op 1 October 1950 was Hr.Ms, "Heemskerck" ruim aan een flinke reparatie toe en hiertoe waren de nodige voorbereidingen onmiddellijk na die datum, stilliggende te Den Helder, aangevangen.

Deze voorbereidingen o.a. afgifte der inventaris, werden op 12 October gestopt.

Nadat op 14 October de bijzondere opdracht mondeling van BDZ was ontvangen werd op Maandag 16 October overleg gepleegd met de wnd. Directeur Rijkswerf en uit zijn bureau telefonisch contact opgenomen met de plv. chef materieel bij het ministerie van marine.

Het resultaat van dit overleg was, dat aan Directeur Rijkswerf machtiging werd verleend in overleg met en op aanvraag van Commandant Heemskerck aan het schip en inventaris te doen herstellen, op te knappen c.q. aan te vullen en te vernieuwen wat nodig zou blijken om het schip in elk opzicht behoorlijk voor deze bijzondere gelegenheid voor de dag te doen komen.

Uiteraard moest hierbij de redelijkheid worden betracht en onnodige uitgaven worden vermeden. Machtiging zou achteraf worden verleend op de verzamelaanvraag van Directeur Rijkswerf.

Op deze prettige en gezonde basis konden in gemeen overleg met de Rijkswerf en Chef Arsenaal de nodige aanvragen door het schip worden ingediend en een tijdschema voor de uitvoering speciaal van het schilderwerk worden opgesteld.

Aldus kon ook onmiddellijk worden begonnen; waardoor overwerk, door te laat komen van machtigingen e.d. werd vermeden.

Wat betreft de Rijkswerf ging dan ook alles zonder haperingen en zeer vlot.

De Arsenaalsdienst welke onder "Afd. Bevoorrading" ressorteert, had echter kennelijk niet dezelfde machtiging of regeling als de Directeur Rijkswerf,

Het gevolg was dat ondanks zeer goede wil en medewerking van de zijde van de Chef Arsenaalsdienst toch niet dezelfde kloppende service kon worden geboden als door de

Rijkswerf.

Zonder enige kritiek te willen uiten op personen, heb ik toch de indruk gekregen dat er iets mankeert aan de "eenheid van (locale) directie" over de verschillende admiraliteits-bedrijven en diensten, welke te Den Helder op zo nauw bestek zijn verenigd en wier onderlinge samenhang en bedrijfsorganisatie nog alles behalve overzichtelijk is geregeld.

De hieraan verbonden bezwaren konden uiteraard bij de uitvoering van bijzondere en spoedopdrachten meer naar voren dan bij het volgen van de normale vredesroutine.

Uitgevoerde voorzieningen.

Schilderwerk.

Het schip was, doordat de verfverstrekking was uitgeput sedert het zomerverlof (18 Augustus) niet meer geschilderd.

De slechte kwaliteit van de verstrekte molijnverf, maakte een complete schilderbeurt buitenboord, in elk geval noodzakelijk.

Het gunstig effect van de dzz. geuite bezwaren tegen de verstrekte verf, welke overigens ook door de firma Molijn werd erkend, was dat vanwege Vlagofficier Materieel opdracht werd gegeven aan Directeur Rijkswerf tot het beproeven van een goede standverf hetzij van Molijn of van een andere firma. In dit verband moet worden opgemerkt dat de normale verf van de firma Cool, welke door de Rijkswerf wordt gebruikt vrijwel dezelfde euvels van slecht houden en wit uitslaan vertoont als de molijnverf verstrekt door "Bevoorrading."

De hierop van de firma Cool aangeschafte speciale kwaliteit nevelgrijs, bleek ondanks de bijzonder ongunstige weersomstandigheden tijdens het schilderen veel beter te houden en niet wit uit te slaan. Het resultaat was dan ook inderdaad, dat Hr. Ms. Heemskerck niet alleen als een jacht geschilderd uit Nieuwe Diep naar zee ging op 14 November doch 24 November bij terugkomst in Rotterdam er nog even fraai uitzag.

Het was voor mij een nieuwe belevenis dat verschillende Britsche vlag- en hoofdofficieren, onverhopen hun bewondering te kennen gaven over ons schilderwerk en informeerden naar de soort verf welke voor deze gelegenheid was gebruikt.

Het zal allicht een duurdere kwaliteit zijn geweest dan de "normale verstrekking," doch vooral voor de aan wind en weer blootgestelde buitenboordsverf geldt, dat goedkoop maar al te dikwijls duurkoop blijkt te zijn.

Het schilderwerk werd uitgevoerd met eigen middelen en met assistentie Rijkswerf, waarbij deze assistentie niet alleen deskundig advies en toezicht inhield, doch ook vrijwel al het fijnere schilderwerk. Dit schilderwerk was de voornaamste materiële voorziening, welke overigens toch noodzakelijk was.

Verblijven.

Kajuit.

Aan de kajuit, inclusief slaaphut en badkamer welke uiteraard voor Hare Majesteit bestemd was, behoefde niets gewijzigd of verbouwd te worden. Chroomwerk werd opnieuw uitgevoerd, alleen de wanden opnieuw geschilderd, de roosters in de badkamers bijgeschaafd, e.d. kleine werkjes.

Inventaris kajuit.

Het reinigen van de kajuitkleden was geen succes, doordat zij teveel krompen. Deswege werden nieuwe reservekleden vervaardigd en tijdelijk op leenbon verstrekt door Chef Arsenaal. Het reinigen van de cretonne overtrekken en groene gordijnen liet ook te wensen over, doch kon er tenslotte mee door.

Sierzilver en tafelzilver.

Het model "Zilmeta" tafelzilver (officieren) is voor representatieve doeleinden, ook afgescheiden van Koninklijke gasten, totaal ongeschikt.

Gelukkig had de kajuit nog een extra verstrekking gero-zilver van de West-Indische reis. Verder is Hr.Ms. Heemskerck nog de gelukkige bezitster van Engelsch "plate" dekschalen, soepterrinen, sauskommen e.d. welke als model verstrekt werden bij de indienststelling in Portsmouth 1942.

Dit "plate" dat even representatief als duurzaam is, heeft aan boord bij diverse gelegenheden goede diensten bewezen en ook ditmaal kwam het goed van pas. Hr.Ms. "Heemskerck" heeft hiervan meer dan voor eigen gebruik nodig is (o.a. 17 sauskommen), doch mij werd in October 1949 toen ik dit weder opgedoken zilver overkreeg, door de arsenaalsdienst medegedeeld, dat hetgeen ik terugstortte, verkocht zou worden als "overtollig en niet model commaliewant". Al zou de huidige chef arsenaal dit niet doen, deze dwaze regeling, welke reeds zoveel verliezen aan traditionele en waardevolle voorwerpen veroorzaakte, bestaat nog steeds.

Sierzilver.

Het sierzilver was als steeds voor elke buitenlandse reis opnieuw een puzzle, vooral omdat het voor de smaldeelreis van het Koninklijk Instituut geleende sierzilver van Hr.Ms. Sumatra, ditmaal aan Hr.Ms. Karel Doorman was uitgeleend. Hr.Ms. "Tromp" hielp mij echter uit deze brand door het uitlenen van haar zilveren kandelaars en zilveren middenstuk (bloembak).

Het zilver van Zr.Ms. "Valk" leverde mij eindelijk en voor het eerst een behoorlijk representatief zilveren koffiestel. Schijnbaar is dit overdreven luxe, doch in werkelijkheid een behoefte in de kajuit aan een Nederlandsch oorlogsschip; waar het officiële bezoek veelal samenvalt met de morgenkoffie, en waarbij het cachet dat het behoorlijk serveren van deze drank verleent haast belangrijker is dan de goede kwaliteit van een Hollands kopje koffie. Uiteraard geldt dit ook bij het serveren van andere dranken, waarvoor de Koninklijke marine thans behalve de glazen, niets verstrekt dan afschuwelijke zilmeta presenteerbladen. Uiteraard behoort sierzilver meer tot het terrein der geschenken, voor welks beheer de Koninklijke marine nog steeds geen behoorlijke oplossing voor vredes- en oorlogstijd heeft gevonden.

Waarom is het ex - Sumatra-zilver op het Koninklijk Instituut voor de Marine en wie weet dit op den duur nog, dat dit ergens onder beheer van de hofmeester, in de kelders staat.

Mijn indruk is, dat er zelfs na alle verliezen tijdens de oorlog nog voldoende echt zilver en "plate" is om bij een behoorlijk centraal beheer, voor reizen van representatieve aard, de hiervoor in aanmerking komende schepen, behoorlijk "op leenbon" uit te rusten.

Overigens zou de Koninklijke marine bij daartoe passende gelegenheid wellicht wel eens kunnen laten merken, dat zij ook in dit opzicht armelijk bedeed is, door het "dankbare vaderland" in vergelijking althans met een even oude zuster-marines.

De goede steil bij de ontvangsten in kajuit en longroom van Hr. Ms. schepen wordt zeker niet

bepaald door de kostbaarheid van zilver en commaliewant; doch zij wordt zeker bepaald geschaad door de huidige al te goedkope zilmeta verstrekkingen, welke zelfs geen reclame-artikelen kunnen worden genoemd voor "Nederlandsch Fabrikaat."

Hut Eerste officier.

De hut Eerste officier werd bestemd voor Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard, zij werd daartoe alleen wat opgeknapt.

Longroom en hutten.

Behalve wat bijschilderen en reinigen van vloerkleden en gordijnen werd zeer weinig aan de verblijven officieren gedaan, omdat dit eveneens niet nodig was.

De Damesverblijven.

De radar-hut (oorspronkelijk Bureau Commandemend) tegenover de ingang van de kajuit werd ingericht als hut voor de grootmeesteres en "dame du palais" van Hare Majesteit.

Verblijven onderofficieren en manschappen.

Geen wijzigingen of verbeteringen werden uitgevoerd, alleen het schilderwerk bijgehaald.

Voorzieningen Radio-omroep.

De omstandigheid dat alle artillerie-radar-sets reeds van boord waren verwijderd, maakte dat bijzonder geschikte en gunstig gelegen ruimten beschikbaar waren voor het opstellen van speciale radio-omroepzenders ten behoeve van de Nederlandsche Radio-omroep en de B.B.C., welke laatste haar eigen zenders aan boord opstelde.

Platvorm aan dek.

Overeenkomstig advies van M.A.L. werd voor de valreep op het tentdek een speciaal verhoogd platform gemaakt, waarvan de hoogte werd berekend naar de te verwachten waterstand in Dover ten 1300 G.M.T. 21 November.

Hierdoor werd inderdaad bereikt dat de Koninklijke gasten over een horizontaal liggende valreep van boord gingen.

Al met al konden de voorzieningen aan Hr.Ms. Heemskerck niet anders dan eenvoudig en summier genoemd worden.

Meer was ook niet nodig, want het schip leent zich meer wellicht dan Hr.Ms. Karel Doorman voor dergelijke reizen met Koninklijke gasten en HDZ gevolg althans wanneer zoals nu noch de état major noch de onderofficieren en manschappen op volle sterkte zijn.

De meeste en zeker de meest kostbare voorzieningen (schilderen) zou toch moeten zijn uitgevoerd voor de volgende bestemming van het schip.

Niettemin drongen van verschillende zijden en zelfs uit het Zuiden des lands geruchten tot mij door dat de "verbouwingen" van Hr.Ms. Heemskerck" zoveel geld zou hebben gekost, men noemde daarbij een bedrag van minstens een ton.

Als klap op deze vuurpeil kwam de MARVO met het verzoek de "verbouwingen" van het schip te mogen komen bezichtigen. Deze Marine Dienst kreeg kennelijk deze misleidende informatie van de pers. Overigens was dit praktisch het enige contact met de MARVO voor deze reis.

Voorlichting.

De voorlichting voor deze reis werd centraal gecoördineerd door de chef van de Regeringsvoorlichtingsdienst (Heer Landré) en voor wat betreft de voorlichting in Engeland door de chef directie voorlichting Buitenland van het ministerie van Buitenlandse Zaken (Heer van Houten). Bij een bespreking op 30 October met bovengenoemde heren op het Bureau van Admiraal N.A. Rost van Tonningen werd overeengekomen:

- 1e. dat de pers aan boord zou worden vertegenwoordigd door één journalist aan te wijzen door de federatie van journalisten (aangewezen werd de voorzitter der Federatie Mr. M. Rooy, hoofdredacteur N. Rott, Crt.)
- 2e. dat de radio-rapportage zou worden verzorgd door
1 commentator (reporter); aan te wijzen door de Nederlandsche Radio Unie (N.R.U.).
De radio-rapportage werd verzorgd door de A.V.R.O, Hr. van der Lee, commentator en 1 technicus.
- 3e. dat voor de foto-rapportage zou meegaan 1 fotograaf aan te wijzen door ANEF0.
- 4e. dat de film-rapportage zou worden verzorgd door "Polygoon," waarvan 2 vertegenwoordigers de reis zouden meemaken. (Heer Out, fotograaf).
- 5e. dat de heer van Houten (Buitenlandse Zaken) zich nader zou verstaan voor wat betreft medevaren van vertegenwoordigers van de Britsche voorlichtings-organen.
Het resultaat van dit overleg was dat van Britsche zijde aan boord kwamen:
1 journalist
1 persfotograaf
1 filmreporter
1 BBC commentator met 4 man technisch personeel, voor bediening 2 eigen zenders.

Radio-Rapportage.

Op deze basis kwamen voor verdere besprekingen te Den Helder aan boord: De directeur AVRO (Heer Vogt) met technici en commentator van Zee, en enige dagen later de Heer Henry Charles Riddell, commentator BBC met enkele technici van de BBC, begeleid door de Heer Vogt (A.V.R.O.) Nadat de technische problemen op voor allen bevredigende wijze waren opgelost, werd aan boord eveneens de praktische uitvoering vooral bij en aan de Britsche wal door de AVRO en BBC onderling geregeld.

De AVRO kreeg de beschikking over een speciaal voor telefonie aangepaste marine TCS zender, welke goed voldeed.

De "BBC" beschikte over 2 eigen 8-0-8 transmitters overgenomen uit de U.S. surplus voorraden, waarvan bij de Britsche kust ook de Nederlandsche omroep gebruik maakte, teneinde onderlinge storing te voorkomen.

Aan de wal werden Nederlandsche en Britsche omroep via de lijn naar Londen gerelateerd en vandaar uitgezonden.

Omtrent de regeling van de "publiciteit" en al haar vormen, heeft mij niets dan lof bereikt, anderzijds hebben de medevarende journalisten en commentators, filmisten en fotografen zich correct aan de regels van het spel gehouden en waar nodig het eenvoudige voor lief genomen. Tijdige regeling van dit zo belangrijke deel der totale organisatie, door een bevoegd orgaan "buiten het schip," doch in overleg met het schip is in een dergelijk geval uiteraard aangewezen. Daar het hier ging om een algemeen Nederlandsche gebeurtenis en allerm minst om een interne marine aangelegenheid, was uiteraard de RVD het hier aangewezen orgaan.

Aftrimmen Schip.

Teneinde ook bij een minder goede gelegenheid tijdens het oversteken naar Dover, een vaste ligging van het schip zo goed mogelijk te verzekeren, werd besloten het schip voor het vertrek zo vol mogelijk met olie en water te laden.

Britsche Loods.

Uiteraard was het aangewezen dat de Britsche loods voor Dover reeds te Rotterdam aan boord kwam.

De Britsche admiraliteit wilde aanvankelijk hiertoe aanwijzen de commodore van de Dover-Calais lijn der British Railways.

Zoals wel te verwachten was liet TRINITY HOUSE zich niet aldus op zijde schuiven en het resultaat was dat als loods door TRINITY HOUSE werd aangewezen Captain D. Magup O.B.E. "Senior TRINITY HOUSE Cinque Ports Pilot," die tot zijn kennelijk intense verrassing op de avond van 20 November van mij de mededeling ontving dat hij door Hare Majesteit was benoemd tot officier in de Orde van Oranje Nassau.

Britsche douane en immigratie.

Alle Britsche douane formaliteiten werden tijdens de reis in orde gemaakt door de met de Britsche loods te Rotterdam reeds aan boord komende "Customs and Excise officer."

Regeling vertrek uit Rotterdam.

Nadat het schip afgeschilderd; materieel gereed en met de voor de reis aangewezen bemanning aan boord op Dinsdag 14 November van Den Helder naar Rotterdam was gestoomd en aldaar de gebruikelijke ligplaats in de Parkhaven had ingenomen, werden aldaar de nodige regelingen voor de aan boord komst van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid en het vertrek van het schip uit Rotterdam besproken en geregeld.

De aankomst van de Koninklijke gasten werd op Donderdag 16 November besproken met de hiertoe door de hoofdcommissaris aangewezen C.V.P. De Jong, die verder alles regelde wat

betreft de afzetting Parkhaven, kade, radio-informatie omtrent aankomst Koninklijke stoet in de gemeente etc.

Voor de regelingen verband, houdende met het vertrek werd dienzelfden morgen aan boord een bespreking gehouden met:

1. De Commandant Mar. middelen Rotterdam
2. Havenmeester Rotterdam (adjunct Havenmeester)
3. Directeur van het Loodswezen
4. Rijkshavenmeester
5. Chef Haven-politie
6. Chef plaatselijke dienst CMMRD.
7. Commandant "Marnix" (Hiddes was nog te Amsterdam).

Deze regeling werd bevestigd tgm LKK 1710 29A.

Deze bespreking werd door een rijstafel in de kajuit besloten.

Regelingen Hofhouding en Departement van de Hofmaarschalk.

Van de Chef van het Militaire Huis werd zeer tijdig bericht ontvangen van het te verwachten aantal leden der hofhouding en personeel van het departement van de hofmaarschalk, die de reis zouden meemaken, waarop reeds op 7 November een definitieve opgave met alle namen volgde, (zie bijlage).

Accomodatie.

Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandsche Zaken, de chef Militaire Huis en de twee andere grootofficieren (J.C. Baron Baud en Ir. F.C.C. Baron van Tuyl van Zuylen), de beide hofdames en Mej. M.A. Telligen, directeur van het kabinet der Koningin konden in één-persoons officiershutten worden ondergebracht. De overige leden van de hofhouding werden ondergebracht in twee-persoonshutten.

Het 23-tal mannelijke personeel van het Departement van de Hofmaarschalk werd met de Marinierskapel ondergebracht in het vóór matrozenverblijf dat met vaste kooien is uitgerust. De 3 vrouwelijke leden van dit departement in de 6-persoons-hut officieren achteruit (hut Adelborsten I).

Aldus werd voor alle gasten een behoorlijke slaappleaats gevonden.

De bagage van de hofhouding en Hofmaarschalks departement werd ten slotte aanzienlijk minder dan verwacht was, doordat vrijwel alle serviezen per particuliere gelegenheid werden vooruitgezonden, behoudens enkele kostbare stukken. De bagage bleef dus vrijwel beperkt tot de particuliere bagage.

Het van boord halen van alle bagage werd door M.A.L. zeer goed geregeld met de LNER te Dover, waar alles haast ongemerkt vanaf het halfdek van boord werd gehesen en zonder enige storing van het ceremonieel en naar de gereedstaande trein gebracht door het Britsch spoorwegpersoneel.

Hofmeester aan boord.

Voor deze reis werd de adjudant-hofmeester E. Grunderbeek aan boord gedetacheerd. Zonder iets te kort te doen aan de capaciteiten van andere onderofficieren-hofmeester, kan worden geconstateerd dat adjudant Grunderbeek thans de enige marine hofmeester is met ervaring van reizen met leden van het Koninklijk Huis. Hij kent de speciale smaak van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid en weet op welke kleine attenties zij gesteld zijn en voor zover hij deze kennis niet mocht bezitten weet hij de weg om er snel achter te komen. Hij kent het personeel op de Koninklijke Paleizen en zij kennen hem. Deze omstandigheid, gevoegd bij zijn overige zeer goede qualiteiten als hofmeester waaronder ik zijn zelfstandigheid en initiatief in het bijzonder noem, maakten de diensten van adjudant Grunderbeek zowel vóór als tijdens de reis van grote waarde.

Verbindingen met Londen.

Bij al deze regelingen werd niet tegen een telefoontje met M.A.L. opgezien en vooral dank zij dit directe telefonische contact, konden alle wederzijds optredende vragen en wensen op snelle en doeltreffende wijze worden besproken en opgelost.

Alle in Engeland getroffen regelingen en telefonische afspraken werden bovendien prompt schriftelijk door M.A.L. bevestigd, zodat tenslotte op geen enkel punt, dat menschen kunnen voorzien, enige twijfel overbleef.

Hierdoor vooral, groeide steeds meer het algemeen vertrouwen bij alle betrokkenen, dat alles naar menselijke berekening goed zou moeten lopen. Dit vertrouwen is naar ik meen, niet beschaamd.

Bezoek aan Portsmouth.

Aanvankelijk was bepaald dat het bezoek van het Smaldeel aan Portsmouth niet officieel zou zijn.

De M.A.L. wees echter op de volgende consequenties van deze bepaling.

In de eerste plaats achtte men aan Britsche marine-zijde een "State visit" van Hare Majesteit aan Groot-Brittannië met een oorlogsschip en escorterende oorlogsschepen niet wel verenigbaar met een niet-officieel bezoek van die schepen aan een haven in dit land, laat staan met een zodanig bezoek aan de eerste en oudste oorlogshaven van het Verenigd Koninkrijk.

Voorts zou de consequentie zijn, dat alle representatiekosten in Portsmouth bij een niet-officieel bezoek, voor persoonlijke rekening van C en C Portsmouth en c.q. de andere commanderende officieren aldaar zouden komen.

Deze laatste omstandigheid wordt wel eens te veel vergeten n.m.l. dat men wanneer men om het ontvangende land kosten te besparen, een bezoek niet officieel maakt, de toch onvermijdelijke representatiekosten dikwijls afwentelt op het persoonlijk budget van Marine-autoriteiten in het ontvangende land, wier inkomsten tegenwoordig nergens veel ruimte laat voor dergelijke uitgaven.

Gelukkig werd dan ook nader bepaald dat ook het bezoek aan Portsmouth officieel zou zijn (tgm. 03165IA van CZM Nederland).

Hoofdstuk II

Reis-verslag

Maandag 20 November en Dinsdag 21 November.

Vertrek Rotterdam (20 November E.W.)

Nadat op de A.M. van 20 November ten 14.00 Hr.Ms. Tjerk Hiddes eveneens te Rotterdam was gearriveerd, lag het Smaldeel Vier gereed voor vertrek aldaar gemeerd als volgt:

Hr.Ms. Jacob van Heemskerck	Parkhaven Oost-zijde
Hr.Ms. Tjerk Hiddes	Parkkade
Hr.Ms. Marnix	Parkkade

Gedurende a.m. en p.v. kwamen verschillende gasten geleidelijk aan boord, waaronder Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandse Zaken Mr. D. Stikker.

Voor officieel afscheid nemen kwamen voorts aan boord: de Commandant der Zeemacht in Nederland, vice-admiraal J.J.L. Willinge, de Burgemeester van Rotterdam, Mr. Oud.

Toen ten 20.30 bericht werd ontvangen van de politie dat de Koninklijke stoet de grens der gemeente was gepasseerd, werden de officieren aan dek verzameld en in de kajuit, de Commandant Zeemacht, Burgemeester, Mr. Rooy (Hoofdred. NRct) als vertegenwoordigd van de pers en de reeds aan boord aanwezige leden der hofhouding.

Ten 20.55 kwamen Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid aan boord, begroet door de Eerste officier buiten boord bij de plaats waar de hofauto stilhield en door de commandant binnen boord.

De eerbewijzen bij aan boordkomst waren vanwege het late uur beperkt tot 4 officieren valreepsgasten met overfluiten.

Aan Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid werden voorgesteld: de officieren van Hr.Ms. Heemskerck, de aan boord geplaatste Ridder der OBE Militaire Willemsorde de sergeant der mariniers J. de Waard (20177) en captain D. Magup OBE Senior cinque ports pilot, die aldus tevens gelegenheid kreeg Hare Majesteit voor de hem verleende hoge onderscheiding te bedanken.

Nadat Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid in de kajuit de Commandant der Zeemacht, de Burgemeester en overige aldaar aanwezige dames en heren had begroet, werden aan H.D.Z. voorgesteld, de commandanten van Hr.Ms. "Tjerk Hiddes" en "Marnix".

De Commandant Zeemacht en Burgemeester verlieten ten 21.25 het schip, waarna door mij aan Hare Majesteit toestemming werd verzocht te mogen vertrekken.

Traject Rotterdam-Dover-Portsmouth.

Nadat Hr.Ms. Marnix op sein ontmeerd was, ontmeerde Hr.Ms. Heemskerck ten 21.35, gevolgd door Hr.Ms. Hiddes, in welke volgorde en in opgevierd verband de Nieuwe Waterweg werd

afgestoomd. Ten 23.10 werden de klokken op het Smaldeel gesteld op Greenwich tijd (z.tijd)
Ten 22.35 werd het licht op de Noorderpier te Hoek van Holland gepasseerd, waarna ten 22.40 de loods werd afgegeven.

Ten 22.50 werd formatie I (kiellinie) aangenomen in volgorde HKK, HBS, MHX. en van boei HK 13 met 13 mijlsvaart door de "Dutch Coastal Route" gestoomd naar I.s. Goeree dat ten 00.40 werd gepasseerd.

Van Goeree werd de G.H. route gevolgd tot voorbij Galloper I.s. dat ten 05.30 op de DW werd gepasseerd.

Ten 06.05 werd koers bepaald op N 187° O.rw. en vaart geminderd tot 6 mijl.

De weersberichten waren zelfs voor dit slechte jaargetij bijzonder slecht, met stormwaarschuwingen voor alle districten waar wij zouden passeren.

Dit feit in aanmerking genomen, viel de gelegenheid nog mee. Gedurende de gehele hondenwacht blies de wind met kracht 7 uit het Z.O. met buien. De zeegang kwam voorlijker dan dwars in, met koppen op de golven, waardoor het schip, zij het niet meer dan 10-12 graden, slingerde.

Zowel het feit dat het schip vol brandstof was als de niet te hoge vaart hielden het schip naar omstandigheden rustig.

Op de dagwacht na 06.00 verminderde de windkracht tot 6 en na 07.00 tot 4-5, de richting bleef ZZO.

Na de genoemde koersverandering lag het schip veel rustiger met de zee schuin op de kop. Op de dagwacht werd ik radio-telefonisch opgeroepen door de "Daily Telegraph" uit Londen, voor een vraaggesprek over het verloop van de reis, dat kennelijk duidelijk wederzijds werd ontvangen. Uit dit gesprek en een ander telegram van de Britsche pers bleek dat men in Engeland vertraging van de aankomst vreesde, waartegenover ik liet blijken dat geen vertraging werd ondervonden.

Ten 07.00 namen de begeleidende jagers formatie 11 (600 yards 045 en 315° van HKK) in

Ten 07.10 werd naamsein gewisseld met H.M.S. "Mynx" welke Britsche torpedobootjager bezig was een vermist vliegtuig in zee op te sporen.

Teneinde hierbij zoveel mogelijk te assisteren werd de afstand van de beide escorterende jagers uitgebreid tot de grens van de geveegde route.

Ten 09.42 werd koers veranderd tot 194 rw, de met het Britsche escotte afgesproken koers, waarin ten 095 South Falls boei werd gepasseerd.

Ten 10.21 kregen wij zicht van het Britsche escorte, waarna de afgesproken formatievaart van 9 mijl (koers 194) werd aangenomen. Het Smaldeel nam weder formatie I aan.

Ten 10.30 precies op de afgesproken tijd en plaats, nam het Britsche escorte met een fraaie manoeuvre haar escorte-posities in.

Captain Whitfield leidde zijn flotille daarbij met 20 mijls vaart op tegenkoers recht op de kop van "Heemskerck", waarna door tijdig afdraaien SB en BB uit de 5 jagers keurig en vrijwel gelijktijdig op post lagen op het afgesproken cirkelscherm op 3 cables afstand, van HKK (zie Op bevel no. 1 van Smaldeel Vier).

Tijdens dit positie innemen van het Britsche escorte stond op de Nederlandsche schepen de bemanning aan dek aangetreden volgens (ceremoniële) meerrol.

Hare Majesteit sloeg het op post komen gade vanaf het halfdek, maakte daarna een ronde over en door het schip met de Eerste Officier, waarna HDZ op de brug verscheen. Aldaar werden aan Hare Majesteit de bedanktelegrammen van het Britsche en Nederlandsche escorte in concept aangeboden, welke na enkele wijzigingen, welke de inhoud een meer persoonlijk

karakter verleenden, werden goedgekeurd.

Intussen zond Captain Whitfield een in correct Nederlandsch gesteld begroetingstelegram (zie bijlage telegrammen).

In de bovengenoemde formatie varende, waarbij slechts koers en vaartseinen aan de escorterende schepen behoeften te worden gewisseld, werd de kust aangelopen, waarbij de oriëntatie door minder goed zicht en niet of slecht werkende radars niet werd vereenvoudigd. Niettemin kon ten 11.47 volgens plan koers 270 worden bepaald op de Oostelijke haveningang, waarbij door een tijdelijke vaartvermeerdering tot 18 mijl kon worden bereikt, dat precies ten 12.00 GMT en op de afgesproken plaats 2 mijl van de Oostelijke haveningang, het eerste schot uitging van Hr.Ms. Heemskerck voor het Nationaal saluut aan het Britsche Gouvernement. De Britsche en Nederlandsche escorterende jagers waren inmiddels ten 11.45 op sein afgedraaid.

Vanaf 12.00 werd met 9 mijlsvaart doorgestoomd.

Het nationaal saluut werd prompt door Dover Castle beantwoord.

Ten 12.12 gaf H.M.S. "Cleopatra," volgens haar orders geankerd bezuiden onze koerslijn, het eerste Koninklijk saluut af, waarbij haar bemanningen stond aangetreden volgens (ceremonieel) meerrol.

Toen even later Hr.Ms. Heemskerck H.M.s. Cleopatra passeerde ging dit schip in enkele seconden over in de paradeerrol, paradeerde en joelde op keurige wijze.

Ten 12.15 eveneens precies volgens het tijdschema passeerde "Heemskerck" de Oostelijke haveningang, waarbij Dover Castle het Koninklijk saluut van de wal aanving.

"Heemskerck" moest toen nog 20 minuten in de haven zoek brengen voor zij volgens het programma mocht meren, uiteraard kon dit slechts met minimum vaart worden bereikt.

Ten 12.35 werd gemeerd zonder sleepbootassistentie op de aangegeven plaats aan Admiralty Peer. Dat er nog wel enige deining in de haven stond bleek wel toen tijdens het leggen van de Koninklijke valreep, de achtertros brak, een eventualiteit waar kennelijk aan de wal op was gerekend, althans onmiddellijk gaf men een extra zware manilla van de steiger over, waardoor het afdrijven van het achterschip snel werd opgevangen.

Ten 12.45 precies betrad H.R.H. The Duke of Gloucester als generaal en persoonlijk afgezant van Zijne Britsche Majesteit de valreep, waarbij H.R.H. als tevoren afgesproken, slechts de erbewijzen werden gegeven verschuldigd aan zijn militaire rang, doch zonder ander geluid dan het signaal "stilte" en het overfluiten van de chef d'equipage.

H.R.H. werd binnenboord ontvangen door Zijne Koninklijke Hoogheid, de Commandant en Eerste officier waarna de beide vorstelijke personen, gevolgd door het complete Britsche gevolg van Hare Majesteit inclusief de attaché's der 3 gewapende machten, zich naar de kajuit begaven. Terwijl de begroeting in de kajuit plaats vond, trad aan dek de bemanning aan volgens paradeerrol. Toen dit gereed was, meldde ik aan Hare Majesteit, dat alles voor HDZ vertrek gereed was.

Ten 13.00 gingen de drie Vorstelijke personen, gevolgd door de hofhouding van boord op de wijze en met de honneurs als onder het hoofd "Ceremonieel" hoofdstuk I reeds beschreven. Reeds in de kajuit bedankte Hare Majesteit mij voor de aan boord ondervonden goede zorgen, waarbij HDZ in het bijzonder gewag maakte van alle persoonlijke attenties en zorgen welke zij aan boord had ondervonden.

De Marine Attaché Londen, Kapitein luitenant ter zee P.A. Mülock van der Vlies Bik, bracht een kort bezoek aan boord en overhandigde mij de versierselen van "Honorary commander of the Most Excellent order of the British Empire, (military Division) mij bij bevordering verleend door de Britsche Koning.

Na het van boord gaan van de vorstelijke personen en het gevolg, nadat aldaar het

begroetingsceremonieel had plaats gehad, en de Koninklijke trein ten 13.15 was vertrokken, kwamen al spoedig ter begroeting aan boord:

De Nederlandsche consul, de Mayor of Dover met de "Town-Clerk", en Justice of the Peace, met welke autoriteiten een dronk werd gewijd ter gelegenheid van dit officiële Koninklijke Bezoek. Daar de tijd ontbrak deze bezoeken te beantwoorden, werd hiervoor door mij schriftelijk uit Portsmouth bedankt.

Een klein M. K. defect gaf bovendien enige vertraging, waardoor eerst ten 14.15 kon worden ontmeerd. Het water was toen reeds zo sterk gevallen, dat de twee overigens brillant werkende sleepboten, enige moeite hadden het sterk zuigende schip te ontmeren en slaags te draaien. Ten 15.05 werden buiten de haven HDS en MXX weder in kiellinie verzameld en met 20 mijls vaart gestoomd naar de reede van Spithead.

Ten 16.58 werd het lichtschip "Royal Sovereign" gepasseerd, ten 20.11 het Offers lichtschip en ten 21.25 Nab Tower; waarna met 16 mijls vaart naar de voornoemde reede werd gestoomd.

Ten 21.55 werd aldaar de loods overgenomen en op zijn aanwijzing de haven van Portsmouth binnen gelopen.

Ten 22.30 meerde Hr.Ms. Heemskerck aan de South Railway Jetty, terwijl Hr.Ms. Hiddes en Marnix naast elkaar meerden aan de "Pitch House Jetty."

Een Officier van Piket was ter begroeting aanwezig.

Te Portsmouth 22 - 23 November 1950.

Woensdag 22 November

Na vlaggenparade ten 09.00 en na het spelen der beide volksliederen, werd ten 09.10 afgegeven een nationaal saluut, dat voor ons onhoor- en onzichtbaar werd beantwoord door South Sea Battery.

Daarna werden volgens het tijdig opgemaakte en mij tevoren toegezonden programma door mij en de commandanten van Hiddes en Marnix achtereenvolgens bezoeken gebracht aan de Chieff of Staff CinC. Portsmouth, Rear Admiral, D.M. Lees DSO bij afwezigheid van den CinC die eerst laat op den morgen uit Fontainebleau terugkeerde.

Dit bezoek werd onmiddellijk beantwoord.

Zoals MAL in zijn brief van 10 November meldde, behoort een Britsche Rear Admiral (geen CinC) als muziek honneur te worden begroet met "Yolanthe." (KR-AI art 132-144).

Hoewel MAL meldde deze en andere ceremoniële muziek in enige stellen te hebben opgezonden, had zij de directeur der Mariniers-kapel niet bereikt. Het schijnt een internationaal euvel te zijn, dat in het bijzonder ceremoniële muziek de neiging heeft, te laat of nimmer haar bestemming te bereiken. Deswege werd volstaan met "God save the King."

Daarna werd door de 3 Commandanten een bezoek gebracht aan de Lord Mayor of Portsmouth, Alderman Sir Denis Daley DDDL, JP., de uit de oorlog nog aan vele Nederlandsche Marine-officieren bekende oud "Royal Marine-officer," die zich tijdens de bombardementen op Portsmouth in het begin van den oorlog vooral, zodanig onderscheidde, dat hem deswege zijn "Knighthood" werd verleend.

Op mijn verzoek, werd dit bezoek gelijktijdig met de lunch aan boord Heemskerck de volgende dag beantwoord.

De Nederlandsche Consul, Mr. A.N.H. Birch bracht ten 11.45 zijn bezoek aan boord Heemskerck, op zijn verzoek werd dit bezoek niet beantwoord. De consul woont n.m.l. op het eiland Wight. De Consul kreeg bij zijn vertrek een saluut van 7 schoten.

Ten 12.45 gaf de CinC Portsmouth, Admiral Sir Arthur Power GCB- CBE-CVO., inmiddels uit

Frankrijk teruggekeerd, een officiële lunch aan boord H.M.S. "Victory", voor de 3 Nederlandsche Commandanten en van elk schip 1 officier. Aan deze lunch zaten tevens aan, de Chef van de Staf, Commodore RNB en enige captains van grote marine-inrichtingen. Een lunch aan boord van Nelsons vlaggeschip is uiteraard een bijzondere eer, welke normaal slechts aan bezoekende vlagofficieren en andere hoge autoriteiten ten deel valt en dan eveneens slechts bij bijzondere gelegenheden.

Eveneens waren 8 officieren van de 3 Nederlandsche schepen voor een lunch genodigd in H.M.S. Vernon.

Ten 11.00 begon een autotocht naar Winchester met vooraf lunch bij de Lord Mayor voor 6 officieren.

Ten 13.00 begon een "coach trip" eveneens naar Winchester voor 30 onderofficieren en manschappen. De ontvangst in de oude kroningsstad Winchester met haar schitterende kathedraal, was bijzonder hartelijk. In mijn telegram 231636Z dankte ik de Lord Mayor of Winchester voor zijn bijzondere gastvrijheid.

In den avond waren alsnog georganiseerd een "at home" (cocktails) bij de WRNS officers Duchess of Kent Barracks voor 12 officieren en een "At Home" Supper and cinema voor 6 officieren in H.M.S Hornet (Coastal Forces) en een "At Home", Supper and Scottish dancing in H.M.S Excellent, eveneens voor 6 officieren.

De officieren waren aldus druk bezet. Voor 30 onderofficieren en manschappen was een "supper and dance" georganiseerd in de NAAFI club.

Donderdag 23, November.

In de voormiddag was voor schepelingen een rondgang georganiseerd op H.M.S "Victory". Verder een uitnodiging voor de lunch voor 8 officieren in de RN Barracks en voor één voor de officieren der mariniers in de R.M. Barracks Eastney, Aan deze laatste uitnodiging kon helaas geen gevolg worden gegeven door andere plichten van de 2 betrokkene officieren.

Ten 12.45 werd aan boord Hr.Ms. Heemskerck een officiële lunch gegeven, waaraan behalve de 3 commandanten en Eerste Officier Heemskerck.aanzaten:

Rear-Admiral D.M. Lees D.S.O Chief of Staff to CinC,
Commodore 2nd Cl. R.S. Warne C.B.E. Commodore R.N.B.
Captain G.V.M. Dolphin D.S.O.- Captain H.M. Dockyard.
Captain H. G.T. Patfield - Staff-Officer (administration)
Captain D.I. Trentham - Coastal Forces Base (H.M.S Norne)
Captain R.C. Harry - P.T.S.en W. School
Captain R.F. Elkins, O.B.E. H.M.S.Excellent.

The Right Worshipful the Lord Mayor of Portsmouth Alderman Sir Denis Daley - DDDL. JP.
V. Blanchard Esq. Town Clerk of Portsmouth
A.N.B. Birch Esq. Netherlands Consul Portsmouth.

De tafel in de kajuit was hierdoor tot haar maximum (14 plaatsen) bezet. De gebruikelijke toast op de Koning van Groot-Brittannië werd na overleg met en op verzoek van admiral Lees beantwoord door de Lord Mayor, die deswege ook de ereplaats kreeg.

Aan het dessert dankte ik de Royal Navy en Lord Mayer voor alle genoten gastvrijheid nu en in

moeilijke tijden tijdens en na de oorlog door de Koninklijke marine ondervonden. Deze toespraak werd op hartelijke wijze eveneens door de Lord Mayor beantwoord.

Na deze prettige lunch vertrok ik wederom naar Londen en droeg het bevel over schip en smaldeel deswege tijdelijk op aan den Eersten officier Hr.Ms. Heemskerck, de kapitein luitenant ter zee H. Isbrücker. Behalve de officiële lunch in de kajuit, ontvingen de officieren een aantal Britsche collega's voor een lunch in de longroom.

Tussen 16.20 en 17.45 ontmeerde het smaldeel en vertrok naar de reede van Spithead.

Deelname aan ontvangsten in Londen.

Woensdag 22 November.

Na de lunch aan boord H.M.S "Victory," vertrokken de 3 commandanten per trein naar Londen, teneinde gevolg te geven aan de ontvangen uitnodigingen voor dien avond.

De Nederlandsche Marine leger- en luchtvaart attachees te Londen met hun dames waren zo vriendelijk, hun Britsche collega's in Den Haag en de drie Commandanten van het Smaldeel uit te nodigen voor een diner in Claridges Hotel ten 20.00.

Deze hartelijke geste werd uiteraard onzerzijds bijzonder gewaardeerd.

Na dit diner, begaven wij ons gezamenlijk naar "Middle Temple Hall," de bijzonder fraaie centrale ontvangzalen van de "Inns of Court" waar op uitnodiging van "the Secretary of State for Foreign affairs and Mrs Bevin" de Britsche regering Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard officieel zouden ontvangen.

Behalve de huidige Britsche regering waren honderden vooraanstaand figuren uit de politieke, militaire en ambtelijke en particuliere wereld verzameld, naast het volledige corps Diplomatique. Ten ongeveer 23.30 werd in deze menigte ruim baan gemaakt voor de entree der Koninklijke eregasten en de Britsche Koninklijke familie met H.D.Z. gevolg.

Na de ontvangst door de Britsche regering, bleef de Britsche Koninklijke familie in de grote hall, terwijl Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid in de hiernaast gelegen rode zaal ontvingen.

Ik maakte van deze gelegenheid gebruik mij aan de Britsche Koninklijke familie te laten voorstellen en daarbij tevens de beide andere commandanten aan Hunne Majesteiten voor te stellen. Tevens bedankte ik daarbij Zijne Britsche Majesteit voor de mij verleende hoge onderscheiding.

Deze schitterende ontvangst duurde tot ongeveer 1 uur in den nacht, waarna wij na in Londen te hebben overnacht, de volgende morgen naar Portsmouth terugkeerden voor de officiële lunch aan boord Hr.Ms. Heemskerck.

Donderdag 23 November.

Na de voornoemde lunch begaf ik mij ditmaal alleen naar Londen, alwaar ik nog juist op tijd arriveerde voor een cocktailparty in Westminster City Hall, aangeboden door de Mayor en Mayoress of the City of Westminster eveneens ter ere van het bezoek van de Nederlandsche Koningin en Prins.

De gasten waren goeddeels leden van de Nederlandsche kolonie in Londen.

Op uitnodiging van Jhr. Hoëll nam ik hierna deel aan een onofficieel doch zeer genoegelijk dinertje in de Nederlandsche club in Saxvillestreet.

Het hoogtepunt van dien dag was uiteraard de "smalldance at Buckingham Palace" welke ten 22.00 aanving en waarvoor ik dank zij vice-admiraal Rost van Tonningen een uitnodiging ontving. De gehele sfeer bij deze "smalldance," waarbij wellicht 300 gasten aanwezig waren, was voor een dergelijke entourage nauwelijks anders dan intiem te noemen. Ook hier waren alle heren in rok, behalve de enkele Nederlandsche officieren, een voor hen gunstige uitzonderingspositie, omdat zij hierdoor gemakkelijk herkenbaar waren en op opvallend prettige wijze door en bij vele Britsche gasten werden geïntroduceerd, terwijl de Marine-adjutant van den Britschen Koning zich beijverde om hen met verschillende "Royalties" in contact te brengen.

Uit een gesprek met de First Sea Lord Admiral of the Fleet Lord Fraser bleek mij, dat men kennelijk ook thans (evenals tijdens den oorlog) een vrij nauwkeurig "record" bijhoudt van de Nederlandsche schepen en hun commandanten, waarmede de Britsche marine, bij geallieerde oefeningen of op andere wijze in contact komt. De First Sea Lord zeide dat hij "Heemskercks record" had laten ophalen toen dit schip werd aangewezen voor deze reis en maakte mij een aardig compliment in dit verband.

Traject Portsmouth - Dover – Rotterdam

23 - 24 November

23 November.

Hr.Ms. Heemskerck en "Marnix" ankerden ten 17.30 ter reede van Spithead. Hr.Ms. "Hiddes" stoomde op eigen gelegenheid naar de haar opgegeven A.S.R. (AirSea Rescue) positie nabij GH 8 gebied., zulks als veiligheidsmaatregel voor het Koninklijke vliegtuig. Bij deze speciale A.S.R. organisatie waren eveneens Britsche jagers ingedeeld op order van CinC The Nore.

24 November.

Ten 00.01 werd het anker door "Heemskerck" en "Marnix" gelicht, waarna met 12 mijls vaart in verband en ander commando van den kapitein luitenant ter zee H. Isbrücker, naar Nab Tower werd gevaren, welke ten 00.53 werd gepasseerd.

Hierna werd met 15 mijls vaart gestoomd naar Dover via Owers en Royal Sovereign lichtschepen.

Ten 06.35 werd vaart geminderd tot 6 mijl, waarna ten 06.55 naamsein werd gewisseld bij het passeren van Dungeness. Op dagwacht en voormiddag werden verschillende als escorte aangewezen Britsche jagers ontmoet.

Ten 10.15 werd thans ten derde male het Britsche gouvernement gesalueerd buiten de haven van Dover, waarvan de havenhoofden ten 10.19 werden gepasseerd.

Het schip werd ditmaal eerst gedraaid en daarna gemeerd aan Admiralty Peer, waarbij 2 sleepboten en captain Magup assisteerden.

Intussen was aan boord definitief bericht ontvangen dat Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid de terugreis per vliegtuig zouden maken. De gelegenheid was nu inderdaad fraai geworden met een constante NW wind kracht 3 en vrij helder licht onder de Britsche kust. De Marine Attaché Londen, Kapitein luitenant ter zee P.A. Mülock van der Vlies Bik, kwam met mij ten 11.00 aan boord, nadat hij mij met zijn auto van Londen naar Dover bracht.

Na aankomst van de trein kwamen ten 11.50 aan boord de vice admiraal N.A.Rost van Tonningen, adjudant-generaal en chef van het Militaire Huis van Hare Majesteit de Koningin,

benevens de niet per vliegtuig medereizende leden van het gevolg van Hare Majesteit te weten:

M.J.G. Baron Baud, Grootofficier in speciale dienst,
Ir. F.C.C. Baron van Tuyll van Zuylen, opperkamerheer,
W.J. Baron van Heeckeren van Molecaton, particulier secretaris,
Douairière F.W. Baronesse van Tuyll van Serooskerken geb. Jkvr. Boreel, grootmeesteres van H.M.
Mevrouw L. Verbrugge van 's-Gravendeel geb. Baronesse Prisse-Dame du Palais.

Tevens embarkeerde een groot deel van het personeel van het Departement van den Hofmaarschalk.

De regeling van het vertrek was door CinC The Nore zodanig getroffen, dat het zo weinig mogelijk verschil zou maken of Hare Majesteit wel of niet met Hr.Ms. Heemskerck zou reizen.

Ten 12.15 werd ontmeerd met sleepboot-assistentie en zonder loods.

Ten 12.25 werd de havenmond gepasseerd., waarna H.M.S. "Cleopatra" de vlag van vice-admiraal Rost van Tonningen met 15 schoten salueerde, welk saluut door "Heemskerck" werd beantwoord.

Nadat formatie I was aangenomen met Hr.Ms. Marnix en H.MS "Cleopatra" was gepasseerd, stoomde het verband naar het reeds in escorte-formatie gereed liggen Britsche escorte. Dit escorte bleef bij ons tot 13.39 waarna het met een vriendelijk sein van den vice-admiraal Rost van Tonningen werd bedankt. Eveneens werden door de admiraal een afscheids- en danktelegram gezonden aan Mayor General BCH Kimmins CB.CBE General officer commanding Troups of Home Counties Districts.

Nadat bericht was ontvangen dat het Koninklijk vliegtuig veilig was gepasseerd, werd "Tjerk Hiddes" bedankt en hiervan CinC Nore bericht gezonden.

De overtocht naar Hoek van Holland geschiedde onder voor den tijd van het jaar welhaast ideale weersomstandigheden, waarbij het ons allen des te meer speet dat Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard de terugreis niet eveneens met Hr.Ms. Heemskerck maakten.

Ten 19.30 werd het verband met Hr.Ms. "Marnix" verbroken. Om 19.45 werd de Nieuwe Waterweg bereikt.

Ten 21.45 werd gemeerd aan de bekende ligplaats in de Parkhaven en debarkeerde Vice-admiraal N.A. Host van Tonningen en de hem vergezellende leden der Koninklijke Hofhouding.

Een voor alle opvarenden van het smaldeel korte doch niettemin onvergetelijke reis was hiermede ten einde.

Aan boord Hr.Ms. Jacob van Heemskerck
7 December 1950
de kapitein ter Zee
Commandant Smaldeel Vier,

C.J.W. van Waning.

Bijlagen behorende bij Reis-Rapport Smaldeel Vier
 Reis Hr.Ms. Heemskerck met Hare Majesteit de Koningin naar Engeland.
 20 - 25 November 1950

No	van	Inhoud
1.	CZM.Ned.	Reisinstructie
2.	Hkk.	Nominatieve opgave officieren Heemskerck (HKK)
3.	HKK.	Tgm. I91658A betreffende valreep in Dover.
4.	Mil.Huis.H.M.	Programma in Londen.
5.	M. A. L.	24/10/50. Antwoord op vragen van Mil. Huis Tenues-uitnodigingen. Namen Br.Commandanten
6-6a	M.A.L.	Inlichtingen over Dover aan HKK.
7.	M.A.L.	Schets ontvangst H.M. in Dover.
8-8 a	M.A.L.	6/11/50 toelichting op bijgevoegd tgm Admiralty aan BNA Hague. 0310412 over-escorte.(8a)
8b	M.A.L.	10/11/50 - regelingen te Portsmouth.
9.	Mil.Huis	Hofhoudingen personeel hofmaarschalk a/b HKK.
10.	C.Mil.Huis.	8/11/50 publiciteitsbeleid tijdens overtocht.
11.	Dir.R.V.D.	13/11/50 publiciteitsregeling.
12.	Admiralty	Tgm. I41604Z. terugkeer per vliegtuig ASR regel
13.	M.A.L.	Regelingen Dover.
14.	M.A.L.	Seniorities, lunch in Portsmouth e.d.
15.	HKK.	tgm. 171629A Regeling vertrek Rotterdam.
15a.	Rijkshavenm.	Bekendmaking 17-11-50 vertrek Rotterdam.
16.	CinC Nore	9-11-50 Orders for Escort.
17.		Schema—escorte.
18.	HKK.	Operatie-order no.1. bijl 1.
19.	HKK.	Programma 21 Nov. voor gasten HKK.
20-21		Weerberichten 21 November.
22.	HKK.	Dagelijksche orders 21 Nov. 1950 HKK.
23.	HKK.	Operatie-order no. 2.
24.	CinC Portsmouth	Programa officieel bezoek aan Portsmouth
25.	CinC Portsmouth.	General Informations-Portsmouth.
26.		Belangrijke verzonden en ontvangen seinen.

COMMANDANT ZEEMACHT
NEDERLAND

DEN HELDER, 9 NOVEMBER 1950

No.: CZM/003739

C O N F I D E N T I E E L .Onderwerp: Reis-instructie
"Smaldeel vier."

DE COMMANDANT ZEEMACHT NEDERLAND,

G e l e z e n :

het schrijven van de Staatssecretaris van Marine d.d. 2 November 1950 no. 231091,

O v e r w e g e n d e :

dat vele regelingen betreffende het officieel bezoek van Hare Majesteit de Koningin aan het Verenigd Koninkrijk afhankelijk zijn van factoren die hier niet gezien kunnen worden.

S t e l t v a s t :

de volgende reisinstructie voor het "Smaldeel Vier" gedurende het officieel bezoek van Hare Majesteit de Koningin aan het Verenigd Koninkrijk van 21 tot 25 November 1950.

1. Het "Smaldeel Vier" onder commando van Kapitein ter Zee C.J.W. van Waning, bestaande uit Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck," Hr.Ms. "Tjerk Hiddes" en Hr.Ms. "Marnix" zal op 20 November na embarkeren Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden tussen 2100A en 2200A na bekomen toestemming van Hare Majesteit naar Dover vertrekken.
2. Na debarkement van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid te Dover op 21 November zal het Smaldeel een officieel bezoek brengen aan Portsmouth van 22 tot 24 November.
3. Een escorte van de Britse Marine bestaande uit 5 torpedobootjagers onder Commando van de Commandant van de 2nd Training Flotilla zal zich op 21 November op 51-12-5 N. 01-40 E. bij Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" voegen.
4. Nadat Hare Majesteit per trein vertrokken is, vertrekt het Smaldeel zo spoedig mogelijk naar Portsmouth.
5. Over de wijze van terugkeren van Hare Majesteit de Koningin en van welke haven het Smaldeel in verband daarmee naar Rotterdam terugkeert, zal nader worden beslist en door de Vice-Admiraal N.A. Rost van Tonningen rechtstreeks aan de smaldeel Commandant worden medegedeeld.
6. Omtrent saluten, beantwoorden van saluten, het doen van andere eerbewijzen, pavoiseren, namen schepen en commandanten van het Britse escorte, voorgeschreven tenues, aantal en namen van het Britse gevolg dat aan Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid zal worden toegevoegd en gebruik kamerorkest van de marinierskapel zal de Vice-Admiraal N.A. Host van Tonningen de Smaldeel-Commandant t.z. t. rechtstreeks inlichten.
7. De Commandant Korps Mariniers zal zorgdragen voor het uitrusten van de gewapende

marinierswacht aan boord van Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" met ceremoniële uniformen en voor het beschikbaar stellen van de marinierskapel voor het medemaken van de reis.

8. De Smaldeel-Commandant maakt een operatiebevel voor het Smaldeel, waarvan 4 afschriften worden ingewacht.
9. De Smaldeel-Commandant zal alle aankomst- en vertrektijden en eventuele aanvullingen of veranderingen van het reisschema c.q. operatiebevel Smaldeel aan CZM.NED. info BDZ. seinen.
10. Het Smaldeel zal doorlopend bezet zijn op MONED. Verbindingen conform VPNEED (2).
11. Na afloop van de reis wordt van de Smaldeel-Commandant een reisrapport ingevolge 2 VKM IV A Bijlage 32 art. 25 in viervoud ingewacht.
Ingevolge 2 VKM IV art. 264 behoort de Commandant het geheim rapport over de werkzaamheden van de consulaire ambtenaren afzonderlijk in tweevoud in te dienen.
12. De Smaldeel-Commandant is hierbij gerechtigd om voor alle regelingen aan boord Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" rechtstreeks in contact te treden met de Chef van het Militaire Huis van Hare Majesteit de Koningin en de Marine Attaché te Londen.
Verder zal hij in alle andere gevallen waarin deze instructies niet voorzien met beleid en goed zeemanschap handelen.

Geeft d.m.v. afschrift van instructie kennis aan:

MINMAR	2	ex
BDZ	4	ex
CHEF MIL.HUIS H.M. de KONINGIN	2	ex
HKK	4	ex
HDS	2	ex
MNX	2	ex
MAL	2	ex
CMM-ROTTERDAM	2	ex
CKM	2	ex

De Vice-Admiraal,
Commandant Zeemacht Nederland,

w.g. J.J.L. Willinge

NOMINATIEVE opgave van officieren aan boord. Hr.Ms. "J. van Heemskerck"

20322	KTZ	C.J.W. van Waning	Commandant
08604	KLTZ	H. Isbrucker	E. O.
03067	KLTZ I	R. de Bruyn	H.M.K.
02441	LTZ I	B. ter Brake	Off.Artillerie
10875	LTZ I	L.E. van Laer	Navigatie off.
02309	LTZ T I	H.J. Bouvy	S.B.D.oudst aanw.ondergeschikte
05726	LTZ AR I	A.W. de Fries	dokter
04732	LTZ II	D. van Dijk	Officier E.I.
07326	LTZ II	J.v.d,Hulst	
13247	LTZ II	J.L.P. le Noble	
15621	LTZ II	J. van Hijn	
20549	LTZ II	F.H. van Werkum	Verb.off.
02764	LTZ T II	C. Broere	
08118	LTZ T II	L.M. den Hond	
11179	LTZ T II	J.B. van Leeuwen	
24089	LTZ A II	E. Vernède	Off.v.Administratie
34164	LTZ III	H. de Booy	
34227	LTZ T III	J.G. Hofstee	
34115	LTZ T III	T.J. Zick	
44335	ADB T I	G.H. Soodt	
	SERGT ADB T	van Vliet	
	Commandanten	begeleidende jagers	
	LTZ I	J.F.G. Haentjens	Hr.Ms. Tjerk Hiddes
	LTZ I	J. van Staveren R.M.W.O.	Hr.Ms. Marnix

VAN: H K K
AAN: M A L
INFO: CZMNED

AAA NEEM AAN DAT IN DOVER OP 21 NOV VOOR HKK SPECIALE GANGWAY
WORDT VERSTREKT

BBB WAT IS BREEDTE EN LENGTE VAN DEZE GANGWAY EN HOOGTE PIER
BOVEN TE VERWACHTEN WATERSTAND TEN 1200Z/ 21 NOV

CCC MAX TOELAATBARE BREEDTE VOOR INVOERING GANGWAY OP ACHTERDEK IS
12 FT - HOOGTE ACHTERSCHIP BOVEN WATERLIJN 11 FT

DDD SPOEDIGE OPGAVE DEZER GEGEVENS IS NOODZAKELIJK IVM VERPLAATSING
STUTTEN OP ACHTERDEK

(datum-en) tijdgroep 191658A/Oct.
Bijlage 4

's Gravenhage, 19 October 1950

Paleis Noordeinde.

AAN de Commandant van

Hr.Ms. van Heemskerck,

te DEN HELDER.

Ik heb de eer U hierbij aan te bieden een programma voor de reis van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden naar Engeland.

De Kapitein-Luitenant ter Zee,
Adjutant van H.M. de Koningin,

w.g. C.W.Th. Baron van Boetzelaer.

PROGRAMMA
OP
21 NOVEMBER
1950

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

10.30 Nabij East Goodwin Lichtschip, het aansluiten van het Britse Escorte:

D 19	HMS	"Zephyr"		J.F. Whitfield
D 06	HMS	"Mvnao"	Commander	E.G. Warren
D 187	HMS	"Whirlwind"	LT.Commander	Hamilton Meikle
D 72	HMS	"Wizard"	Commander	J.D. Hayes.
D 185	HMS	"Wrangler"	LT.Commander	G.C. Lestie.

± 11.45 Het aantreden van de bemanning voor eerbewijzen.

± 11.55 Het afdraaien van het Britse Escorte en het Nederlandse Escorte.

12.00 Nationaal Saluut door Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" (21 schoten). Dit wordt afgegeven van Kanon III BB en BS.

Dit saluut wordt beantwoord door de walbatterij nabij Dover Castle (21 schoten).

± 12.05 Aanvang Koninklijk Saluut (21 schoten) door HMS "Cleopatra" Captain R.F. Nichels (in Command), die ten anker ligt.

Bij het langsstomen van Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" zal HMS "Cleopatra" joelen.

12.15 Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" passeert de havenhoofden van Dover Harbour.

De walbatterij op Dover Castle geeft tijdens het stomen door de haven een Koninklijk Saluut.

Daarna meert Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" langs de Admiralty Pier.

Bijlage 20

TELEGRAM

VAN: CZMNED

AAN: AIS

INFO:

VAN SCHEVENINGEN RADIO

SCHEVENINGEN RADIO MELDT: WIND EN STORMWAARSCHUWINGSBERICHT
VOOR NEDERLANDSE KUSTGEBIED:

ALLE DISTRICTEN WAARSCHUWING VOOR ZUIDOOSTERSTORM, LATER
RUIMEND NAAR ZUID

(datum-en) tijdgroep 201822A.

NIET GEHEIM

SPOED

HOME FLEET FORECAST MESSAGE

INTERFERENCE FROM THE 0001Z CHART 21ST NOVEMBER 1950/
 THE DEEP DEPRESSION NOW CENTRED JUST NORTH OF CHERBOURG IS MOVING
 E.N.E. AT ABOUT 20 KNOTS AND IS EXPECTED TO CURVE LEFT BECOMING CENTRED
 OVER THE CENTRAL NORTH SEA BY THE END OF THE PERIOD.
 GALE WARNINGS ARE IN OPERATION FOR ALL FORECAST AREAS EXER MALIN COMMA
 IRISH SEA COMMA TUNE COMMA FORTH COMMA AND WEST DOGGER FORECAST FOR
 12 HOURS FROM 0500Z 21ST NOVEMBER.
 DOVER COMMA THAMES COMMA HUMBER.
 S E GALES FORCE 8 BACKING STEADILY TO N W THROUGHOUT PERIOD.
 OVERCAST WITH SQUALLY SHOWERS.
 VISIBILITY 4 TO 6 MILES IMPROVING TO 8 TO 12 MILES EXCEPT IN SHOWERS. TYNE
 COMMA FORTH COMMA CROMARTY.
 S E FORCE 6 COMMA BACKING N E TO N AND FRESHENING TO FORCE 7 TO 8
 OVERCAST WITH INTERMITTENT RAIN FOLLOWED BY SQUALLY SHOWERS. VISIBILITY
 4 TO 6 MILES.
 FAIR ISLE. S E GALE FORCE 8. OVERCAST WITH INTERMITTENT RAIN VISIBILITY 6 TO 8
 MILES EXCEPT IN RAIN
 HEBRIDES COMMA MALIN COMMA
 N. 'LY FORCE OCCASIONAL SHOWERS. VISIBILITY 6 TO 8 MILES.
 LUNDY
 NW 'LY FORCE 6 TO 7 BACKING NW AND FRESHENING TO GALE FORCE 8. CLOUDY
 WITH SQUALLY SHOWERS. VISIBILITY 6.
 SHANNON COMMA FASTNET COMMA LOLE COMMA FINISTERRE COMMA PLYMOUTH
 COMMA PORTLAND COMMA WIGHT.
 NW GALE FORCE 8 TO 9 MODERATING IN SOUTH FINISTERRE TO FORCE 6
 TO 7 AND GRADUALLY BACKING WEST IN ALL AREAS. CLOUDY WITH SQUALLY
 SHOWERS. VISIBILITY 6 TO 8 MILES EXCEPT IN SHOWERS. OUTLOOK FOR FURTHER 12
 HOURS FROM 1700Z. THE DEPRESSION IS EXPECTED TO CONTINUE TO FILL COMMA
 BECOMING ALMOST STATIONARY OVER THE BRITISH ISLES WITH STRONG TO GALE
 FORCE WINDS IN MOST SEA AREAS. THERE WILL BE SQUALLY SHOWERS IN THE
 WEST AND INTERMITTENT RAIN OR DRIZZLE IN THE EAST. VISIBILITY WILL BE GOOD
 IN THE WEST AND MODERATE TO POOR IN THE EAST.

DTGR.210500Z

RTG TVO210525Z

TYP JS

Dagelijkse orders voor Dinsdag 21 November 1959 (Heemskerck)

06.30 Overal. Kleden in daags blauw.

07.30 Baksgewijs z.i. Allen treden aan BB aan. Schip opknappen. Dekken spoelen en aanvegen, echter niet het tentdek aan SB. Het halfdek alleen spoelen achter de statietrappen. Afstempelen van de passen van burgers door Immigration officier. Ltz. v.d. Hulst regelt dit.

09.00 Parade.

09.30 Kleden in Zondags tenue met grote kruizen. Officieren met sabel en bruine handschoenen. Onderofficieren bruine handschoenen overige blauwe handschoenen.

10.15 Aantreden voor meerrol zoals met ceremonieel is beoefend. Erewacht treedt aan op halfdek. NARKAP in 24 mans verblijf. Officier E.I. zorgt dat beide microphoons voor artillerie-omroep zijn opgetuigd en scheepsomroep werkt.

10.30 Britsche Escorte bestaande uit de destroyers Zephyr, Myngs, Whirlwind, Wrangler, en Wizard neemt positie voor Smaldeel 4 in. Na aftrap meerrol koffie en erwtensoep. Ongeveer 11.30 meerrol volgens ceremonieel. Erewacht treedt aan op halfdek. Markap in 24 mans verblijf. Ltz. de Booy met hoornblazer op LV dek bij microfoon. Saluutbatterij op post op signaal "Jagers van den Dam".

12.00 Afgeven Nationaal saluut van 21 schoten voor Groot-Brittanie. Hijsen hierbij Engelsche vlag aan SB van Koninklijke Standaard. Dit saluut wordt door Dover Castle beantwoord. Tijdens deze saluten wordt door de officieren de groet gebracht. Hierna wordt door H.M.S. Cleopatra een Koninklijk saluut van 21 schoten afgegeven voor H.M., bij passeren van H.M. S. Cleopatra wordt door dat schip gejoeld. Bij dit Koninklijk saluut brengen de officieren geen groet. De wachtdivisies die de V.M. liepen, houden de wacht tot na vertrek van H.M.

12.15 Stomen havenhoofden Dover binnen.

Dover Castle geeft een Koninklijk saluut van 21 schoten.

Bij dit Koninklijk saluut brengen de officieren geen groet.

12.30 Meren over B.B.

12.45 Na leggen loopplank komt de Hertog van Gloucester aan boord met gevolg. 4 Matrozen valreepsgasten. Ltz. le Noble en de schipper zijn bij de valreep met de hoornblazer.

Ltz. de Booy zorgt daar met de microfoon gereed te staan voor de te blazen signalen. Erewacht presenteert geweer.

Direct hierna aantreden, in de looppas. Hiervoor zijn 5 minuten beschikbaar.

Ltz. I van Laer verzorgt omroep bij valreep. 4 Officieren valreepsgasten.

12.55 H.M. en Z.K.H. verlaten het schip. Direct na het joelen wordt de Koninklijke Standaard gestreken en de top en pavoiseervlaggen gehesen.

Onmiddellijk na het vertrek van H.M. afgeven bagage over het halfdek door daar aanwezige meerploeg. Hiervoor middenvalreep van het halfdek op de wal geven. Middagschaften.

14.00 Meerrol, ontmeren onder stoom naar Portsmouth. Gewapende wacht treedt aan op halfdek naar SB. Markap treedt aan op SB tentdek achter kanon 3 en speelt bij het passeren van H.M.S. Cleopatra het "God save the King".
Kleden in daags tenue. Op nader te bepalen tijdstip "alle hens" op halfdek.
Daarna uitbetalen. Daarna rusten.

21.00 Kleden in net daags blauw.

21.30 Komen op de haven van Portsmouth.

Meerrol volgens oude regeling. Div. A midscheeps, div. B op het halfdek, div. C op de bak, respectievelijk onder leiding van Ltz. van Pijn, Ltz. le Noble en Ltz. v.d. Hulst.
Geen erewacht, geen muziek. Sergt. v.d. Marns. de Waard houdt toezicht bij aantreden niet ingedeelden op A dek en tentdek eronder.

Na meerrol erewacht.

Aan boord Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck".
Rotterdam, 20 November 1950.

De 1e Officier,

w.g. H. Isbrücker
KLTZ.

Bijlage 23

Confidentieel.

Commandant Smaldeel No. 4
a/b Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck"

No. HKK/VII/G/9. OPERATIEORDER No 2.

17 November 1950.

Order voor de reis van het V. K. naar Nederland.

Codewoord: "Oranje Boven".

Referenties: Reisinstructie Smaldeel Vier, CZM 003739/C ddo. 9 Nov.1950.
Telegram 0318412 Z/Nov Admiralty.

Bijlage: Geen.

Tijden: Zonetijd Z (GMT)

Verzetten der klokken op sein HKK.

1. Indeling Smaldeel.

1.1. Organisaties.

Organisatie	No. 1.	Div. 1.	HKK	vlootnummer	1.
		Div. 2.	HDS		2.
			MXN		3.
Organisatie	No. 2.	Div. 1.	MXN	vlootnummer	1.
			HKK		2.
		Div. 2.	HDS		3.

1.2. Voor indeling in andere dan hieronder vermelde disposities volgen zonnodig afzonderlijke orders.

1.3. Jagers klaar blijven voor maximum vermogen.

2. Doel van de reis.

2.1. Het klaarblijven voor "A.S.R" indien H.M. de Koningin per vliegtuig overvliegt.

2.2. Het overbrengen van H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden en gevolg c.q. alleen HDZ gevolg van Dover naar Rotterdam.

3. Wijze van uitvoeren.

23-11-1950

3.1. De schepen van het Smaldeel vertrekken op de P.V. op 23 November 1950 van Portsmouth. De jagers ten 1615 Z en HKK ten 1640 Z.

3.2. Buitengaats gekomen vertrekt HDS naar "A.S.R" positie 1 bij GH 8 boei. Deze positie moet ten 241030 Z bereikt zijn.

3.3. HKK en MNX gaan ten anker te Spithead en vertrekken op zodanig tijdstip dat Dover ten \pm 241000 Z bereikt wordt.

24-11-50

3.4. HKK geeft ten \pm 1015 Z een Nationaal Saluut bij aankomst voor Dover. Dit Saluut wordt beantwoord door de walbatterij van Dover Castle. Hierna wordt verband met MNX verbroken. MNX houdt op en neer voor de haven.

3.5. Vervolgens stoomt HKK de haven binnen en zorgt ten 1100 Z gemeerd te zijn aan de Marine Station Quay.
(passeerd de havenhoofden ten 1030 Z).

3.6. Na het embarkeren van het gevolg van H.M, de Koningin vertrekt HKK ten 1200 Z van de Marine Station Quay. Na het passeren van de havenhoofden stoomt HKK met langzame vaart langs HMS "Cleopatra" die ten anker ligt op 090 4 cables van het occulting White and Red Light op Dover Breakwater.
HMS "Cleopatra" wordt aan SB gehouden en gepasseerd.

- 3.7. Bij nadering van HKK geeft HMS "Cleopatra" een Saluut af van 15 Schoten voor Vice-admiraal N.A. Rost van Tonningen Adjudant Generaal van H.M. de Koningin. Dit Saluut wordt door HKK beantwoord.
- 3.8. HKK stoomt vervolgens naar positie "R", het Britse Escort neemt de zelfde dispositie aan als vermeld in Operatieorder no.1 en bij punt "R" wordt het verband verbroken. MNX formeert op HKK na passeren HMS "Cleopatra".
- 3.9. Vanaf punt "R" wordt met ongeveer 22 mijl naar HvH gestoomd.
VTA HvH ten 1930 Z (2030 A).
VTA R'dam ten 2100 Z (2000 A).
- 3.10.HDS krijgt bericht wanneer "A.S.R." positie verlaten kan worden en regelt daarna op eigen gelegenheid. VTA in Den Helder.
- 3.11.Bij terugkeer van H.M. de Koningin per HKK wordt HDS naar Dover teruggeroepen. VTA voor de haven van Dover ten 1200 Z. (indien dit niet mogelijk is wordt een ander R.V. bepaald).
HMS "Cleopatra" geeft een Koninklijk Saluut zodra HKK de havenhoofden passeert en joelt bij passeren van HKK.
Dover Castle geeft Koninklijk Saluut tijdens het vertrek HKK.

HDS en MNX sluiten aan op sein HKK in formatie No. 1. (organisatie No. 1.) na passeren HMS "Cleopatra".

Het Britse Escorte handelt in dit geval precies zoals in punt 3.8.

VTA HvH en R'dam voor het gehele Smaldeel wordt nog nader geseind.

4. Terugreis per vliegtuig.

Op de terugweg zal H.M. de Koningin per Dakota terugvliegen, geëscorteerd door 9 spitfires.

5. Verbindingen.

Als in Operatieorder No. 1. Nog nader wordt geregeld verbindingen tussen HDS en Eng. "A.S.R" jager die ligt tussen GH 2 en GH 4.

Roepnaam: Leider Spitfire Escorte --- Jackknifeleader

Radar Control Station --- Letterbox

Jackknifeleader en Letterbox houden verbinding op 116.1 MC.

6. Instructies bij mist.

Zie Operatieorder No 1. punt 7.

7. Man over boord.

Zie Operatieorder No 1. punt 8.

8. Electronisch beleid.

Zie Operatieorder No 1. punt 9.

9. K/V/O/

Zie Operatieorder No 1. punt 12.

Met Codewoord: "Oranje boven."

De Kapitein ter Zee,
Commandant Smaldeel No. 4.

w.g. G.J.W. van Waning

Distributie:

HKK:	8x	CZM:	4x	
HDS:	4x	MAL:	2x	
MNX:	4x	Chef	v/h	Mil.Huis
BDZ:	2x	van	H.M.	de Koningin 1x.

Office of Commander-in-Chief,
Portsmouth.

November, 1950.

NO. S/2770/8/77.

Visit of H.N.M. Ships "JACOB VAN HEEMSKERCK"

"TJERK HIDDES" and "MARNIX".

21st to 23rd November, 1950.

The programme for the visit to Portsmouth of the above ships is forwarded for information.

<u>DISTRIBUTION.</u>	<u>ADMIRAL.</u> <u>No. of copies.</u>
Admiralty.	3
Lord Mayor of Portsmouth.	1
Netherlands Naval Attache.	1
Commanding Officer, "Jacob van Heemskerck"	2
Commanding Officer, "Tjerk Hiddes"	2
Commanding Officer, "Marnix"	2
Admiral Superintendent, Portsmouth.	10
Commodore, R.N. Barracks, Portsmouth.	1
Commanding Officer, R.M. Barracks, Eastney.	1
Captain, H.M.S. "Vernon".	1
Captain, H.M.S. "Excellent".	1
Captain, Coastal Forces, H.M.S. "Hornet".	1
Commander (D), Portsmouth Flotilla, H.M.S. "Boxer".	2
Commanding Officer, H.M.S. "Redpole".	2
Commanding Officer, H.M.S. Victory (ship)	1
Naval Provost Marshal, Portsmouth.	1
Senior W.R.N.S. Officer, Duchess of Kent Baraccks.	1
Major General, Royal Marines, Portsmouth.	1

WEDNESDAY, 22ND NOVEMBER, 1950

SERIAL	TIME	EVENT	FOR	TRANSPORT, REMARKS ETC.
1	0930	Commanding Officers call on Chief of Staff at Admiralty House (C-in-C absent from port)		R.N. Car C.O.S. will return call at 1000
2.	1030	Commanding Officers call on Lord Mayor at City Council Chambers.		R.N. Car Lord Mayor will return call at 1100
3.	1145	Netherlands Consul, Mr. A.N.H. Birch calls on Captain of Heemskerck.		No return call required.
4.	1100	Car trip to Winchester.	6 Officers	Taxi from South Railway Jetty 1045 Lunch with mayor. Visit Cathedral and College.
5.	1230	Lunch in H.M.S. Vernon.	8 Officers.	S.N.S.O. cars from South Railway jetty 1215
6.	1245	Lunch on board H.M.S. Victory	Captain and 1 Officer from each ship.	
7.	1300	Coach trip to Winchester.	30 ratings.	Hired coach at South Railway Jetty 1245. 1 R.N. rating will accompany party.
8.	1800	W.R.N.S. Officers, Duchess of Kent Barracks "At Home" (Cocktails).	12 Officers	S.N.S.O. transport at ships 1745

9.	1900	Supper and dance at N.A.A.F.I Club, Cambridge Junction.	30 ratings.	S.N.S.O. Transport at South Railway Jetty 1845. 15 W.R.N.S. ratings acting as hostesses.
10.	1930	Officers of H.M.S. Hornet "At Home". Supper and Cinema	6 Officers.	Boat from King's Stairs 1920 provided by Maintenance Commander. Return 2330 boat provided by Hornet.
11.	1930	Officers of H.M.S. Excellent "At Home". Supper and Scottish Dancing.	6 Officers.	Boat from King's Stair 1920 provided, by Maintenance Commander. Return 2330 boat provided by Maintenance Commander.
	1930	H.M.S. Boxer open invitation	2-3 Officers.	
12.	1030 - 1130	Visit H.M.S. Victory.	Up to 100 rating.	Walk
13.	1245	Captain of HEEMSKERCK gives lunch for Lord Mayor and Senior Officers.		
14.	1230	Lunch at R.N. Barracks Officers Mess.	8 Officers.	S.N.S.O. cars 1215
15.	1230	Lunch at R.M. Barackkes, Eastney.	Marine Officers.	S.N.S.O. cars 1215
16.	1350	Football match -v- R.N. at Pitt Street Ground.		S.N.S.O. transport for team at South Railway Jetty 1300. Play 35 mins each way. Spectators walk via Unicorn Gate
17.	1620 1640	Tjerk Hiddes & Marnix slips Heemskerck slips.		Achor at Spithead.

Portsmouth

GENERAL INFORMATION

for visiting men of war.

1. Arrival

a. Officer of the Guard

The O.O.G. will board the leading ship outside the Outer Spit buoy.

b. Dockyard Pilot

Dockyard Pilots will board all ships outside the Outer Spit buoy.

c. Berthing

The HEEMSKERK will berth at South Railway Jetty, the TJERK HIDDES and MARNIX at Pitch House Jetty.

Tugs and berthing will be provided also catamarans, wires and shore gangways, which should not be moved without consulting the Captain of the Dockyard.

d. Liaison Officers

An officer of the Royal Navy will be appointed Liaison Officer to H.M.M.S. HEEMSKERK and another to H.M.M.S. TJERK HIDDES and MARNIX. They will be accommodated ashore.

2. Dockyard Regulations.

a. A board showing the major dockyard regulations will be placed onboard on arrival.

b. Use of Wireless

The Officer of the Guard requests information as to the wireless frequencies which it is desired to use for transmitting when in port and the times at, or between, which it is proposed to transmit.

The use of 500 KC/S is not permitted except to make or answer distress signals.

Arrangements should be made for transmissions to cease on request from any Naval, Army or R.A.F. authority or any fixed shore stations.

c. Bounds

The dockyard is out of bounds except for the direct route between the ship and the dockyard Main Gate.

d. Refuse

It is not permitted, to dump any refuse in the harbour. Refuse bins are placed alongside the ship. Nothing except pigfood is to be placed in the large square bins merked PIGFOOD. Refuse is collected daily.

e. Photography

Photography is not permitted in the dockyard. Cameras may be carried to and from the Main Gate but are not to be used.

f. Ships' ladders

The use of ships' ladders is not permitted when alongside in the dockyard. All embarkation and disembarkation should be done at the nearest dockside steps.

Telephones.

The ships will be connected to the Dockyard telephone system. The Netherlands Naval Attache's office may be obtained by direct line through Admiralty (Whitehall) exchange.

Passes.

Passes are not required by men in uniform. Officers and ratings in plain clothes should carry identity cards or some similar means of identifying themselves.

3. Liberty

a. Liberty may be given at the discretion of the Senior Officer.

Ships of the Royal Navy give liberty as follows:

Daily from 1600 to expire onboard at 0715 for Leading rates and below, at 0745 for Chiefs and Petty Officers.

There is ample shore accomodation available in clubs and hostel and a list of these is attached.

b. Shore Patrols

It is not necessary to land a shore patrol unless the Senior Officer wishes to do so. The Naval Provost Marshal will call onboard and explain patrol arrangements.

c. Visits to H.M.S. VICTORY.

Officers and ratings can visit H.M.S. VICTORY, Nelson's flagship at the Battle of Trafalgar at

any time during the day. An organised visit for ratings will be included in the programme.

4. Transport

a. Motortransport

A car will be placed, at the disposal of the Captain of H.M.M.S. HEEMSKERK for trips in the vicinity of the port.

b. Boattransport

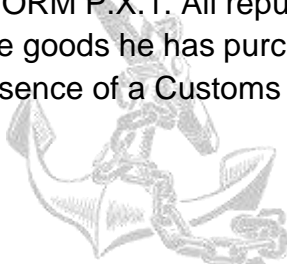
The Maintenance Commander (Tel. Dockyard 2668) will provide all boats required.

c. Taxis

Taxis may be obtained alongside the ship. Particulars are attached.

5. Personal Exports Scheme

Most goods bought in Greet Britain are subject to purchase tax which may be up to 100 of the selling price for some luxury articles. Visitors to the country may obtain goods without paying purchase tax by filling in a FORM P.X.1. All reputable shops should have copies of this form. The buyer cannot take the goods he has purchased away with him but the shop will deliver them onboard in the presence of a Customs Officer and the ship must undertake to keep the goods onboard.

Flags flying in the Port

Commander-in-Chief in H.M.S. Victory.

Admiral Superintendent of the Dockyard (Rear Admiral) at King's Stairs.

Flag Officer Commanding Reserve Fleet (Vice Admiral) in H.M.S. Duke of York.

Flag Officer Submarines (Rear Admiral) at Fort Blockhouse

AMUSEMENTS

CINEMAS

See " What's On " Poster and Portsmouth Evening News.

STAGESHOWS

King's Theatre - Albert Road, Southsea.

Theatre Royal - Commercial Road, Portsmouth.

Empire Theatre - Edinburgh Road.

For programmes see " What's On " and Portsmouth Evening News.

DANCING

N.A.A.F.I. CLUB - CAMBRIDGE JUNCTION

South Parade Pier - Southsea

Savoy Ballroom - South Parade, Southsea

Empress Ballroom - North End

Embassy Ballroom - Fawsett Road, Southsea

Kimbell's Restaurant - Osborne Road, Southsea
(Wed. and Sat. only)

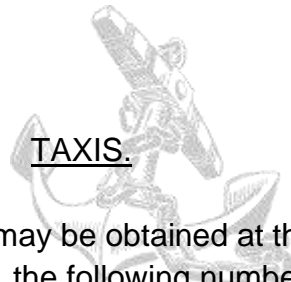
GREYHOUND
RACING

Portsmouth Stadium Tipner
(Tuesdays and Fridays at 7.15 p.m.)

ROLLER
SKATING

Wimbledon Park Skating Rink - Waverley Road, Southsea.

Bandstand enclosure, Southsea Common.

TAXIS.

Taxis may be obtained at the ship by telephoning
the following numbers:

CLITAX Portsmouth 2072

STREAMLINE Portsmouth 2113

NAVAL Portsmouth 5368

Typical fares from the ship are approximately as follows:

to Harbour Station 2/- or 2/6d.

to South Parade Pier 4/- or 4/6d.

to Queen's Hotel 3/- or 4/-

to Town Station 2/6d or 3/-

All taxis entering the Dockyard charge 1/- above the fare shown on the
meter. This shilling is included in the above fares.

RATINGS CLUBS, HOSTELS ETC, IN PORTSMOUTH & DISTRICT.

1. N.A.A.F.I. Club, Cambridge Junction, Portsmouth 2204, 4609.
(590711, 596611, 597611, 598211). Public call boxes.

All meals and full licence. No accomodation. Open from 0900 to 2200.
2. Trafalgar Institute, Edinburgh Road. Portsmouth 5786.
281 Beds (in cabins). All meals. No licence. Also 890 lookers available for hire.
3. Y.M.C.A. Soldiers and Sailors Institute, High Street. Portsmouth 73659.
120 beds (in single or double rooms). All meals. Not licenced.
4. Salvation Army Naval and Military Home, Queen Street. Portsmouth 5226.
88 Single cabins, 3 double cabins and 2 with 4 beds in each and 44 beds in dormitories (not normally used). All meals. No licence.
5. Royal Sailors Rest, Western Parade. Portsmouth 6678.
23 Private Rooms (single), 140 beds in dormitories. All meals catered for. No licence.
6. Duchess of Albany Home, Edinburgh Road. Portsmouth 71123.
104 beds. All meals catered for. Beds for services only. Restaurant for all comers. No wine or spirit licence.
7. Royal Naval Engineer Benevolent Society Memorial Club.
(E.RA's' Club), 46 Clarence Parade. Portsmouth 74461.
25 beds. All meals. Fully licenced. Another 12 or so beds could be made available if necessary.
8. British Sailors Society, 104 Queen Street.
Snack Bar only. Not licenced.
9. Y.M.C.A. Canteen, Guildhall Square. Portsmouth 5794.
Meals only. Not licenced.

GOSPORT.

Royal Sailors Rest, Clarence Square. Gosport 8474.
No accomodation. All meals, open from 1200 to 2200. No licence.

FAREHAM.

Flying Angel Club, West Street. Fareham 3462.
Meals only. Open from 1600 - 2130 except Sundays. Sundays 1400 - 1600, if possible.

BELANGRIJKSTE VERZONDEN EN ONTVANGEN
TELEGRAMMEN

1.

VAN: CZMNED

AAN: HKK HDS MNX

INFO: BDZ MINMAR CMMWD CMMA CMMRD MALONDEN

AAA MET INGANG VAN 13 NOV TO 25 NOV NA
AANKOMST ROTTERDAM FORMEREN "SMALDEEL 4"
BESTAANDE UIT HKK, HDS EN MNX ONDER TACTISCH
BEVEL VAN CHICK
BBB NADERE INSTRUCTIES VOLGEN.

031451A.

2.

VAN: CZMNED

AAN: HKK HDS MNX

BEZOEK AAN DOVER EN PORTSMOUTH WORDT ALS
OFFICIEEL BESCHOUWD. NAMEN VAN OFFICIEREN
EN AANTALLEN O.OFF EN MANSCHAPPEN REEDS AAN
MALONDEN OPGEGEVEN.

031651A

3.

VAN: HKK

AAN: HDS MNX

AAA IVM VORMEN SMALDEEL 4 OP 13 NOV 1950
WORDEN CDTEN UITGENODIGD AAN BOORD HKK
VOOR LUNCH OP 13 NOV 1900 TEN 1230 A
DAARNA VOLGT BESPREKING
BBB DIT GELDT TEVENS VOOR OFFICIEEL BEZOEK
AAN SMALDEEL CDT

101543A

4.

VAN: HKK

AAN: DRW

INFO: CMMWD

DANK U ZEER VOOR ALLE MEDEWERKING BIJ HET
GEREEDMAKEN VOOR DE REIS VAN HR.MS DE KONINGIN
NAAR ENGELAND.

141121A

5.

VAN: HKK

AAN: MAL

INFO: BDZ CZMNED

AAA	VOICE CALLSIGN VAN HKK	IS	LOVEBIRD
	HDS	IS	FORWARD
	MNX	IS	SUNNYSIDE.
	COLLECTIVE CALLSIGN VAN	HET	SMALDEEL IS
	BROADSIDE.		
	VERZOEKE DOORGEVEN AAN	BRITS	ESCORTE.
BBB	VERZ OPGAVE VOICE CALL	SIGN	VAN ZEPHYR EN ANDE- RE JAGERS

150818A/NOV

6.

VAN: BDZ

AAN: CZMNED

INFO: CMMRD HKK

MR MAGUP SENIOR TRINITY HOUSE C IN C PORTS PILOT AANGEWENZEN VOOR
LOODSDIENSTEN DOVER EMBARKEERT ROTTERDAM NADER BERICHT
OMTRENT JUISTE UUR VOLGT

151539Z/

7.

VAN: BDZ

AAN: HKK CZMNED

ADMIRALITY SEINDE ALS VOLGT QUOTE

TO CIN C NORE. INFORMATION TF 2 AIR MINISTRY KOMMA LONDON KOMMA
H.Q. TRANSPORT COMMAND KOMMA H.Q. 19 GROUP KOMMA
NETHERLANDS NAVAL ATTACHE KOMMA LONDON KOMMA BRITISH NAVAL
ATTACHE KOMMA HAGUE UNCLASSIFIED.

IN EVENT OF H M QUEEN OF THE NETHERLANDS DESTROYER TJERK HIDDES
WILL CARY OUT A S R DUTY IN VICINITY OF GH8 BUOY.

2.REQUEST YOU WILL DETAIL BRITISH DESTROYER TO CARRY OUT SIMILAR
DUTY MIDWAY BETWEEN GH2 AND GH4 BUOY AND THAT YOU WILL ARRANGE
DETAILS DIRECT WITH R A F AUTHORITIES.

3.NETHERLANDS AUTHORITIES HAVE SUGGESTED THAT RN-RAF
COMMUNICATION FOR THIS DUTY ARE ARRANGED INDEPENDENTLY OF
NETHERLANDS NAVAL - AIR COMMUNICATIONS 141604Z

UNQUOTE.

161246Z

8.

VAN: HKK

AAN: MNX

INDIEN MIST OP 20/11 DAN VERTREK VAN PARKKADE TEN 1100A

170829A

9.

VAN: BDZ

AAN: CZMNED

INFO: CMMRD HKK

RMT 151539Z/NOV LOODS EN IMIGRATIE AMBTENAAR
ARRIVEREN ZONDAG 19 NOV TEN 1910 PER DAGBOOT
VERZOEKE DOEN AFHALEN

REF: MR MAGUP AANGEWENZEN VOOR LOODSDIENSTEN
DOVER

171141Z

10.

VAN: HKK

AAN: MAL

MEDE INFO DIR MARINIERSKAPEL
HET KAMERORKEST VAN DE STAFMUZIEK T.W. DE
DIRECTEUR EN 6 STAFMUZIKANTEN VERTREKKEN
VAN PORTSMOUTH OP 22/11 TEN 0920 EN TERUG
UIT LONDEN OP 23/11 TEN 0845.

171344A

11.

VAN: BDZ

AAN: CZMNED HKK

INFO: CMMRD

ADMIRALTY SEINDE ALS VOLGT: QUOTE PRIORITY
T BNA HAGUE COMMA C IN C NORE COMMA INFORMATION
NETHERLANDS NAVAL ATTACHE LONDON.

UNCLASSIFIED

1.CAPTAIN D MAGUB COMMA OBE COMMA TRINITY HOUSE PILOT
WILL TRAVEL BY HARWICH – HOOK BOAT DUE HOOK 1910 SUNDAY
COMMA 19TH NOVEMBER. NETHERLANDS NAVAL ATTACHE INFORMS
HEEMSKERCK ACCORDINGLY

2.NAVIGATIONAL WARNING REQUESTING ALL VESSELS TO KEEP CLEAR
OF HEEMSKERCK AND HER ESCORTING DESTROYERS WHILE THEY ARE
APPROACHING DOVER WILL BROADCAST P M MONDAY 20TH AND A M
TUESDAY COMMA 21ST

3.WEATHER FORECAST FOR DOVER AREA WILL BE PASSED TO BRITISH NAVAL
ATTACHE HAGUES OFFICE ON MONDAY 20TH AND A M TUESDAY 21ST

4.REQUEST C IN C NORE ARRANGES FOR LATEST FORECAST TO BE
RETRANSMITTED TO HEEMSKERCK A M TUESDAY 21ST 161735Z

UNQUOTE.

171308Z

12.

VAN: HKK

N.A.C.H.T.I.N.T.E.N.T.I.E.S.

AAA NA AFGEVEN LOODSEN STOOMT SMALDEEL VIA
GH KANAAL NAAR GALLOPER LICHTSCHIP
ORGANISATIE 1 FORMATIE 1 VAART 13
BBB VAN GALLOPER LICHTSCHIP NAAR SOUTH GALLS
BOEI MET VAART 6
CCC TEN 0700Z WORDT DISPOSITIE 11 AANGENOMEN

202213Z

13.

VAN: ZEPHYR

AAN: HKK

HR MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN
VAN DE COMMANDANT VAN HET ESCORTE

MAJESTEIT,
HET IS ONS EEN BIJZONDERE EER DAT WIJ UWE MAJESTEIT MOGEN
BEGELEIDEN TER GELEGENHEID VAN HAAR BEZOEK AAN GROOT
BRITANNIE. DE BEVELHEBBER VAN UWER MAJESTEITS ESCORTE BIEDT
HIERBIJ, UIT NAAM VAN ALLEN, ZIJN EERBIEDIGE HULDE AAN.

2/100/z.

14.

VAN: HKK

AAN: ZEPHYR

ON THE OCCASION OF THE STATE VISIT OF HM QUEEN
JULIANA AND HRH PRINCE BERNHARD TO ENGLAND, I HAVE THE
HONOUR TO CONVEY TO YOU ON BEHALF OF HM QUEEN
JULIANA OF THE NETHERLANDS HER GRACIOUS THANKS
AND THOSE OF THE PRINCE OF THE NETHERLANDS FOR
THE ESCORT YOU HAVE PROVIDED FOR HER MAJESTY'S
SHIP JACOB VAN HEEMSKERCK.

211150Z.

15.

VAN: HKK
AAN: CLEOPATRA

ON THE OCCASION OF THE STATE VISIT OF HM QUEEN JULIANA AND H R H PRINCE BERNHARD TO ENGLAND, I HAVE THE HONOUR TO CONVEY TO YOU ON BEHALF OF H M QUEEN JULIANA OF THE NETHERLANDS HER GRACIOUS THANKS AND THOSE OF THE PRINCE OF THE NETHERLANDS FOR YOUR CHEERING WELCOME AND THEIR COMPLEMENTS ON YOUR FINE APPEARANCE.

211235A.

16.

VAN: NRC (CLEOPATRA)
AAN: HKK

PLEASE CONVEY TO HER MAJESTY QUEEN OF THE NETHERLANDS AND HIS ROYAL HIGHNESS THE PRINCE OF THE NETHERLANDS WITH HUMBLE DUTY COMMA OUR GRATEFUL THANKS FOR THEIR GRACIOUS MESSAGE COMMA BY WHICH WE ARE DEEPLY HONOURED. IT WAS PARTICULARLY GREAT HONOUR AND PLEASURE TO BE AMONGST THE FIRST TO WELCOME THE ROYAL VISITORS TO OUR COUNTRY.

211715Z

17.

VAN: HKK
AAN: HDS MNX

REFERTE "DRAFT PROGRAMME" PORTSMOUTH
AAA HIER VOLGT VERDELING VAN DE AANTALLEN DEELNEMERS
PER SCHIP MET VERWIJZING NAAR DE SERIAL NUMMERS
BBB IN VIER KOLOMMEN:

SERIAL NO	HKK	HDS	MNX
4	2	2	2
5	4	2	2
7	14	8	8
8	6	3	3
9	14	8	8
10	2	2	2
11	2	2	2
12	40	30	30
13	4	2	2

211007Z

18.

VAN: HKK

AAN: PRESSE COLLECT ANP DEN HAAG

SPECIALE CORRESPONDENT BOORD HEEMSKERCK SEINT VANMORGEN
DUBBELPUNT NA VERLATEN GISTERAVOND HALF TWAALF WATERWEG KOERS
ZETTE HEEMSKERCK BEGELEID DOOR HARER MAJESTEITS MARNIX EN TJERK
HIDDES DWARSOVER NOORDZEE AD ENGELSE KUST STOP S NACHTS WOEI
STORM EXZUIDOOST WINDKRACHT ACHTNEGEN WELKE OVERTOCHT
ENIGSZINS RUW MAAKTE STOP VANMORGEN VAART SMALDEEL SUBENGELSE
KUST DOVERWAARTS KOMMA LICHT BEWOLKING CONHELDER WEER STOP
KONINGIN WORDT DOOR EERSTE OFFICIER KAPITEIN LUITENANT TER ZEE
ISBRUCKER OVER SCHIP RONDGELEID STOP HALFELF INNEEMT BRITSE
ESCORTE TORPEDOBOOTJAGERS POSITIE PRONEDERLANDS SMALDEEL
STOP NU VERSCHIJNT OOK ESKADER ACHTTIEN ENGELSE GLOSTERMETEORS
LEIDING WINGCOMMANDER SMITH STOP KLOKKE TWAALF LOST HEEMSKERCK
EENENTWINTIG SALUUTSCHOTEN PROENGELAND WAARBIJ ENGELSE VLAG
NAAST KONINKLIJKE STANDAARD GEHESEN STOP INTUSSEN OFFICIEREN
BEMANNING MEERROLSGEWIJS DEKKEN OPGESTELD STOP ENGELSE
BATTERIJ DOVER CASTLE BEANTWOORDT SALUUTSCHOTEN STOP BIJ
PASSEREN ENGELSE KRUISERS CLOPATRA LOST SALUUTSCHOTEN STOP BIJ
PASSEREN PROKONINGIN EN BRITSE BEMANNING JOELT PROHAAR STOP
KONINGIN PRINS STAAN AAN DEK STOP KONINGIN GEKLEED TORQUOISE
TAFTZIJDEN MIDDAG JAPON LANGE AANSLUITENDE MOUWEN WAARAAN ROK
LINKERZIJDEN APARTSGEWIJZE GEDRAPPEERD WAAROVER GRIJSBRUIN
BONTJASJE KOMMA DRAAGT VELOURS HOED OVEREENSTEMMING KLEUR
GEGARNEERD TWEE PARADIJSFLANKERS IN TINT NAAR LICHTERE NUANCES
OVERGAANDE KOMMA BRUINE ACCESSOIRES VOLTOOIEN TOILET
PARAGRAAF BIJ BINNENSTOMEN DOVERHAVEN KOMT ESKADER GLOSTER
METEORS DAT EERDER AFGEDRAAID OP GERINGE HOOGTE NOGMAALS OVER
PARAGRAAF ENGELSE LOODS MAGUP ONTVING ROTTERDAMWIJD EXHANDEN
COMMANDANT HEEMSKERCK OFFICIERS ORDE ORANJENASSAU STOP IS
ZEVENENDERTIG JAAR IN DIENST ENGELSE LOODSWEZEN STOP
DIENSTMEDEDELING SLOT VOLGT EXLONDEN TELEX ROOY

211105Z

19.

VAN: CLEOPATRA

AAN: HKK

FOR WARDROOM OFFICERS FROM WARDROOM OFFICERS. WELCOME TO
ENGLAND. IT IS A GREAT PITY THAT THERE IS NO TIME ON THIS OCCASION
TO HAVE USUAL FIXTURE.

211404Z

20.

VAN: C IN C NORE

AAN: WZC RIF

INFO: NRC WIT QSH EN7 DVW HKK/DUTCH NAVAL HQ LONDEN/ADMIRAILTY/11
GROUPS/

MY MEMORANDUM NO 61 2/3/5/ OF 9TH NOVEMBER ORDERS FOR ESCORT.
WHIRLWIND IS REQUIRED FOR A/S/R/ DUTIES IN CONNECTION WITH RETURN
FLIGHT OF HM THE QUEEN OF THE NETHERLANDS ON FRIDAY 24TH
NOVEMBER. ESCORT FOR RETURN JOURNEY OF HEEMSKERCK IS
THEREFORE REDUCED TO FOUR DESTROYERS. 2. ESCORTING DISPOSITIONS
FOR RETURN JOURNEY ARE TO BE AS IN APPENDIX A BLE OMITTING THE
AHEAD POSITIONS. THE INSTRUCTIONS FOR TAKING OVER ESCORT AND FOR
DISPERSING REMAIN UNCHANGED

211635Z

21.

VAN: C IN C

AAN: HKK

MOVEMENTS OF SHIPS FOR 23TH NOVEMBER

1620 FROM PITCH HOUSE JETTY ON TJERK HIDDES TO OSB PILOT TUG TANK

1625 TJERK HIDDES FROM PITCH HOUSE JETTY TO OSB PILOT TUG TANK

1640 HEEMSKERCK FROM SOUTH RAILWAY JETTY TO OSB PILOT TUG CLEAR
THE CHANNEL FLAG ONE BALL

221622A/N0V.

22.

VAN: CSML4

AAN: HKK HDS MX

AAA MNX ONTMEERT TEN 1620Z, STOOMT NAAR BUITEN EN GAAT TEN ANKER
OP ANKER PLAATS NO 7 (KAART B.A. 394)

BBB HDS ONTMEERT TEN 1025Z, STOOMT NAAR BUITEN EN VERVOLGENS
NAAR A/S/R/ POSITIE NABIJ GH8

CCC HKK ONTMEERT TEN 1040Z STOOMT NAAR BUITEN EN GAAT TEN ANKER
OP ANKERPLAATS NO 10

DDD HKK EN MNX LICHTEN ANKER OP SEIN TEN 240001Z STOMEN MET VAART
12 MIJL IN OPGEVIERT VERBAND DOOR HET KANAAL NAAR NAB TOWER
HKK VLOOT NO 1 MNX VLOOT NO 2 OP SEIN WORDT FORMATIE 1
AANGENOMEN EN MET VAART 15 MIJL OPGESTOOMD NAAR DOVER

231102Z

23.

VAN: HKK
AAN: C IN C PORTSMOUTH
INFO: C IN C NORE HDS MNX

AAA TJERK HIDDES SAILS AT 231025Z TO A/S/R/ POSITION NEAR
GH8 BUOY AND IS IN POSITION AT 241030Z
BBB HEEMSKERCK AND MARNIX ANCHOR AT SPITHEAD UNTIL MIDNIGHT
ETA DOVER 241015Z

231106Z

24.

VAN: C IN C PORTSMOUTH
AAN: HKK MNX HDS

ROYAL NAVY IN PORTSMOUTH HAS LOTS ENJOYED MEETING YOU AND YOUR
SHIPS COMPANIES. WE WISH YOU A SUCCESFULL FINISH TO YOUR MISSION
AND HOPE YOU WILL COME AGAIN.

23152/Z

25.

VAN: HKK
AAN: C IN C PORTSMOUTH

THANK YOU VERY MUCH FOR THE VERY NICE RECEPTION AND FOR ALL YOU
HAVE DONE TO MAKE OUR STAY IN PORTSMOUTH SO VERY PLEASANT.
ALL OF US WERE VERY GLAD TO HAVE SUCH A GOOD OPPORTUNITY TO
RENEW THE BONDS OF FRIENDSHIP BETWEEN THE BRITISH AND THE
NETHERLANDS NAVY. WE WERE VERY DISAPPOINTED THAT OUR STAY DID
NOT LAST LONGER
CAPTAIN NETHERLANDS SQUADRON

231635Z

26.

VAN: HKK
AAN: C IN C PORTSMOUTH

PLEASE PASS TO LORD MAYOR OF WINSCHESTER.
ON BEHALF OF THE OFFICERS TO WHOM YOU GAVE SUCH A WONDER-
FULL RECEPTION I WOULD LIKE TO EXPRESS MY THANKS FOR YOUR
HOSPITALITY
CAPTAIN NETHERLANDS SQUADRON

231636Z

27.

VAN: HKK
AAN: C IN C PORTSMOUTH

PLEASE PASS TO NETHERLANDS CONSUL PORTSMOUTH
THANK YOU VERY MUCH FOR ALL YOU DID TO MAKE THE VISIT OF
THE NETHERLANDS SQUADRON A REALLY MARVELLOUS VISIT AND FOR
ALL THE HELP YOU GAVE US.
CAPTAIN NETHERLANDS SQUADRON

231637Z

28.

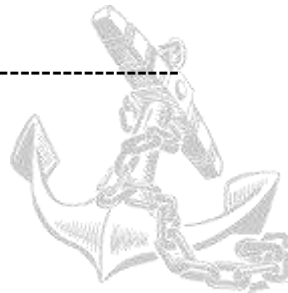
VAN: CLEOPATRA
AAN: HKK
INFO:TUDL C IN C NORE

I AM ANCHORED IN MY ALLOTTED BERTH OFF DOVER VISIBILITY 6 MILES.
PLEASE SAY IF I CAN HELP NAVIGATORIALLY AT ANY TIME BY RADAR OR
OTHER MEANS.

232305Z

29.

VAN: HKK
AAN: CLEOPATRA

REF YOUR 232305Z
THANK YOU MUCH FOR YOUR KIND OFFER UNTIL NOW WE HAVE NO
DIFFICULTIES. WHILST PASSING YOU ON ENTERING HARBOUR MY BAND AND
GUARD ARE PARADED.

248016Z

30.

VAN: HKK
AAN: CLEOPATRA

FROM VICE ADMIRAL ROST VAN TONNINGEN I WISH TO EXPRESS MY THANKS
FOR YOUR SALUTE.

241245Z

31.

VAN: ZEPHYR
AAN: HKK

FROM CLEOPATRA
FOR VICE ADMIRAL ROST VAN TONNINGEN.
THANK YOU VERY MUCH FOR YOUR 241245. IT WAS A GREAT HONOUR TO
SALUTE YOUR FLAG

241315Z

32.

VAN: ZEPHYR
AAN: HKK

IN TAKING UP ESCORT COMMA I INTEND TO WAIT IN FORMATION ON A
COURSE 090 AT SLOW SPEED TWO MILES EAST OF THE BREAKWATER. I WILL
INCREASE TO FIFTEEN KNOTS AS YOU ENTER MY FORMATION.

241042Z

33.

VAN: ZEPHYR
AAN: HKK

REQUEST PERMISSION TO PROCEED IN EXECUTION OF PREVIOUS ORDERS

241335Z

34.

VAN: HKK
AAN: CLEOPATRA

IT IS THE SIXTH AND PERHAPS THE LAST TIME WE HAVE MET AS CRUISER
CAPTAINS. IT HAS ALWAYS BEEN A GREAT PLEASURE MEETING YOU AND ON
MY PART I DO HOPE TO MEET YOU AGAIN SOMEWHERE IN BOWLER HAT AS
QUEENS COMMISSIONER OF THE RHINE WHICH WILL BE MY NEXT JOB.
HARTIEST CONGRATULATIONS WITH YOUR DUTCH DECORATION.

35.

VAN: CLEOPATRA
AAN: HKK

AU REVOIR
ALL GOOD WISHES
HAPPY CHRISTMAS
COME BACK

241230Z

36.

VAN: HKK

AAN: NORE COMMAND

PASS TO MAYOR GENERAL B C H KIMMENS CB CBE GENERAL OFFICER
COMMANDING TROUPS OF HOME COUNTIES DISTRICTS FROM VICE ADMIRAL
ROST VAN TONNINGEN PRINCIPAL A D C TO THE QUEEN OF THE
NETHERLANDS QUOTE
AS HER MAJESTY QUEEN JULIANA OF THE NETHERLANDS IS FLYING OVER
NOW INSTEAD OF CROSSING ON BOARD HMMS JACOB VAN HEEMSKERCK SHE
ORDERED ME TO CONVEY TO YOU ON HER BEHALF HER KIND APPRECIATION
FOR THE SALUTE AND MILITARY HONOURS ON HER ARRIVAL.

2413/6Z

37.

VAN: HKK

AAN: C IN C NORE

I HAVE ORDERED TJERK HIDDERS TO LEAVE ASR PATROL POSITION

241411Z

38.

VAN: HKK

AAN: HDS

OM 1330Z SLUITEN OP 3828KC EN OP EIGEN GELEGENHEID NAAR DEN HELDER
VERTREKKEN.

241317Z

C E R E M O N I A L

of the

STATE VISIT OF THE QUEEN OF THE NETHERLANDS ACCOMPANIED BY THE

PRINCE OF THE NETHERLANDS

November 1950

On Tuesday, the 21st November, a train will leave Victoria Railway Station, no.... Platform, at
10.00 a.m. to convey His Royal Highness the Duke of Gloucester to Dover, arriving there at
11.35 a.m.

The Queen of the Netherlands, accompanied by the Prince of the Netherlands, will leave in the "....." at m.

The vessel will be met halfway across the Channel and escorted into Dover, where she will arrive at 12.55 p.m., by a Naval Escort of British Destroyers and an Escort of Aircraft of the Royal Air Force. H.M.S. "....." will be off Dover and will fire a Salute.

As the vessel approaches Dover Harbour a Salute will be fired by the Shore Batteries.

On the arrival of the ".....," The Duke of Gloucester will go on board to welcome the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands on behalf of the King and Queen. His Royal Highness will be accompanied by the Netherlands Ambassador and will present the British Suite specially attached for the period of the State Visit:

The Lady Jean Rankin (Woman of the Bedchamber to The Queen)

The Earl of Eldon (Lord in Waiting to the King)

General Sir Miles Dempsey

Captain the Lord Plunket (Equerry to The King)

Commander W.E.J. Eames, RN., (Naval Attaché, The Hague)

Colonel Bingley.

Group Captain J.M.D. Ker (Air Attaché, The Hague)

The following are the namens of the Netherlands Suite in attendance upon The Queen of the Netherlands:

.....
.....

At 1.00 p.m. The Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will be conducted on shore by the Duke of Gloucester and will be received by the Right Honourable Winston Spencer Churchill, M.P. , Lord Warden of the Cinque Ports, the Lord Cornwallis, His Majesty's Lieutenant for the County of Kent; Admiral Sir Henry Moore, Commander-in-Chief, The Nore; Lieut.-General Sir Gerald Templer, General Officer Commanding-in-Chief, Eastern Command; and..... Air Officer Commanding in-Chief, Coastal Command.

Guards of Honour of the Royal Navy and of theBattalion, Regiment, with Band of the.....will be mounted on the Quay.

An address will be presented to the Queen of the Netherlands by the Mayor and Corporation of Dover at the Railway Station, No. 4 Platform and a bouquet will be presented to Her Majesty by the Mayoress of Dover.

The Special Train conveying the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands, accompanied by the Duke of Gloucester, to London, will leave Dover at 1.20 p.m., and arrive at Victoria Railway Station, No. 2 Platform, at 3.00 p.m. Luncheon will be served in the train.

There will also be present at the Railway Station, Field Marshal the Viscount Alanbrooke, His Majesty's Lieutenant for the County of London; the Right Honourable C.B. Atlee, M.P., Prime Minister; the Right Honourable Ernest Devin, M.P., Secretary of State for Foreign Affairs; the Right Honourable J. Chuter Ede, M.P., Secretary of State for the Home Department; Sir Philip Nichols, His Majesty's Ambassador at The Hague; The Right Honourable The Lord Mayor and the Sherriffs of the City of London; Admiral of the Fleet the Lord Fraser of North Cape, First Sea Lord of the Admiralty and Chief of the Naval Staff; Field Marshal Sir William Slim, Chief of the Imperial General Staff, Major-General Julian Cascoigne, General Officer Commanding London Districts; Sir Harold Scott, Commissioner of Police of the Metropolis; the Right

Honourable The Chairman of the London County Council; and the Mayor of the City of Westminster.

Dress: Officers: Ceremonial Dress, if in possession, otherwise Service Dress with Sword.
Civilian: Morning Dress (Great Coats will be worn by all)

A Guard of Honour of the..... Battalion,.....Guards, with the King's Colour and Band of the Regiment, and the Drums of the Battalion, will be mounted at Victoria Railway Station. The King will invite the Queen of the Netherlands to inspect the Guard of Honour. The Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will be conducted to their carriages by the Duke of Beaufort, Master of the Horse, and will proceed in carriage procession, accompanied by the King and Queen and escorted by a Sovereign's Escort of the Household Cavalry, with Two Standards, via Wilton Road, Victoria Street, Parliament Square (West and North sides), Parliament Street, Whitehall, Admiralty Arch and The Mall to Buckingham Palace.

The Procession will leave Victoria Railway Station at 3.10 p.m., arriving at Buckingham Palace at 3.30 p.m.

The Route will be lined by the three Services.

The King's Guard, formed by the.....Battalion,.....Guards, completed to 100 rank and file, with the King's Colour and Band of the Regiment, will be mounted in the Quadrangle of Buckingham Palace.

The Lord Chamberlain, the Lord Steward, the Captain of His Majesty's Body Guard of the Honourable Corps of the Gentlemen-at-Arms, the Captain of the King's Bodyguard, of the Yeoman of the Guard, the Private Secretary to the King, the Keeper of the Privy Purse, the Master of the Household, the Comptroller Lord Chamberlain's Office, the Crown Equerry, the Marshal of the Diplomatic Corps and the Gentlemen of the Household in waiting will be in attendance in the Grand Hall.

The Mistress of the Robes, The Woman of the Bedchamber, the Treasurer to the Queen and the Private Secretary to the Queen will be in attendance in the Bow Room.

The Suite of the Queen of the Netherlands will be presented to the King and the Queen in the Bow Room.

Guards of His Majesty's Body Guard of the Honourable Corps of Gentlemen-at-Arms and of the King's Bodyguard of the Yeomen of the Guard will be on duty in the Grand Hall.

Dress: Officers: Ceremonial Dress, if in possession, otherwise Service Dress with Sword.
Civilian: Morning Dress

The Gentlemen-at-Arms and the Yeomen of the Guard will wear Full Dress.

The Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will be conducted to the Apartments in Buckingham Palace which have been prepared for their occupations.

At 4.25 p.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will leave Buckingham Palace in Motor Cars and will drive to Westminster Abbey to place a wreath on the

Grave of the Unknown Warrior, at 4.30 p.m.

At 4.45 p.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will pay a visit to Queen Mary at Marlborough House.

At 5.30 p.m. the Queen of the Netherlands, accompanied by the Prince of the Netherlands, will arrive at Buckingham Palace, to receive Addresses from the Chairman and Members of the London County Council and the Mayor and Corporation of the City of Westminster. Morning Dress and Civic Robes will be worn.

At 6.15 p.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will be present at a reception at the Netherlands Embassy, Portman Square. Back at Buckingham Palace 6.45 p.m.

At 8.10 p.m. The King and the Queen will give a State Banquet at Buckingham Palace in honour of the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands. A Guard of the King's Bodyguard of the Yeomen of the Guard will be on duty. Evening Dress with decorations will be worn.

On Wednesday, the 22nd November, at 10.45 a.m., the Queen of the Netherlands will receive the High Commissioners of the Commonwealth Countries in the 1844 Room at Buckingham Palace.

At 11.45 a.m. the Queen of the Netherlands will receive the Chefs de Mission of the Corps Diplomatique in the Bow Room at Buckingham Palace. Morning Dress will be worn.

At 12 noon the Queen of the Netherlands, accompanied by the Prince of the Netherlands, attended by the Master of the Horse and the Members of the Suite, will leave Buckingham Palace on a visit to Guildhall, arriving at 12.25 p.m., where an address will be presented by the Lord Mayor and Corporation of the City of London at 12.30 p.m. The Duke and the Duchess of Gloucester will meet the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands at Guildhall.

The Lord Mayor and Corporation of the City of London will subsequently entertain the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands at luncheon.

The King's Guard, found by the.....Battalion,..... Guards, completed to 100 rank and file, with the King's Colour and Band of the Regiment will be mounted at Buckingham Palace, and a Sovereign's Escort of the Netherlands to Guildhall.

The route of the procession from Buckingham Palace to Guildhall, which will be via:

The Mall
Admiralty Arch
Trafalgar Square
Strand
Fleet Street
Luggare Hill
St.Paul's Churchyard
Cheapside and
King Street.

The route will be lined from Buckingham Palace to Admiralty Arch and from Temple Bar to Guildhall, by:

CARRIAGE PROCESSION

First carriage

The Queen of the Netherlands
The Prince of the Netherlands
The Master of the Horse

Second Carriage, etc.

A Guard of Honour of the Honourable Artillery Company, with the King's Colour of the Company and the Band of theGuard, will be mounted at Guildhall. The Queen of the Netherlands will be invited to inspect the Guard of Honour.

Dress: Officers: Ceremonial Dress, if in possession, otherwise Service Dress with Sword.

Civilian: Morning Dress (Great Coats will be worn by all)

2.45-3.15 Visit to site of the Netherlands Church, Austin Friars.

At 8.15 p.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will entertain the King and Queen at Dinner at Claridges Hotel. Evening Dress with Decorations will be worn.

At 10.15 p.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands, with the King and Queen, will attend an Evening Reception given by His Majesty's Government at Evening Dress with Decorations will be worn.

On Thursday, the 23rd November, at 11 a.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will attend a reception of the Netherlands Colony at the Embassy.

At 1. p.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands, with the King and Queen, will be entertained at luncheon by the Secretary of State for Foreign Affairs, at..... Morning Dress.

- a. Harer Majesteits .bezoek aan sociale instelling, daarna ontvangst jeugdorganisaties.
- b. Z.K.H. (zie voorstel)

At 8.30 p.m. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will dine with the King and Queen at Buckingham Palace.

On Friday, the 24th November, in the morning, the State Visit of the Queen of the Netherlands concludes.

The Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will leave Victoria Ralway Station, No..... Platform, in a Special Train at 10.00 a.m. for Manston Airport.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

NETHERLANDS AMBASSY
Naval Attaché

HEREFORD HOUSE, Flat 7,
17, Park Street,
London W1

24 October 1950.

Ik heb de eer Uwer Excellentie hiernevens enige antwoorden te doen toekomen op door U gestelde vragen alsmede enige verdere gegevens i.v.m. het bezoek van H.M. de Koningin aan het V.K.

1. Het escorte van de Britse Marine zal bestaan uit 5 torpedobootjagers onder commando van de Commandant van de 2e Training Flotille. Namen der schepen en commandanten zal ik U nader opgeven.

Dit escorte zal zich op 21 November op 51-12.5 N, 01-40 E bij HKK voegen. De kwestie op welke wijze dit escorte zich aan de Nederlandse formatie zal aansluiten heb ik aan Marinestaf voorgelegd. Staf zal hierover een voorstel via mij aan de Admiralty doen.

2. Saluten

- a. Bij nadering van Dover geeft HKK een Nationaal saluut van 21 schoten, waarbij de Britse Marinevlag te hijsen ware naast de standaard van H.M.
- b. Dit saluut wordt beantwoord door de walbatterij te Dover, welke daarbij de Nederlandse vlag hijst.
- c. Hierna volgt een saluut van 21 schoten voor H.M. te geven door H.M.S. CLEOPATRA en door de walbatterij tezamen.
- d. Dit saluut wordt niet beantwoord.

Het bovenstaande is de procedure volgens het Britse reglement op de eerbewijzen, hetgeen hierin wel met het onze overeenkomt.

3. Pavoiseren etc.

Volgens de Britse voorschriften zal H.M.S. CLEOPATRA gepavoiseerd zijn met de Nederlandse vlag aan de grote top. Vermoedelijk zullen de escorte-jagers van top vlaggen met de Nederlandse vlag van de grote top of bij een mast van die mast. Bij de Britse Marine wordt bij van top vlaggen in de vaart ook de geus gevoerd.

4. Tijd van aankomst.

Deze zal vermoedelijk op 12.45 worden gesteld. Op het tijdstip van aankomst moet schip gemeerd zijn en de loopplank gelegd. Hierover volgt nader bericht.

5. Meren, loopplanken

Deze kwestie zal door mij Dinsdag 24 October met Havenmeester Dover besproken worden en

ik zal U hierover nader berichten.

6. Aan boord komst Duke of Gloucester

Z.K.H. dient beschouwd te worden als personal A.D.C. of the King teneinde H.M. te verwelkomen en aan wal te geleiden.

Namens de Koning zelve wordt medegedeeld, dat voor Z.K.H. geen prijs gesteld wordt op: hijsen standaard, gewapende wacht, muziek, kanonsaloot. Volstaan kan worden met valreepsgasten (matrozen) en overfluiten.

7. Debarkeren bedienden en bagage.

Dit wordt door Buckingham Palace en Ambassade gezien.

8. Vertrek HEEMSKERCK

HKK vertrekt zo spoedig mogelijk na vertrek H.M. per trein en gaat tezamen met de beide jagers, welke buiten blijven wachten, naar Portsmouth. De jagers kunnen nog dezelfde avond binnenkomen en meren. HKK zal waarschijnlijk ter rede ankeren en de volgende ochtend meren.

9. Saluten te Portsmouth

Indien HKK ter rede blijft dienen de 22e 's morgens direct na parade de volgende saluten gegeven te worden:

- Nationaal saloot 21 schoten, Britse Marinevlag in top.
- Dit saloot wordt van de wal (Fort Blockhouse) beantwoord.
- Saloot aan vlag C.in C. (Full Admiral) 17 schoten.
- Dit saloot wordt met 17 schoten beantwoord van de walbatterij. Ook liggend dienen de saluten afgegeven te worden, doch aan die zijde, waarlangs HKK niet gemeerd ligt.

C.in C. Portsmouth is Admiral Sir Arthur Power, G.C.B., G.B.E., C.V.O.

Chief of Staff is Rear Admiral D.M. Lees, D.S.O.

Admiral Superintendent H.M. Dockyard is Rear-Admiral W.Y.La.R. Beverley, C.B., C. B. E.

10. Terugreis per vliegtuig of HKK.

Ik heb de alternatieve terugreis per vliegtuig of HKK en Uw voorstel om de beslissing tenminste 24 uur tevoren te nemen, besproken.

Men vindt het noch op Buckingham Palace, noch op de Admiralty nodig de beslissing zo vroeg te nemen.

Alles is geregeld om de beslissing op 24 November af te wachten. Ook de spoorwegen rekenen hierop.

HKK dient echter 24 November te Dover te zijn. Tijdstip vertrek van Portsmouth moet nader gezien worden.

De Admiralty zal gaarne weten of Vice-Admiraal Rost van Tonningen met H.M. per vliegtuig, dan wel a/b HKK zal terugkeren en zijn vlag van dat schip zal waaien, zulks i.v.m. te nemen maatregelen voor saluten en eerbewijzen.

De Britse escorte blijft beschikbaar. Het is dus aan te bevelen ook de Nederlandse jagers voor

escorte beschikbaar te houden.

Het komt er dus op neer, dat het hele programma, wat trainen, embarkeren en escorteren betreft, hetzelfde blijft, onafhankelijk van het feit of H.M. al dan niet met HKK mede gaat.

11. Marine Kapel

Het kamerorkest van de Marinekapel heeft eerst de 22e van Portsmouth naar Londen te komen, zal daar overnachten en de 23ste terugkeren aan boord. Ik zorg voor passend onderdak voor 1 officier en 4 à 5 onderofficieren. Nader bericht hieromtrent volgt.

12. De Britse eerbewijzen zijn vermeld in "The King's Regulations and Admiralty Instructions Volume 1. Helaas zijn geen exemplaren hier verkrijgbaar, daar boek in herdruk, doch vermoedelijk beschikt Ministerie van Marine wel over enige exemplaren.

De Kapitein Luitenant ter Zee,
Marine Attaché te Londen,
w.g.
P.A. Mulock van der Vlies Bik.

Aan:

Vice-Admiraal N.A. Rost van Tonningen,
Adjutant-Generaal en Chef
van het Militaire Huis van H.M. de Koningin.

NETHERLANDS EMBASSY
Naval Attaché

24 Oktober 1950

Hooggeachte Admiraal,

In aansluiting op nevengeand schrijven moge ik U nog het volgende mededelen:

1. Tenues.

Van de Admiralty vernam ik, dat de Koning orders heeft gegeven, dat de militairen bij de dag-programma's uniform zullen dragen (ceremonieel tenue). 's Avonds zullen zij in burger zijn t.w. rok, wit vest en kleine kruizen. Uiteraard kan dit voor ons niet door Buckingham Palace worden gedecreteerd, doch het zal wel gewaardeerd worden indien wij ons bij deze regeling aansluiten.

Gaarne verneem ik spoedig, wat ten deze besloten wordt, zulks i.v.m. noodzakelijke persoonlijke aanschaffingen.

Thans heb ik wel de indruk, dat bij het dragen van uniform zowel overdag als eventueel des avonds het op prijs gesteld zal worden indien wij tenues dragen als aangegeven in de Britse Marine tenue voorschriften.

De Militair Attaché Kol. de Roo van Alderwerelt zal zich rechtstreeks met U in verbinding stellen omtrent de door K.L. te dragen tenues.

2. Uitnodiging commandanten Escorte.

De Britse Admiraliteit heeft zich tot Buckingham Palace gericht met verzoek de 3 commandanten uit te doen nodigen voor de avondreceptie van de Britse regering op 22 November 22.15. Uitnodigingen voor de avonden 21 en 23 November zijn uitgesloten, daar zij dan in zee zijn.

De Heer Schoch zal trachten ook Kapitein-Vlieger Sonderman op hogergenoemde receptie te doen uitnodigen.

De 3 commandanten zullen in Londen dienen te logeren. Dit zal door mij geregeld worden zodra het resultaat bekend is. Aangezien deze 3 heren waarschijnlijk geen rok bezitten, heb ik afgesproken, dat zij in ieder geval in door U te bepalen militair tenue kunnen verschijnen.

3. Avond 23 November

Hieromtrent hoopt de Heer Schoch spoedig iets naders te vernemen. Het zal in ieder geval een kleine party zijn met ongeveer een 100 tal gasten.

4. Levensbeschrijving.

De Heer Schoch is doende over de personen, die H.M. zal ontmoeten, gegevens te verzamelen.

5. Admiral Creasy

Bij een der avond feesten zal ook aanwezig zijn Vice-Admiral Sir George Creasy, K.C.B., C.B.E., D.S.O., M.V.O. De toenmalige Captain Creasy bracht in 1940 H.M. met zijn jager van IJmuiden naar Engeland over. Hij is thans Vice Chief of the Naval Staff.

6. Aanspreektitels

De Heer Schoch zal de kwestie van de aanspreektitels nader onderzoeken.

7. C. in C. the Nore.

Dit is inderdaad Admiral Sir Henry Moore, G.C.B., C.V.O., D.S.O., First and Principial Naval A.D.C.

8. Militaire Attaché Den Haag

Col. Bingley zal aan H.M. suite worden toegevoegd en niet Col. Williamson.

Met de meeste hoogachting,
Uw dienstwillige,

w.g.
P.A. Mulock van der Vlies Bik.
Kapitein Luitenant ter Zee
Marine Attaché.

NETHERLANDS AMBASSY
Naval Attaché

HEREFORD HOUSE, Flat 7,
117, Park Street,
London W1

No. KON/BEZ.

Onderwerp: Gegevens Dover.

25 October 1950.

Naar aanleiding van de a.s. reis van H.M. de Koningin naar het V.K. a/b Uw bodem heb ik een bezoek gebracht aan Dover en heb aldaar de volgende inlichtingen verzameld, welke voor U van belang kunnen zijn.

1. Loopplank

De loopplank is niet meer dan 3 voet breed, is voorzien van een spruit teneinde makkelijk hanteerbaar te zijn.

De waterstand is zoodanig (4 uur na LW) dat de loopplank alleen gelegd zal kunnen worden vanaf Uw opperdek, dus niet van het achterschip, daar de loopplank veel te steil zou worden.

Men zal zorgen dat 2 loopplanken aanwezig zijn, t.w. 1 achterlijk voor H.M. en gevolg en een voorlijker voor wegdragen bagage etc. Wat de steiger betreft kunnen de loopplanken overal neergelegd worden. De heele steiger is vrij van obstakels.

2. Vertrek van steiger

Er is geen haast wat vertrektijd betreft. De steiger wordt eerst ten 16.00 bezet door de kanaalboot.

3. Max.vaart in haven is 3 mijl,

4. Hiernevens een tweetal bekendmakingen over havenseinen. Haven wordt uiteraard voor HKK opgehouden, tenzij iets onverwachts zich zou voordoen. De kanaalboot Invicta verlaat Uw ligplaats ten 12.00 en gaat dan de haven uit. Hiermede dient dus bij binnenkomst rekening gehouden.

5. Sleepboot is beschikbaar, zal bij haven ingang U opwachten, voorstoomen en zoonoodig bij meermanoeuvre assisteerden.

6. Loods

Men beveelt aan een loods te nemen voor het geven van lokaal advies. Het is echter beter als U zelf schip langszij brengt. I.v.m. de minder fraaie vertooning te moeten stoppen voor overnemen loods, wordt aanbevolen de loods reeds in Rotterdam aan boord te nemen. Dit kan door mij met Trinity House worden geregeld. Ik verwacht hierover bericht door Uw tussenkomst van het Ministerie.

7. De ligplaats is No. 2 aan de Admiralty Pier vlak tegenover het station, zie kaart 1698.

8. Slechts de oostelijke ingang is bruikbaar. De westelijke ingang is geblokkeerd.

9. Weersomstandigheden

Werkelijk zware mist komt in November zelden voor. Het is echter zaak de navigatie radar in prima staat te hebben.

De praktijk wijst uit dat zelfs bij zeer slecht weer de haven binnengekomen kan worden. Er kan dan wel eenige swel in de haven staan.

10. De walbatterij welke het saluut geeft, bevindt zich in Dover Castle.

11. Namen

General Manager Dover Harbour Board is Mr. C. Byford

Harbourmaster Captain Cook R.N.

Dockmaster Captain F.J. Hopgood

Mayor is Councillor W.H. Fish.

Aan: Cdt. Hr.Ms. Heemskerck,
Nederland.

Afschrift aan: CMS.

Vice-Admiraal Rost van Tonningen.

Mr. H. Schoch.

De Kapitein Luitenant ter Zee,
Marine Attaché te Londen,
w.g.
P.A. Mulock van der Vlies bik.

Bijlage 6a

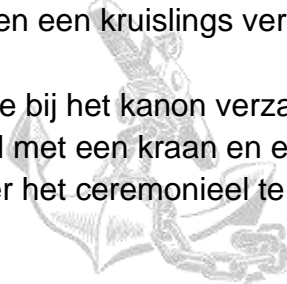
Gegevens haven Dover, in verband, met meren loopplanken,
bagage, etc.

- A. Om een loods is gevraagd. Deze komt dus in Holland aan boord. Het zal zeer vermoedelijk de Commodore zijn van de British Railways Crosschannel Steamers. Hij komt naar Hoek van Holland met de zgn. Leave Steamer en arriveert daar op 20 November ten 0600 A. Verzoeken doen afhalen en naar Uw schip brengen. Deze loods is dus volkomen op de hoogte met alles wat de haven van Dover betreft. Een buitenloods voor het Engels Kanaal is, naar het mij voorkomt, niet nodig. Ook voor het vertrek op 24 November is door mij geen loods aangevraagd. Er zal voor gezorgd worden, dat de haven vrij is en geen kanaalboot U in de weg komt.
- B. U moet ten 12.45 gemeerd zijn en gereed voor a/b komst Duke of Gloucester. Daartoe moet U trachten ten 12.35 voor Uw ligplaats te komen. Men rekent dan 10 minuten voor vastmaken en loopplank leggen. Naar mijn mening is voor een en ander dus ruim tijd. U gebruikt eigen trossen. Men zal door een seintje aan de wal tonen, waar Uw brug moet zijn

(hiervoor aangenomen voorzijde dekhuisen achter kanon 2-100 voet van de geus).

Twee sleepboten zijn gereed, doch ik deelde mede, dat U prefereert zelf het schip langs zij te brengen, dus zo mogelijk zonder assistentie van sleepboten. De loods zal ook slechts adviserend optreden.

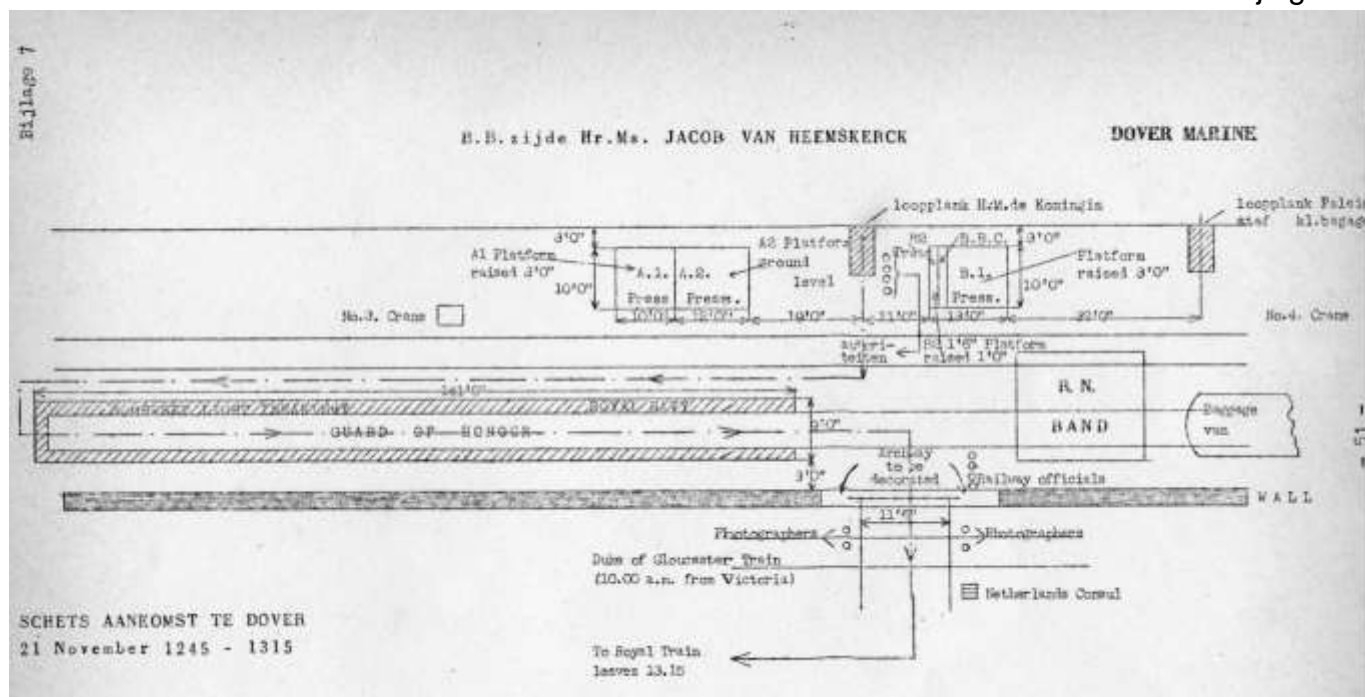
- C. Hoogte kade boven kaartniveau is 30 voet. Langs de kade staat ruim water nog 6 voet onder de onder het schip uitstekende schroeven. De kademuur is voorzien van verticale wrijfpalen, het schip ligt dus practisch direct tegen de kade. Ik heb gemeend te moeten bedanken voor willen, vloten (camels), etc., daar deze dikwijls aan een dunhuidig schip meer kwaad dan goed doen.
- D. Uitgerekend werd dat Uw dek 2'8" beneden de kade zal zijn. Met Ltz. van Laer besprak ik reeds telefonisch het aanmaken van een trapje. Het moet 2'8" hoog zijn en 3' breed. Daar er bij harde O-lijke wind wel wat swel in de haven merkbaar kan zijn, moet het flink stevig zijn en aan de bovenzijde voorzien van twee ogen voor vastsjorren van de loopplank. Het moet aan dek vastgezet kunnen worden 3' binnen de buitenzijde van het schip. Dit is alles het verzoek van de British Railways Manager (die de steiger en stations onder zijn beheer heeft). Denk ook aan dezelfde mogelijkheid van opstellen aan S.B. met het oog op het vertrek, wanneer U met S.B. tegen de wal ligt.
- C. De bagage loopplank (212 voet van geus) is niet bruikbaar, daar juist hier de Britse Erewacht op de kade staat en men een kruislings verkeer van Autoriteiten en bagage zou krijgen.
De bagage dient op de campagne bij het kanon verzameld te worden en wordt dan door de zorg van het Spoorwegpersoneel met een kraan en een bagagebak van 6x9 voet op de wal gezet en rechtstreeks, zonder het ceremonieel te hinderen, naar de trein gebracht.

- Voor -

Voor het aan boord komen en gaan van de kruiters dient een loopplank op Uw campagne gelegd te worden 336 voet van geus, dat deze wat steil is, is voor de kruiters aanvaardbaar. Men zal vermoedelijk het paleispersoneel laten ontschepen en met een volgende trein zenden. Dit is nog in behandeling en schrijf ik daarover later.

Bijlage 7

NETHERLANDS AMBASSY
Naval Attaché

HEREFORD HOUSE,
Flat 7,
117, Park Street,
London W1

No. KON/BEZ/2

Onderwerp: Koninklijk bezoek

6 November 1950

Aan: Cdt. Hr.Ms. Heemskerck

Afschrift: C.M.S.

Vice Admiraal N.A.Rost van Tonningen.

Hiernevens heb ik de eer U Hoogedelgestrengede een afschrift aan te bieden van Admiralty Message 031841Z aan Br. Naval Attaché, the Hague, naar welks inhoud ik korthedshalve moge verwijzen:

Ik moge hierbij de volgende toelichting geven (zelfde nummering):

2. De tijd is thans gesteld op 10.30 i.p.v. 10.00 in verband met de korte afstand van R.V. tot Dover.
- 3.) De Britse jagers zullen niet eerst langs stomen doch HKK naderen en direct hun positie
- 4.) innemen; dit wordt een fraaie manoeuvre en voorkomt het met hoge vaart opstomen
- 5.) om in positie te komen. De escorte doet geen eerbewijs d.m.v. joelen, daar H.M.S. Cleopatra dit eerbewijs zal doen bij het Koninklijk saluut, wel zal de bemanning aan dek aangetreden staan. Zij vlaggen van top met de Nederlandse vlag. Aangenomen wordt dat ten 10.30 het Nederlandse escorte in kiellinie achter HKK is.
6. Onder low visibility wordt verstaan zicht van minder dan 2 mijl.
7. Bij mist zal het escorte aansluiten in kiellinie achter de Nederlandse formatie.
8. Koers en vaartseinen volgens Fleet Signal Book. De Navigatie geschiedt door HKK. Er wordt min of meer op gerekend dat U niet rechtstreeks van R. naar Dover entrance 2' oost stuurt doch eerst in de algemene richting v/h Engels kanaal doorstoomt en dan een westelijke koers naar Dover entrance gaat sturen. Cleopatra ligt 90° oost, 4 cables van uiteinde zuidelijke havendam en wordt dus van dichtbij gepasseerd aan BB zijde.
9. Het verbreken der Britse escorteformatie geschiedt op sein Capt (D) in Zephyr. Vaart Heemskerck dient tussen Dover Breakwater 090°, 2 miles tot haveningang teruggebracht tot 8 mijl of minder. De formatie wordt dus verbroken voor aanvang der saluten.
10. Uw saluut vangt aan ten 12.00 in positie genoemd onder 9. Ik neem aan dat U vuurt met 5 sec. interval. Walbattery beantwoordt met 10 sec. interval. Cleopatra vaart Koninklijk saluut met 21 schoten à 5 sec. interval, waarna bemanning paradeert en joelt als HKK Cleopatra passeert.
11. Walbattery vuurt een Koninklijk saluut zodra U de haven binnen vaart 21 schoten met 10

sec. interval, dan zal ook de R.A.F. met jet-fighters overvliegen. (U zult zien dat de afstand van 2 mijl en de vaart van 8 ruim tijd geeft voor alle saluten en eerbewijzen. De Koninklijke saluten worden uiteraard door HKK niet beantwoord).

12. Het is de bedoeling dat HKK zo spoedig doenlijk na vertrek van de Koninklijke trein (13.20) weder vertrekt. Bij aankomst ter reede Portsmouth krijgt ieder schip een loods. Voor ligplaatsen zie kaart 2631. De jagers meren langszij van elkaar.

13. Terugreis.

14. Heemskerck moet ten 11.00 gemeerd zijn te Dover. HKK moet dan meren met de kop naar buiten dus over S.B. Sleepboten zijn beschikbaar. Bij de terugreis op 24 November zijn er geen bijzondere eerbewijzen van eerewachters etc. aan de wal.

Bijlage 8a

FROM: ADMIRALTY. To: B.N.A.THE HAGUE. Info: C. in C. NORE
C. in C. Portsmouth
NET.NAVAL ATTACHE

The following arrangements have been agreed for the British Naval Escort of H.M. the Queen and the Prince of the Netherlands:

2. The British escort will join in position "R" (51 degrees 12.5 minutes North, 01 degrees 40 minutes East) at 10.30z.
3. The British escort will approach from ahead and turn 180° outwards into their escorting disposition.
4. Escorting disposition relative HEEMSKERCK as follows ZEPHYR (S.O. Escort) ahead, one destroyer each on bearing Green 60, Red 60, Green 120 and Red 120, all distance 3 cables.
5. In clear weather Escort will turn to similar course from ahead.
6. In low visibility Escort will form up ahead of HEEMSKERCK and drop back into station.
7. In case of fog the Escort will take up station astern of the Netherlands in single line ahead.
8. HEEMSKERCK is requested to approach Dover Eastern Harbour leaving CLEOPATRA to port, her course and speeds during the passage being passed to ZEPHYR. CLEOPATRA will be anchored 090° 4 cables from the occulting White and Red light on Dover breakwater.
9. On reaching a position 090° 2 miles from Dover Breakwater at Noon the British Escort will disperse by turning 180 outwards. Netherlands Escort will disperse at the same time by order from HEEMSKERCK who is requested to adjust speed so as to pass the breakwater at 12.15z.

10. HEEMSKERCK will fire a National Salute at 12.00z and this will be returned by shore batteries. CLEOPATRA will fire a Royal Salute as HEEMSKERCK approaches and will cheer ship as she passes.
11. A Royal Salute will be fired by shore batteries as HEEMSKERCK enters DOVER HARBOUR.
12. Netherlands Navy ships will proceed to Portsmouth after the Royal Train has left Dover and will enter harbour between 21.30z and 22.30z. Berths HEEMSKERCK at South Railway Jetty, MARNIX and TJERK HIDDES at Pitch House Jetty.
13. For the return journey CLEOPATRA will be anchored as in para. 8 above.
14. On return from Portsmouth HEEMSKERCK will fire a National Salute on her arrival off Dover. This will be returned by shore batteries.
15. After passing the Eastern Entrance HEEMSKERCK is requested to proceed at reduced speed leaving CLEOPATRA close to starboard. CLEOPATRA will fire a Royal Salute as HEEMSKERCK reaches the entrance and will cheer ship as she passes.
16. After passing CLEOPATRA, HEEMSKERCK is requested to steer for position "R" and the British and Netherlands Naval Escorts will take up their escorting positions as before.
17. Shortly before reaching position "R" the British Escort will disperse by turning 180° outwards.
18. It is the intention that H.M. the Queen of the Netherlands and the Prince of the Netherlands will return to Holland by air and will only proceed by sea if weather conditions are unsuitable for flying. The arrangements in paras. 13-16 above will however stand in any case and if the Royal Party do not take passage in HEEMSKERCK CLEOPATRA will salute the flag of Vice-Admiral N.A. Rost van Tonningen R.N.N. principal A.D.C. to Her Majesty the Queen of the Netherlands, instead of the Royal Salute.

For the Director of Operations Division.

031841z/NOV.

NETHERLANDS AMBASSY
Naval Attaché

HEREFORD HOUSE,
Flat 7,
117, Park Street,
London W1
Tel.: MAY 8806-ext. 151

KON/BEZ.

Aan: Cdt. Hr.Ms. Heemskerck
Afschrift aan: Chef Marinestaf.

10 November 1950

Ik heb de eer U Hoogedelgestrenge het navolgende mede te delen, omtrent het officiële bezoek aan Portsmouth van Hr.Ms. Heemskerck Tjerk Hiddes en Marnix van 21 - 23 November a.s.

1. Binnenkomst tussen 21.30 en 22.30 z, loodsen voor alle drie schepen komen ter reede aan boord.
2. Ligplaatsen (zie kaart 2631)
Heemskerck - South Railway Jetty
Beide jagers langs zij van elkaar aan de Pitch House Jetty.
3. Saluten af te geven op 22 November na parade ten 09.00 z.
 - a. HKK - Nationaal saluut van 21 schoten.
 - b. Fort Blockhouse antwoordt met 21 schoten.
 - c. HKK - saluut vlag C. in C. 17 schoten.
 - d. Fort Blockhouse antwoordt met 17 schoten.
4. Medegedeeld werd dat de 3 Commandanten hoogstwaarschijnlijk de avond van 22 November in Londen zullen zijn en Cdt. HKK ook weder op de avond van 23 November.
5. De door de Marinierskapel te spelen muziek voor Britse autoriteiten is volgens "KR & AI" art. 132 & 144:
 - a. voor Admiral of the Fleet, Admiral, en voor een Vice Admiral, Rear Admiral en Commodore, indien de 3 laatstgenoemden Commander in Chief zijn, "Rule Britannia."
 - b. Voor Vice Admirals, Rear Admiral en Commodores-"Iolanthe".
 - c. Voor Generaals, Brigadeurs, Air Officers of Marshal rank, Air Commodores - "Garb of old Gaul".
Dit geldt ook voor Generaals van de Britsche Mariniers.
 - d. De Marinierskapel is in het bezit van de nodige stellen muziek. Dit werd door MAL enige tijd geleden opgezonden.
6. De drie commandanten en nog een officier van ieder schip zullen 22 November aan boord H.M.S. VICTORY lunchen. De C. in C. zal misschien niet aanwezig zijn want hij komt dien morgen uit Frankrijk terug per vliegtuig. In dat geval zal Admiral Superintendent gastheerrol vervullen.
7. De lunch a/b HKK op Donderdag 23 is geregeld. Hierbij werd in overleg met Staf C. in C.

uitgenodigde Chief of Staff Rear Admiral D.M. Lees, D.S.O.
Commodore R.N. Barracks - Commodore 2nd class R. S. Warne, C.B.E.
Captain H.M. Dockyard Portsmouth - Captain G.V.M. Dolphin, D.S.O.
Staf Officier (Administration) Captain H.G.T. Padfield.
Captain D.P. Trentham - Coastal Forces Base (Cdt. H.M.S. Hornet).
Captain R.C. Harry - P.T. & W. School.
Captain R.F. Elkins, O.B.E. H.M.S. EXCELLENT (Cdt.)
The right Worshipful the Lord Mayor of Portsmouth-Alerman Sir Denis Daley DDDL, J.P.
V. Blanchard Esq., Town Clerk of Portsmouth.
A.N.B. Birch Esq., Netherlands Consul - Portsmouth.
Captain J.A.H. Hamer O.B.E. (Reserve).

C. in C., is dien dag afwezig en wordt vervangen door Chef Staf, daarom worden geen oudere officieren dan laatstgenoemde genodigd. Ik zond namens U de uitnodigingen, teneinde tijd en postvertraging kort te sluiten. Cdr. Hamers is 1e reserve en zal vermoedelijk invallen voor Consul Birch.

8. Een programma wordt U toegezonden. Reken op 09.30 Uw Bezoek aan Chef Staf (Plv. C. in C.)
9. De Consul zal U bezoeken. U kunt hem zijn saluut doen geven. Staf C. in C. raadt aan dat U Consul bij aankomst a/b vraagt of hij prijs stelt op dit saluut, zoo neen, dan kan 't vervallen.
10. Cdr. J.A.H. Hamer O.B.E. dient bij Staf C. in C. en zal contact met U opnemen.
11. Op een der 2 middagen wordt gevoetbald door KM tegen R.N. Voorgesteld wordt dat Stafmuziek daarbij speelt voor de match en bij de rust.
12. Men zal U waarschijnlijk toch een liaison officer aan boord zenden in Dover.
13. Officieren van piket komen nog de avond van 21 November a/b.
14. Het vertrek is gesteld op jagers ten 16.15 - HKK ten 16.40. Hierin ware geen verandering te brengen, eskader kan dan reede Spithead ankeren en op 1e gelegenheid vertrekken teneinde op tijd in Dover te zijn.

De Kapitein Luitenant ter Zee,
Marine Attaché te Londen

w.g. P.A. Mulock van der Vlies Bik.

DEPARTEMENT
van het
MILITAIRE HUIS
van
H.M. DE KONINGIN

's-Gravenhage, 7 November 1950.

Paleis Noordeinde.

Aan de Commandant van
Hr.Ms, Jacob van Heemskerck,
DEN HELDER.

Hierbij doe ik U toekomen de namen en functies dergenen die met Hr.Ms. Jacob van Heemskerck de reis naar Engeland zullen maken.

De Chef van het Militaire Huis
van Hare Majesteit de Koningin,

w.g.N.A. Rost van Tonningen,
Vice-Admiraal tit.

DEPARTEMENT
van het
MILITAIRE HUIS
van
H.M. DE KONINGIN

LEDEN van de Koninklijke Hofhouding die met
Hr.Ms. Jacob van Heemskerck naar Engeland gaan.

Vice-Admiraal tit. N.A. Rost van Tonningen, Adjudant-Generaal en Chef van het Militaire Huis van H.M. de Koningin.

Mr. J.C. Baron Baud, Grootofficier in Speciale Dienst van H.M. de Koningin.

Ir. F.C.C. Baron van Tuyll van Serooskerken heer van Zuylen, Opperkamerheer van H.M. de Koningin.

Kapitein-Luitenant ter Zee, C.W.Th. Baron van Boetzelaer, Adjudant van H.M. de Koningin.

Res. Majoor C.C. Geertsema, Adjudant van Z.K.H. de Prins der Nederlanden.

Kapitein-Vlieger R.J.E.M. van Zinnicq Bergmann, Hofmaarschalk en Adjudant van H.M. de Koningin.

W.J. Baron van Heeckeren van Molecaten, Particulier Secretaris van H.M. de Koningin.

Douairière F.W. Baronesse van Tuyll van Serooskerken geb. Jonkvr. Boreel, Grootmeesteres van H.M. de Koningin.

Mevrouw L. Verbrugge van 's-Gravendeel geb. Baronesse Prisse, Dame Du Palais van H.M. de Koningin.

Mejuffrouw Mr. M.A. Tellegen, Directeur van het Kabinet der Koningin.

Mr. D.U. Stikker, Minister van Buitenlandse Zaken.

PERSONEEL DEPARTEMENT VAN DE HOFMAARSCHALK
voor vervoer per "Heemskerck"

HEENREIS

E. van de Flier	Huismeester
Mej. H. Bosch	Linnenjuffrouw
Mej. L. Van Die	
K. Tiel	1e lakei
A. Wassink	
L. den Dulk	
A. Wijnhorst	
Th. de Vries	
H.W. van de Arend	lakei
E. Bekker	
J.L.A. Seitzinger	
J.Jaarsma	
J.C. Erkelens	
A. van Woerekom	
F. Loois	
J. Winter	
G. Alleblas	
J.J. Smit	
F. Op 't Hof	
P. van Straten	
G.J. Nijman	
W. van Schaik	
W.C. Verbeek	

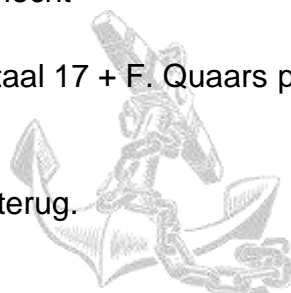

totaal 23 + Mej. Halstein garderobière H.M. +
1 detective, totaal
23 mannen en 3 vrouwen

Voor de TERUGREIS komen hierbij:

A. van Oostrum	huismeester
A.C. van der Linden	Chef-kok
D. Hoftijzer	1e lakei
A. de Bie	
J. Sukkel	
B. van Duyn	
A.J. Geltink	lakei
C.G.M. van Melis	
A. van Wijk	1e kok
M. Hühken	
W. van Wees	2e kok
v.d. Linden Sr.	
J. Magrijn	
F. Vos	
G.W. Beyleveld	1ste zilverknecht
D. van Essen	
Berendsen	bloemist totaal 17 + F. Quaars pers, lakei Z.K.H. + heenreis = 40 mannen en 3 vrouwen

Van Soestdijk waarschijnlijk heen en terug.

DEPARTEMENT
van het
MILITAIRE HUIS
van
H.M. DE KONINGIN

's-Gravenhage, 7 November 1950.

Paleis Noordeinde.

Persoonlijk

Aan de Hoogedelgestrengste Heer,
de Heer Mr. J.M. Landré,
Directeur van de Regerings Voorlichtings-
Dienst.

Geachte Heer Landré,

Volledigheidshalve deel ik U mede, dat de overtocht van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid aan boord van Hr.Ms. "Heemskerck" naar Engeland, als rusttijd beschouwd moet worden.

De journalisten aan boord hebben dus noch bij aankomst van Hare Majesteit en Zijne Koninklijke Hoogheid te Rotterdam (c.q. Hoek van Holland) noch gedurende de reis filmen of foto's te maken van de Koningin en de Prins.

Wat men verder aan boord filmen of fotograferen wil is de zaak van de Commandant.

De nadering van Dover, de aan boord komst van de Hertog van Gloucester, en het van boord gaan van de Koningin en de Prins enz. kunnen zij natuurlijk wel filmen en fotograferen.

De Commandant voornoemd heb ik hierover ingelicht.

De Chef van het Militaire Huis
van H.M. de Koningin,

w.g. N.A. Rost van Tonningen.

I/pl
Directie

de Heer J.D. Noske,
Floris Versterstraat 15,
A m s t e r d a m

VERTROUWELIJK

Het verheugt mij U thans officieel te kunnen mededelen, dat U de overtocht van Hare Majesteit de Koningin en Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard aan boord van Hr.Ms. Jacob van Heemskerck kunt medemaken.

Voor Uw eigen informatie deel ik U mede, dat de Jacob van Heemskerck Maandagavond 20 November a.s. uit de Parkhaven te Rotterdam zal vertrekken. Ingeval van mist zal de oorlogsbodem 's middags naar Hoek van Holland opstomen en 's avonds van de Harwichsteiger vertrekken.

U wordt tussen 19.00 en 19.30 uur aan boord verwacht; de Commandant van de Jacob van Heemskerck, de Kapitein ter Zee C.J.W. van Waning is van Uw komst op de hoogte.

De Chef van het Militaire Huis van Hare Majesteit de Koningin heeft mij nog medegedeeld, dat de overtocht van het Koninklijk Echtpaar naar Engeland als rusttijd moet worden beschouwd. Aan boord kunnen dus geen films of foto's worden gemaakt, noch interviews worden gevraagd met het Koninklijk Echtpaar.

Voor het overige is men aan boord vrij voor zover de Commandant zulks zal toelaten. Vanzelfsprekend mag wel gefilmd en gefotografeerd worden bij de nadering van Dover, het aan boord komen van de Hertog van Gloucester, het van-boord-gaan van de Koningin en de Prins, enz.

Het is verstandig er rekening mede te houden, dat U op eigen gelegenheid van Dover naar Londen moet reizen. Voorzover nog andere mededelingen voor U van belang kunnen zijn, zullen deze U bereiken via het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

De Directeur van de
Regeringsvoorlichtingsdienst,

Eveneens verstuurd aan:
Mr. Rooy van Fed.v.Ned.Journalisten,
de heer van der Zee van N.R.U.
de heer Out van Polygoon.

(Mr. J.M. Landré)

ADDRESS

DATE: 14 November 1950

TO: C. in C. NORE
 T.F. 2.
 AIR MINISTRY LONDON.
 H.Q. TRANSPORT COMMAND
 H.Q. 19 GROUP.
 NETHERLANDS NAVAL ATTACHE LONDON
 BRITISH NAVAL ATTACHE THE HAGUE.

In event of H.M. the Queen of the Netherlands returning to Holland, by air on 24th November, Netherlands destroyer TJERK HIDDES will carry out A.S.R. duty in vicinity of G.H.8. buoy.

2. Request you will detail British destroyer to carry out similar duty midway between G.H.2. and G.H.4. buoys and that you will arrange details direct with R.A.F. authorities.
3. Netherlands authorities have suggested that R.N. - R.A.F. communications for this duty are arranged independently of Netherlands Naval - Air communications.

141604z./NOV
 for DIRECTOR OF OPERATIONS DIVISION.

Bijlage 13

KONINKLIJKE MARINE
 BUREAU MARINE ATTACHE LONDEN

LONDEN, 14 November 1950.

No.

Onderwerp: Bezoek Hare Majesteit
 per HKK aan het V.K.

Ten vervolge op mijn schrijven dd. 6 Nov. 1950 bijlage I, heb ik de eer UHoogedelgestrenge het volgende te berichten.

A. De Loods zal zijn Captain D. Magub, OBE, Senior Trinity House Cinque Ports Pilot (vide ons telefoongesprek van 13 Nov. j.l.)

B. Een "Customs and Excise Officer" reist met de loods mede en zal zijn diensten aanbieden

voor het nagaan van de reispapieren van persvertegenwoordigers etc., en verder voor het regelen van de ontschepping van Paleis personeel en bagage. Ik denk dat U goed doet hem accommodatie te verlenen conform Captain Magub.

- C. Bij aanboordkomst van de Duke of Gloucester dient rekening gehouden te worden met de wens van de Koning, dat Zijne Koninklijke Hoogheid een minimum van honneurs krijgt, daar alle honneurs te Dover in principe bestemd zijn voor de Koningin en de Prins. Indien de wacht aan boord aangetreden staat zal deze het geweer presenteren. Er wordt echter dringend verzocht van alle "muzikale" honneurs af te zien, zulks mede ter voorkoming van verwarring bij de reeds aan de wal opgestelde Britse erewachten (dus geen kanonsaloot, geen "God save the King", geen roffels, geen overfluiten). Er wordt aangenomen dat de Prins bij de valreep aanwezig zal zijn ter verwelkoming van de Duke of Gloucester. Het eerbewijs dient dus beperkt te blijven tot het in de houding staan van de bemanning, valreepsgasten, en de wacht met gepresenteerd geweer.
- D. Het pavoiseren, paraderen en joelen voor Hare Majesteit de Koningin kan geheel volgens de voorschriften geschieden. Hiermede wordt van Britse zijde rekening gehouden. Na afloop der honneurs van Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" is men aan de wal gereed voor de ontvangst van Hare Majesteit. Hare Majesteit heeft dus de tijd zich aan de wal bij de loopplank om te keren teneinde voor het joelen der bemanning te bedanken. Het Nederlandsche volkslied wordt door de Britse Mariniers Muziek, aan de wal, gespeeld. Hare Majesteit kan dus desgewenst gelasten dat het volkslied aan boord Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" achterwege blijft.
- E. Debarkeren Paleis personeel en bagage.
Grote bagage gaat eerder via Harwich.
Kleine bagage gaat per laadbak vanaf Uw halfdek. Paleis personeel debarkeert na vertrek Koninklijke trein en gaat afzonderlijk Londenwaarts.
- F. Betreffende aankomst en vertrek Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" te Dover op 24 November wordt verwezen naar memorandum C. in C. "The Nore" nr. 612/3/50 dd. 9-11-50 U eerder toegezonden.
- G. Bij de terugreis gaat de grote bagage wederom via Harwich, Het paleis personeel en de kleine bagage komen met de Koninklijke trein mede. Daar het vertrek van Hare Majesteit van Dover practisch zonder honneurs van Britse zijde geschiedt zal het embarkeren geen moeilijkheden opleveren.
- H. De uitnodiging van commandant van Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" voor de avondparty op Buckingham Palace werd door mij beantwoord.

De marine attaché te Londen
De kapitein luitenant ter zee

Aan: de cdt. van Hr.Ms. "J. van Heemskerck"
Afschrift aan: Chef Marinestaf
Vice Admiraal N.A. Rost van Tonningen 2 ex.
Hr.Ms. Ambassade te Londen.

w.g, P.A.Mulock van der Vlies Bik.

Naval Attaché

HEREFORD HOUSE,
Flat 7,
117, Park Street,
London W1
Tel.: MAY 8806-ext. 151

Onderwerp: Koninklijk bezoek
Aan: Cdt. Hr.Ms. HEEMSKERCK
te Rotterdam.

16 November 1950

Naar aanleiding van Uw mondeling verzoek heb de eer U Hoogedelgestrengte het volgende te berichten:

1. Admiralty verzocht Port Wave Nore te bezetten van 09.00z.
2. Voice call signs:

CLEOPATRA	Minnow
ZEPHYR	Baggot
MYNGS	Turnover
WRANGLER	Brewhouse
WHIRLWIND	Foambath
WIZARD	Welsford

3. Seniorities

Rear Admiral Lees	08-1-49
Commodore Warne Capt.	31-12-41
Captain Dolphin	30-06-45
Captain Padfield	30-06-50
Captain Trentham	31-12-47
Captain Harry	30-06-44
Captain Elkins	31-12-42
Commander Hamer	30-06-48

4. Lunch HKK 23 November.

Van alle genodigden werd bericht ontvangen dat zij gaarne van de uitnodiging gebruik zullen maken. Alleen Captain Trentham is op reis en heeft nog niet geantwoord. Het ziet er dus naar uit dat Commander Hamer niet zal deelnemen.

5. Een expl. K.R. werd U sepeeraat toegezonden. Stel U voor dit aan Ministerie van Marine te retourneren. Wellicht heeft Adjudant B.D.Z. er iets aan i.v.m. de reglement eerbewijzen.

6. U zult wel reeds van Britse marine Attaché den Haag vernomen hebben dat loods en douane ambtenaar Zondag per dagboot naar Hoek van Holland reizen.

7. Ik ontving voor U en Jagercommandanten uitnodigingen voor receptie op Woensdagavond. Zij werden door mij beantwoord en geaccepteerd.

Voor éénsluitend afschrift,

Kapitein Luitenant ter zee,
Marine Attaché te Londen,

w.g. E. Vernède, LTZ A II

w.g. P.A.Mulock van der Vlies Bik.

Bijlage 15

Classificatie: NIET GEHEIM

Voorrang : ROUTINE

VAN: HKK

AAN: MNX HDS

INFO: CZMNED BDZ CMMRD CMMHH

MEDE INFO'S RIJKSHAVENMEESTER R'DAM HAVENPOLITIE
DIRECTEUR LOODSWEZEN

REGELING VOOR VERTREK OP MAANDAG 20 NOV 1950 OMSTREEKS 21.30A

AAA VOLGORDE AFVAART MNX HKK HDS

BBB ALLE SCHEPEN MAKEN GEBRUIK VAN SLEEBOTEN, HAVEN- EN RIVIERLOODSEN

CCC LOODSEN TEN 20.30A INSCHEPEN EN SLEEBOTEN STAND BY VANAF 20.45A

DDD HAVENLOODSEN DEBARKEREN ZODRA SCHIP SLAAGS LIGT, RIVIERLOODSEN
DEBARKEREN BUITENGAATS

EEE EERDER VERTREK IVM SLECHT ZICH VOOR MNX EN HKK TEN 11.00Z BESLISSING
HIEROMTRENT WORDT TEN 10.00A GENOMEN A/B HKK NA OVERLEG MET 'S RIJKS
HAVENMEESTER EN DIR. LOODSWEZEN

FFF HKK MEERT DAN TEN ONGEVEER 13.00A AAN DE BETONSTEIGER VAN HUDIG EN
PIETERS TE HVH.

(Datum-en) tijdgroep 171029A

171144A/NOV

BEKENDMAKING No 6/1950.

In verband met het vertrek van Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck" en begeleidende oorlogsbodems op Maandag 20 November te ongeveer 21.00 uur wordt het volgende aan belanghebbenden van de Scheepvaart bekend gemaakt.

1. Het scheepvaartverkeer op de Rotterdamsche Waterweg beneden de Parkhaven te Rotterdam tot aan zee, zal afhankelijk van de weersomstandigheden worden gestremd of beperkt.
2. Gezagvoerders en schippers zullen nauwlettend moeten achtgeven op het stopsein, de rode lantaarn, zoals voorgeschreven in artikel 45 van Bijzonder Reglement Rotterdamsche Waterweg, hetwelk getoond wordt door vaartuigen van de Rijkshavendienst.
3. Het houden van de goede wal moet strikt in acht worden genomen.
4. De koers van de uitvarende oorlogsbodems mag niet worden gekruist.

Rotterdam, 17 November 1950 no.3904

De Rijkshavenmeester,

w.g. C.H.Vellinga.

Office of the Commander-in-Chief, The Nore
Admiralty House,
Chatham.

9th November, 1950.

No. 612/3/50

MEMORANDUM

VISIT OF H.M. THE QUEEN OF THE NETHERLANDS
ORDERS FOR ESCORT

References: Admiralty Message D.T.G. 211156A October.
Admiralty Message D.T.G. 031841Z November (zie bijl.8a)
(not to all) amended by Admiralty Message O61742Z
Commander-in-Chief, The Nore's signal
D.T.G. 271647Z October.

Appendix A - Escort Diagram.

FORCES TAKING PART

Netherlands	H.N.M.S. HEEMSKERCK conveying H.M. The Queen of the Netherlands. H.R.H. The Prince of the Netherlands.
	H.N.M.S. MARNIX H.N.M.S. TJERK HIDDES
British	H.M.S. CLEOPATRA - Saluting Ship. H.M.S. ZEPHYR - Senior Officer Escort. H.M.S. MINGS. H.M.S. WIZARD. H.M.S. WRANGLER. H.M.S. WHIRLWIND.

18 METEORS FROM NO. 11 GROUP R.A.F.

DESTROYER ESCORT

- Destroyers forming the escort are to sail from Dover as arranged by the Senior Officer, Second Training Flotilla, in order to R/V with H.N.M.S. HEEMSKERCK in position "R" 51° 12.5'N, 01° 40'E at 1030Z Tuesday 21st November. Ships are to be dressed with masthead flags and are to have steam for full speed.
- HEEMSKERCK will sail from Rotterdam and will be escorted by H.M.N.S. MARNIX and

TJERK HIDDEN. The Dutch escort will form astern in single line before position "R" is reached. From this position HEEMSKERCK will proceed via the S. Goodwin - NF link to a position 2 miles to the Eastward of the Eastern Entrance to Dover harbour and thence, leaving H.M.S. CLEOPATRA, close to port, into harbour berthing at the Marine Station Quay. From position "R" which will be reached at 1030Z speed will be adjusted so as to be 2 miles to the Eastward of the entrance at 1200Z and then to pass through the entrance at 1215Z. HEEMSKERCK will be responsible for the navigation of the force, and will pass her course and speed to the Senior Officer of the Escort.

4. The British Escort is to approach HEEMSKERCK from ahead and is to turn 180° outwards into the escorting dispositions shown in appendix A. Should the visibility be such that this manoeuvre might become dangerous, the escort are to be formed up into their escorting dispositions ahead and steering the same course as HEEMSKERCK, speed being adjusted as requisite to assume correct station. In the event of very low visibility, the escort is to be formed in single line ahead astern of the Dutch escort. The Senior Officer Escort is to keep HEEMSKERCK informed of his intentions.
5. On reaching a position 2 miles to Eastward of Dover Harbour Eastern Entrance, the Senior Officer, Second Training Flotilla is to disperse the escort by turning the ships 180° outwards together. The Dutch Escort will also part company at this position by order from HEEMSKERCK.

H.M.S. CLEOPATRA

6. CLEOPATRA is to sail as convenient from Sheerness so as to anchor in position 090° 4.0 cables from the occulting white and red light on the detached Mole by 1100Z on Tuesday, 21st November. CLEOPATRA is to be dressed overall and will be required to fire a 21 gun salute and to man and Cheer Ship.
7. The commencement of the 21 gun Royal Salute is to be so timed that it is completed just before HEEMSKERCK reaches CLEOPATRA, when three cheers for H.M. The Queen of the Netherlands are to be given.

AIR ESCORT

8. The Air Officer commanding No. 11 Group has arranged that the R.A.F. fighter escort will take over air escort at 1130Z. The fighter escort will break off at the same time as the destroyer escort in order that salutes may be fired and that CLEOPATRA may cheer ship without the noise of fighters overhead. The final fly past of the air escort will take place as HEEMSKERCK passes through the Eastern Entrance to the harbour.

GUN SALUTES ON ARRIVAL

9. The following salutes will be fired:
 - a. At 1200Z a 21 gun National Salute fired by HEEMSKERCK.
 - b. A 21 gun National Salute fired by Dover Shore batteries in return.

- c. A 21 gun Royal Salute fired, by H.M.S. CLEOPATRA commencing shortly before HEEMSKERCK reached her.
 - d. A 21 gun Royal Salute fired by Dover Shore batteries as HEEMSKERCK passes through the harbour Entrance at 1215Z.
10. The Commander Dover Garrison is requested to arrange for the above Salutes from the Shore batteries to be fired.

MOVEMENTS AFTER ARRIVAL OF H.M. THE QUEEN

- 11. a. HEEMSKERCK will leave Dover after the departure of the Royal Train and with MARNIX and TJERK HIDDERS in company will proceed to Portsmouth arriving between 2130 and 2230Z.
- b. CLEOPATRA is to sail for Sheerness as convenient after 1345Z.
- c. The Senior Officer Escort is to order the escort to proceed as follows:
 - (I) Instruct WIZARD to take WHIRLWIND and WRANGLER under his orders and proceed direct to Portsmouth.
 - (II) Enter Dover Harbour with MYNGS in company as convenient after HEEMSKERCK has sailed.

DEPARTURE ON FRIDAY, 24TH NOVEMBER

- 12. HEEMSKERCK will sail from Portsmouth as convenient so as to pass Eastern Entrance Dover at 1030Z and to berth alongside at the Marine Station Quay, Dover, by 1100Z on Friday 24th November. A national 21 gun Salute will be fired on arrival at Dover and this will be returned by the Shore batteries.
- 13. It is the intention that H.M. The Queen of the Netherlands and H.R.H. The Prince of the Netherlands will return to Holland by air and that they will only embark in HEEMSKERCK if the weather is unsuitable for flying. The arrangements for the departure of HEEMSKERCK and her escort will be the same, however, whether the Royal party embark or not, except that if the Royal party do not embark, ships will not be dressed.

DESTROYER ESCORT

- 14. The Senior Officer Second Training Flotilla is to arrange for ZEPHYR and MYNGS to leave Dover harbour before the arrival of HEEMSKERCK and for the remainder of the escort to join him outside Dover Harbour by 1130Z. The escort is to have steam for full speed, by this time, and is to be dressed, with masthead flags if the Royal party is intending to embark.
- 15. HEEMSKERCK will leave the Marine Station Quay at 1200Z and after passing through the Eastern Entrance she will proceed at reduced speed leaving CLEOPATRA close to starboard. When clear of CLEOPATRA, HEEMSKERCK will shape course for position "R"

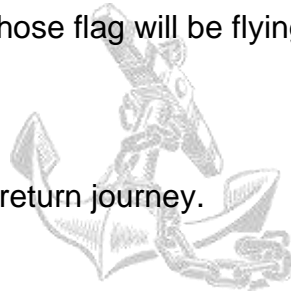
and the British Escort are to take up their escorting dispositions as ordered by the Senior Officer Second Training Flotilla. The Dutch Escort will form astern in single line ahead. When position "R" is reached the British Escort is to disperse by turning 180° outwards by order of the Senior Officer Escort. In the event of low visibility, the British Escort is to be formed up in single line astern of the Dutch Escort.

H.M.S. CLEOPATRA.

16. CLEOPATRA is to sail as convenient from Sheerness so as to anchor in the position given in paragraph 6 above by 0930Z on Friday 24th November. CLEOPATRA is to be prepared to fire a Royal salute, and to dress ship overall and to man and Cheer Ship if the Royal party are intending to embark.
17. As HEEMSKERCK reaches the Eastern Entrance, CLEOPATRA is to fire a 21 gun Royal Salute, commenced so that it is completed just before HEEMSKERCK reaches CLEOPATRA when three cheers for H.M. The Queen of the Netherlands are to be given. HEEMSKERCK will proceed at reduced speed and will leave CLEOPATRA to starboard after passing through the harbour entrance.
18. If the Royal party do not embark in HEEMSKERCK, CLEOPATRA will only be required to fire a 15 gun salute to Vice Admiral N.A. ROST VAN TONNINGEN, principal A.D.C. to H.M. The Queen of the Netherlands, whose flag will be flying in HEEMSKERCK.

AIR ESCORT

19. There will be no air escort for the return journey.

GUN SALUTES ON DEPARTURE

20. The following salutes are to be fired:
 - a. 21 gun National Salute by HEEMSKERCK on her arrival from Portsmouth at approximately 1015Z.
 - b. 21 gun National Salute by Dover Shore batteries in return.
 - c. 21 gun Royal Salute by Dover Shore batteries, if H.M. the Queen of the Netherlands is embarked, as HEEMSKERCK leaves the Marine Station Quay.
 - d. 21 gun Royal Salute by H.M.S. CLEOPATRA if H.M. The Queen of the Netherlands is embarked.
 - e. 15 gun salute by H.M.S. CLEOPATRA to the Vice Admiral's Flag if (d) above is not fired.
 - f. 15 gun return salute by HEEMSKERCK if (e) is fired.
21. The Commander, Dover Garrison, is requested to arrange for the above salutes from the Shore Batteries to be fired. The Commander-in-Chief, THE NORE, will inform the

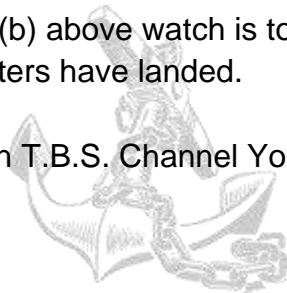
Commander, Dover Garrison, CLEOPATRA and the Senior Officer Second Training Flotilla as early as possible whether the Royal party will be embarking or not, but this information may not be available before 1000.

MOVEMENTS ON COMPLETION

- 22. (a) CLEOPATRA is to sail as convenient for Sheerness after 1300Z.
- (b) The Senior Officer, Second Training Flotilla is to instruct the Escort to proceed in accordance with instructions from their Administrative Authorities. The intentions of the escorting ships are to be reported to the Commander-In-Chief, The Nore.

COMMUNICATIONS

- 23. The following organisation is to be assumed on 21st and 24th November:
 - a. H.M.S. CLEOPATRA - Constant Nore Port Wave 2450 K/C's Broadcast B.N. and A.B.S. Channel Yoke 72.1 M/C's.
 - b. ESCORT - Guard on Nore Port Wave, constant watch on T.B.S. Channel Yoke 72.1 M/C's.
 - c. H.M.S. ZEPHYR, in addition to (b) above watch is to be set on No. 11 Group Guard 106.56 M/C's at 1100Z until fighters have landed.
- 24. HEEMSKERCK will keep watch on T.B.S. Channel Yoke and Nore Port Wave she holds the F.S.B.

VOICE CALLSIGNS

- 25. (1) Air Escort Leader - PLAINCAKE
- (2) H.M.M.S. HEEMSKERCK - POLYGAN
- (3) H.M.M.S. ZEPHYR - BAGGOTT
- (4) R.A.F. SWINGATE - DRIVER

Admiral

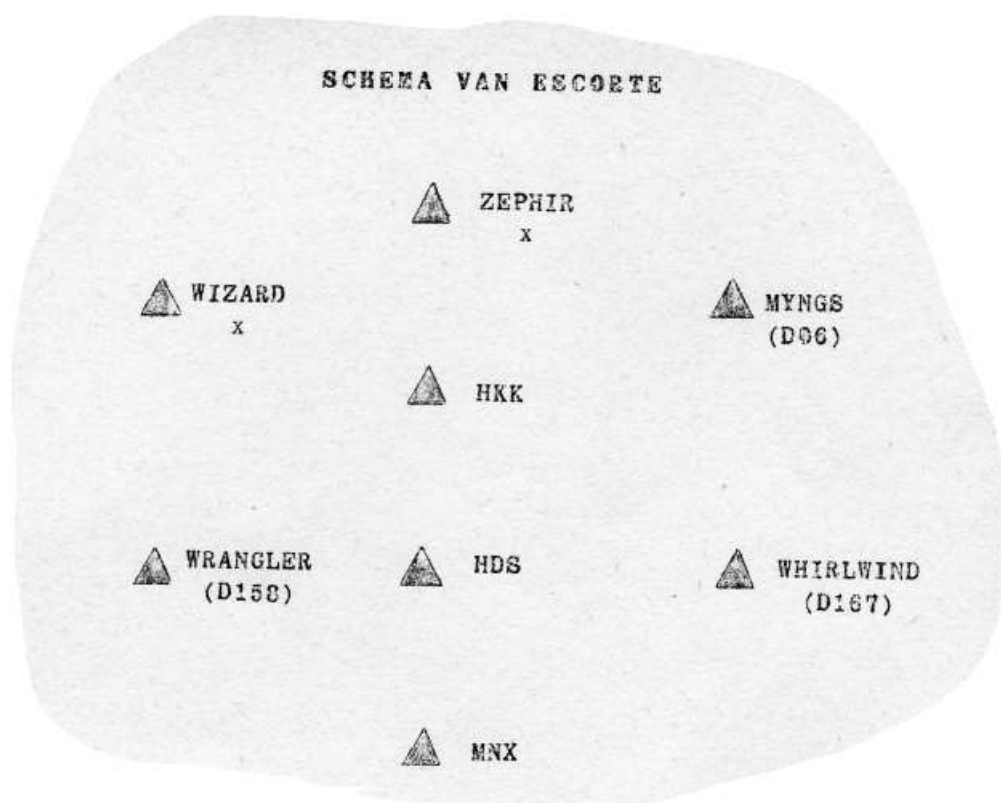
DISTRIBUTION

<u>Secretary of the Admiralty (6 copies for Dutch Naval Attaché)</u>	12 copies
Senior Officer, Second Training Flotilla	2 copies
Air Officer Commanding No.11 Group	6 copies
Commander Dover Garrison	6 copies
Commanding Officer, H.M.S CLEOPATRA	4 copies
Commanding Officer, H.M.S ZEPHYR	2 copies

Commanding Officer, H.M.S MINGS	2 copies
Commanding Officer, H.M.S WIZARD	2 copies
Commanding Officer, H.M.S WRANGLER	2 copies
Commanding Officer, H.M.S WHIRLWIND	2 copies

2 copies each to: Commander-in-Chief, Portsmouth
 Commander-in-Chief, Plymouth
 Flag Officer, Scotland
 Flag Officer, Air (Home)
 General Officer Commanding, Eastern Command
 General Officer Commanding, Home Counties District
 Headquarters Fighter Command
 General Manager, British Railways, Dover
 (and for Captain Payne, R.N.R. ret.d)
 Harbour Master, Dover
 Assistant Boom Defence Officer, Dover

Bijlage 17

CONFIDENTIEELCommandant Smaldeel No. 4.

a/b Hr.Ms. "Jacob van Heemkerck".

No. HKK/VII/S/8.

OPERATIEORDER No. 1.

11 November 1950

Orders voor de reis naar het V.K.

Codewoord: "Oranje".

Referenties: Reisinstructie Smaldeel Vier, CZM 003739/0 ddo. 9 November 1950,
telegram 03184IZ/N0V van Admiralty.

Bijlagen: -

Tijden: Zonetijd Z (GMT)

Verzetten der klokken op sein HKK zodra buitengaats.
(Z + 1 naar Z).1. Indeling Smaldeel.1.1. Organisaties.

Organisatie	No. 1	Div. 1	HKK	vlootnummer	1.
		Div. 2	HDS	vlootnummer	2.
			MNX	vlootnummer	3.
Organisatie	No. 2	Div. 1	MNX	vlootnummer	1.
			HKK	vlootnummer	2.
		Div. 2	HDS	vlootnummer	3.

1.2. Voor indeling in andere dan hieronder vermelde disposities
volgens zonodig afzonderlijke orders.

1.3. Normale Maximum vaart is 20 mijl.

2. Doel van de reis.2.1. Het overbrengen van H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden met gevolg
van Rotterdam naar Dover.

2.2. Het vervolgens opstomen naar Portsmouth voor een officieel bezoek.

3. Wijze van uitvoeren3.1. HKK en MNX liggen geheel zeeklaar te Rotterdam Parkhaven/Parkkade op Maandag 20
November 1950.3.2. HDS vertrekt van Amsterdam naar Rotterdam op Maandag 20 November 1950 en meert
daar omstreeks 1500 Z (1600 A) aan de Parkkade.

- 3.3. Na het embarkeren van H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden ten 2000 Z (2100 A) a/b Hr.Ms. "Jacob van Heemskerck," vertrekt het Smaldeel van Rotterdam in de volgorde MNX, HKK en HDS en wordt in opgevierd verband de Waterweg afgevaren (organisatie No.2)
- 3.4. Mistig weer op Maandag 20 November 1950.
- HBS stoomt niet op naar Rotterdam doch gaat 0,5 mijl noord van Brulboei HvH ten anker ten 2000 Z (2100 A).
MNX en HKK vertrekken ten 1200 Z (1300 A) van Rotterdam naar HvH, alwaar HKK meert en MNX naar buiten gaat ten anker nabij HBS.
H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden embarkeren te HvH. (bij dikke mist kan dit later worden dan 2000 Z (2100 A).
- 3.5. Buitengaats bij goed zicht wordt op sein overgegaan in organisatie No. 1.
Dispositie 11 kan bevolen worden.
Bij mist en slecht zicht wordt organisatie No. 2 bevolen.
- 3.6. In verband wordt door het GH Kanaal en England East Coast Route gevaren naar punt "R" op 51-12.5 N 01-40E (nabij het "East Goodwin Lightship").
- 3.7. Het punt "R" moet bereikt worden ten 211030 Z. Tijdig voor het bereiken van punt "R" wordt in ieder geval aangenomen formatie no. 1 in organisatie no. 1.(gesloten verband).
- 3.8. In punt "R" voegt een Britse Escorte van 5 jagers zich bij het Smaldeel. Bij goed zicht en bij verminderd zicht (minder dan 2 mijl), zal de dispositie van het Escorte t.o.v. HKK zijn als volgt: Zephyr 000;
Myngs, Whirlwind, Wrangler en Wizard in posities:
Groen 060 en 120
Rood 060 en 120.
Alle afstanden 3 cables.
- 3.9. Bij mist sluit het Britse Escorte in kiellinie aan achter het Smaldeel.
- 3.10. Alle koers en vaart veranderingen worden door HKK voor het Britse Escorte doorgegeven aan Zephyr.
- 3.11. Ten ongeveer 1150 Z gaat Div. 2 op order van HKK op tegenkoers. Het Britse Escorte gaat op hetzelfde moment op tegen koers, (allen dus een koersverandering van 180).
- 3.12. HKK zal zorgdragen ten 1200 Z zich te bevinden op 090 2 mijl van Dover Breakwater en ten 1200 Z het Nationaal Saluut afgeven. (21 schoten met 5 seconden interval).
- 3.13. Dit saluut wordt beantwoord door Dover Castle.
- 3.14. HMS "Cleopatra" ligt ten anker 090 4 cables van het "Occulting White and Red Light") op Dover Breakwater.
- 3.15. HKK draagt zorg HMS "Cleopatra" over BB te houden en passeren. Tijdens het naderbij

komen geeft HMS "Cleopatra" een Koninklijk Saluut af en bij passeren van HKK joelt HMS "Cleopatra".

- 3.16. HKK draagt zorg de havenhoofden ten 1215 Z te passeren, Dover Castle geeft dan een Koninklijk Saluut af.
- 3.17. Div. 2 houdt voor de haven op en neer of gaat ten anker.
- 3.18. Nadat H.M. de Koningin en Z.K.H. de Prins der Nederlanden gedebatteerd zijn, ontmoet HKK zo spoedig mogelijk na het vertrek van de Koninklijke Trein.
- 3.19. Het Smaldeel vervolgt dan de reis naar Portsmouth, alwaar per schip een loods wordt overgenomen en de haven binnen gestoomt zal worden tussen 2130 Z en 2230 Z.
Als ligplaatsen te Portsmouth zijn aangewezen:
HKK - South Railway Jetty.
MMX
HDS - Pitch House Jetty (naast elkaar).

4. Logistieke regelingen

Het laden van water wordt in Portsmouth geregeld indien dit nodig mocht zijn.

5. Af te geven Saluten te Portsmouth.

- 5.1. Het bezoek aan Portsmouth is officieel.
- 5.2. Na vlaggenparade op 22/11 geeft HKK een saluut af van 21 schoten dat beantwoord wordt door "Fort Blockhouse." Daarna geeft HKK een saluut af van 17 schoten voor de C in C Portsmouth dat eveneens beantwoord wordt.
- 5.3. Overige regelingen en programma te Portsmouth worden nader bekendgesteld.

6. Verbindingen.

Hiervoor gelden VP Ned. en VPS No. 4.

7. Instructies bij mist.

Als regel wordt formatie no. 1. aangenomen waarbij, op het achterste schip na, de schepen mistboeien voeren.

8. Man overboord.

Indien in kiellinie wordt gevaren, zal als regel het volgende schip de drenkeling oppikken. Het schip, waartoe de drenkeling behoort, zal een reddingsboei met Holmeslicht afwerpen en het sein geven op de stoomfluit en optisch zoals geregeld in het F.S.B. In andere formatie of dispositie varende, zullen de schepen als regel, zelf de nodige maatregelen treffen voor het oppikken van drenkelingen.

9. Electronisch beleid.

Geen restricties zolang niet afzonderlijk bepaald. Bij slecht zicht in ieder geval de meest bruikbare Radar(s) bijzetten.

10. Masthoogten.

HKK 107 ft. - 32,6 m.

MNX 78 ft. - 23,4 m.

HDS 101 ft. - 30,3 m.

11. Instructies voor de terugreis.

Deze volgen per operatieorder No. 2.

12. K.V.O.

Schepen v/h Smaldeel bevestigen de ontvangst van deze operatieorder No. 1 per sein "Oranje ontvangen."

De Kapitein ter Zee,
Commandant v/h Smaldeel No.4,

w.g. C.J.W. van Waning.

Distributie.

HKK:	8x	CZM:	4x	
HDS:	4x	MAL:	2x	
MNX:	4x	Chef	v/h	Mil.Huis
BDZ:	2x	van	H.M.	de Koningin 1x.

Operatie-order no. 1.

Bijlage no. 1.

A. Ceremonie bij aansluiten Britse Escorte op 21 November 1950.

1. Aantreden.

Ten 1015 Z zullen de bemanningen van de schepen v/h Smaldeel volgens meerrol aangetreden staan over beide boegen.

2. Inleggen.

Ingelegd wordt op sein van HKK nadat de jagers hun escortepositie hebben ingenomen.

3. Tenues.

Allen met overkleding.

Officieren - great coat.

O.Officieren - great coat.

Korpls. en Manschappen - korte c.q. lange jekker en kraag buiten de jekker.

4. Op HKK staat gewapende wacht en muziek.

B. Ceremonie tijdens vuren Nationale Saluten en saluten van Cleopatra en Dover Castle.

1. Aantreden.

Bemanningen van het Smaldeel staan aangetreden volgens meerrol over beide boegen ten 1145 Z.

2. Inleggen.

Inleggen voor Div 2 op sein van HDS nadat HKK de havenhoofden gepasseerd en Saluut Dover Castle geëindigd is.

3. Tenues.

Als voren.

C. Ceremonie bij passeren Cleopatra op weg naar Portsmouth.

HKK zal bij passeren Cleopatra op weg naar Portsmouth, eerbewijs brengen met gewapende wacht en muziek.

